

การพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย
อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

วิทยานิพนธ์

ของ

เกตสุดา อุณาพรหม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ธันวาคม 2558

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย
อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

วิทยานิพนธ์
ของ
เกตสุดา อุณาพรหม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ธันวาคม 2558
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

A Development of Nursery Teacher Potential on Producing and Using
Instructional Media in Child Development Centers under Tambon
Akatumnuay Municipal District, Akatumnuay, Sakon Nakhon

By

Kedsuda Unaprom

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Master of Education Degree in Educational Administration
At Sakon Nakhon Rajabhat University

December 2015

All Righth by Sakon Nakhon Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉวีชัย ไพโหฬ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ปาริชาติ ไนต์สุภา กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ส่งผลให้ วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.พจมาน ชำนาญกิจ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน นายบุญส่ง วงศ์คำ อาจารย์ประจำหลักสูตร ครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ นายสุวิทย์ นงสวรสรินดา พงษ์คุณิการ อาจารย์ประจำ หลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ นายอรพิน สมบูรณ์ ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านอากาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 นางสาววิชชดา ดาคำ ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาล 4 “รัฐประชานุเคราะห์” เทศบาลนครสกลนคร ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไข เครื่องมือต่างๆ ในการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนให้คำแนะนำและข้อคิดที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย และที่สำคัญยิ่งขอขอบพระคุณสมาชิกในครอบครัว “อุณาพรหม” ทุกคน ที่ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน คอยดูแลและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดเวลา คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณของบิดา มารดา บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน สนับสนุน การศึกษาของผู้วิจัยมาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน

เกตสุดา อุณาพรหม

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำเภออู่ทอง ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอู่ทอง อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
ผู้วิจัย	นางเกตุสุตา อุณาพรหม
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพโรจน์ ดร.ปาริชาติ ไน้ตสุภา
ปริญญา	ค.ม. (การบริหารการศึกษา)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุพรรณบุรี
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย 1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการ พัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำเภออู่ทอง ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลอู่ทอง อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี 2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำเภออู่ทอง ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอู่ทอง อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี 3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำเภออู่ทอง ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอู่ทอง อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย จำนวน 7 คน ได้แก่ พนักงานครู ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอู่ทอง อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1. แบบสอบถามสภาพและปัญหา 2. แบบทดสอบความรู้ ก่อนและหลังการพัฒนา 3. แบบบันทึกการสัมภาษณ์ 4. แบบสังเกตพฤติกรรม 5. แบบบันทึกการนิเทศติดตาม 6. แบบสอบถามหลังการพัฒนา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย \bar{X} ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหา และความต้องการในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำเภออู่ทอง สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอู่ทอง เมื่อแยกเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้สภาพ ด้านบุคลากร ด้านการบริหาร พบว่า อยู่ในระดับ “มาก”

และด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับ“ปานกลาง” ปัญหา ด้านบุคลากร ด้านการบริหาร พบว่า อยู่ในระดับ “ปานกลาง” และด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับ “มาก” ความต้องการ ด้านบุคลากร ด้านการบริหาร และด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า พบว่าอยู่ในระดับ “มาก”

2. แนวทางการพัฒนา มี 2 แนวทาง คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน

3. ผลการติดตามการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำให้พนักงานครู มีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นซึ่งผลการนิเทศภายใน พบว่า พนักงานครูมีการพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนรู้อยู่ในระดับ “มาก” เรียงตามลำดับ 3 ด้าน คือ ด้านประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการใช้สื่อการเรียนรู้ ด้านนักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้ และด้านครูเกิดทักษะด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้

คำสำคัญ : สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, การประชุมเชิงปฏิบัติการ

TITLE A Development of Nursery Teacher Potential on Producing and Using Instructional Media in Child Development Centers under Tambon Akatumnuay Municipal District, Akatumnuay, Sakon Nakhon

AUTHOR Kedsuda Unaprom

ADVISORS Asst. Prof. Dr.Thawatchai Phailai
Dr.Parichat Notesupha

DEGREE M.Ed. (Educational Administration)

INSTITUTION Sakon Nakhon Rajabhat University

YEAR 2015

ABSTRACT

The objective of this study were to : The objectives of this study were to

- 1) explore current, problems and needs on the use of instructional media for early childhood at Child Development Center under Tambon Akatumnuay Municipal District, Akatumnuay, Sakon Nakhon
- 2) find out means to develop the early childhood teachers' competence in producing instructional media,
- 3) monitor and evaluate the development of early childhood teachers' competency in producing instructional media.

The subjects were 6 child caregivers at Child Development Center under Tambon Akatumnuay Municipal District. Tools used to collect data included 1) a set of questionnaires, 2) a test on knowledge and understanding of instructional media production, 3) a form of interview, 4) an observation form on the production of instructional media, 5) a record of supervision, 6) a questionnaire development. Statistics utilized were percentage, mean and standard deviation.

The results of this research were as follows:

1. The state of personnel, administrative were as with the much level But in data source Research were as with the medium level. The problems of personnel, administrative were as with the medium level But in data source Research

were as with the much level. The need of personnel, administrative and data source Research were as with the much level.

2. The means to develop the child caregivers in producing instructional media to be utilized at child Development Center were composed of 1) the operation of participatory action research, 2) follow-up and supervision.

3. Regarding the monitoring and assessment on the development of the child caregivers potential based on producing early childhood's instructional media, it was found In the workshop Make teachers with the knowledge, understanding and skills in the production of learning materials is increasing. The results of supervision that teachers have the skills to produce learning in a much level sequentially three aspects of the students have been learning from the media. The students involved in the learning. The teacher and skill in producing learning materials.

Keywords : learning Media for childhood, Child Development Center, Work Shop

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามของการวิจัย.....	5
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
การพัฒนาศิลปะ.....	14
ความหมายของการพัฒนาศิลปะ.....	14
ความมุ่งหมายของการพัฒนาศิลปะ.....	15
ทรัพยากรในการพัฒนาศิลปะ.....	16
ความสำคัญของการพัฒนาศิลปะ.....	17
วิธีการพัฒนาศิลปะ.....	18
การประชุมเชิงปฏิบัติการ.....	19
การนิเทศภายใน.....	25
การวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....	34
การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย.....	40
ความหมายของสื่อการเรียนรู้.....	40
คุณค่าของสื่อการสอน.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การแบ่งประเภทของสื่อการเรียนรู้.....	43
สื่อการเรียนรู้ระดับปฐมวัย.....	44
บทบาทหน้าที่ของครูในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็ก.....	52
การผลิตสื่อและของเล่นจากเศษวัสดุเหลือใช้.....	53
แนวคิดนักการศึกษาเกี่ยวกับสื่อ.....	55
บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย.....	59
ประวัติ.....	59
ข้อมูลทั่วไป.....	60
ปรัชญา วิสัยทัศน์ คำขวัญและกระบวนการเรียนการสอน.....	63
โครงการพิเศษ.....	63
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64
งานวิจัยในประเทศ.....	64
งานวิจัยต่างประเทศ.....	69
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	71
กลุ่มเป้าหมาย.....	71
ขั้นตอนการวิจัย.....	72
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	75
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
สัญลักษณ์ที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	113
สรุปผลการวิจัย.....	113
อภิปรายผล.....	114
ข้อเสนอแนะ.....	117
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	117
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	118
บรรณานุกรม.....	119
ภาคผนวก.....	127
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	129
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	133
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ.....	141
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	155
ภาคผนวก จ ภาพการดำเนินกิจกรรม.....	185
ภาคผนวก ฉ ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	195

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ประจำปีการศึกษา 2558.....	61
2 แผนการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย.....	74
3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	85
4 ผลรวมการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการ ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู.....	86
5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการ ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู ด้านบุคลากร.....	87
6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการ ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู ด้านการบริหาร.....	90
7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการ ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู ด้านแหล่งข้อมูล ในการศึกษาค้นคว้า.....	92
8 ปฏิทินปฏิบัติการพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย.....	95
9 ตารางอบรมเชิงปฏิบัติการในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล อากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร.....	100
10 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมในการพัฒนาตนเองของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ในการอบรมเชิงปฏิบัติการในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย.....	102

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 11 ผลการวิเคราะห์ความรู้อุ้ความเข้าใจด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้ของ
กลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยการทดสอบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ.. 103
- 12 ผลการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย จากการพัฒนา
ของพนักงานครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล
ตำบลอากาศอำนวย..... 104
- 13 ผลการวิเคราะห์ประโยชน์ในการใช้สื่อจากการพัฒนาการผลิตสื่อ
การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของพนักงานครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย..... 106
- 14 ผลการวิเคราะห์การนิเทศติดตามผลการพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้
สำหรับเด็กปฐมวัย ของพนักงานครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย..... 107
- 15 ตารางการนิเทศแบบให้คำชี้แนะการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับ
เด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย
อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร..... 109
- 16 ผลการนิเทศให้คำชี้แนะการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อ
การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล
ตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร..... 110
- 17 สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสอบถาม
พนักงานครูเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและความต้องการรายด้าน
ในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย..... 144
- 18 สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสอบถาม
พนักงานครูเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการด้านบุคลากร
(พนักงานครู) ในการผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย..... 144

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

19	สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสอบถาม พนักงานครูเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและความต้องการ ด้านการบริหาร ในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย.....	145
20	สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสอบถาม พนักงานครูเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและความต้องการ ด้านแหล่งข้อมูล ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ในการผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย.....	146
21	สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสอบถาม พนักงานครูเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและความต้องการด้านอื่นๆ ในการผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย.....	146
22	สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบทดสอบ วัดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย.....	147
23	สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างของพนักงานครู.....	151
24	สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างของผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย.....	151
25	สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสังเกต พฤติกรรมการดำเนินการผลิตสื่อการเรียนรู้ ของพนักงานครู	152
26	สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบบันทึก การนิเทศติดตามในการผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย...	153
27	สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสอบถาม พนักงานครูในการพัฒนา.....	154

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดงานวิจัย.....	9
2 วงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....	38
3 โครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล อากาศอำนวย.....	62
4 การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย กล้องโตมิโนความรู้ ชุด สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต โดย นางสาวรัตนะนาฏ อัครจันทร์.....	187
5 การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย กล้องโตมิโนความรู้ ชุด สัตว์โลกผู้น่ารักโดย นางอนุสรณ์ หัตถสาร.....	186
6 การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย กล้องโตมิโนความรู้ ชุด ข้าวมหัศจรรย์ โดย นางเกตุสุดา อุณาพรหม.....	189
7 การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย กล้องโตมิโนความรู้ ชุด ต้นไม้แสนรัก โดย นางดาวใจ เข้มอุทา.....	190
8 การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย กล้องโตมิโนความรู้ ชุด ดอกไม้สดใส โดย นางอ้อมใจ คิอินธิ.....	191
9 การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย กล้องโตมิโนความรู้ ชุด ผักผลไม้ โดย นางสาวอารีญา หอมสมบัติ.....	192
10 การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย กล้องโตมิโนความรู้ ชุด สีสันสดใส โดย นางจารุณี นิवासวัฒน์.....	193

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เด็กเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่า และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต การพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จึงเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่งที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบจะต้องตระหนักและให้ความสนใจเพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับวัย (องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น, 2550, หน้า 1) การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควรจะต้องเริ่มช่วงชีวิตปฐมวัยตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 5 ปี เพราะเป็นช่วงสำคัญที่สุดของการเจริญเติบโตและพัฒนาการต่างๆ ด้านของเด็กวัยนี้คือ ถือได้ว่าเป็นช่วงเวลาวิกฤตที่เป็นจุดเริ่มต้นของการวางรากฐานคุณภาพชีวิต จิตใจของบุคคลเมื่อเป็นผู้ใหญ่ การอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการเด็กในช่วงวัยนี้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ย่อมนำไปสู่คุณภาพของผู้ใหญ่ที่จะเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของประเทศในอนาคต (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2550, หน้า 4)

การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาก่อนภาคบังคับที่มีความสำคัญยิ่งในอันที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับวัยและพัฒนาการของเด็ก ทั้งนี้เนื่องจากเด็กปฐมวัยหมายถึงเด็กที่มีอายุระหว่างแรกเกิด - 5 ปีนั้น เป็นวัยที่มีพัฒนาการทุกด้านเจริญเติบโตในอัตราที่สูงที่สุด โดยเฉพาะระบบประสาทและสมองซึ่งเจริญเติบโตได้ถึงร้อยละ 80 ของผู้ใหญ่เป็นระยะที่เกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุดในชีวิต ศักยภาพแห่งการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่หากได้รับการส่งเสริมได้อย่างถูกต้อง นักจิตวิทยาและนักการศึกษาทั่วไปต่างเชื่อว่าประสบการณ์ที่เด็กปฐมวัยได้รับ เป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาการทุกด้านต่อเนื่องไปจนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ การวางรากฐานที่ดีให้กับเด็กปฐมวัย จึงเท่ากับเป็นการเตรียมและสร้างพลเมืองที่ดีมีคุณภาพให้กับประเทศชาตินั่นเอง

อาจกล่าวได้ว่าจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยก็เพื่อสร้างเสริมพัฒนาการทุกด้าน ให้เจริญเติบโตถึงขีดสุดของศักยภาพและเตรียมความพร้อมเพื่อการเรียนรู้และชีวิต โดยคุณสมบัตินี้มุ่งสร้างเสริม คือ กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่มคุณธรรม จริยธรรม วิถีชีวิตไทย สิ่งแวดล้อมและค่านิยม ความเสมอภาค ดังนั้นการจัดการศึกษาปฐมวัยจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเป็นการวางรากฐานเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อีกทั้งยังมีความสำคัญในฐานะที่เป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการจัดการศึกษาของมนุษย์ อันเป็นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ การศึกษาปฐมวัยจึงเป็นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลสำหรับอนาคตของประเทศ บนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และสังคมศาสตร์ (กรมอนามัย, 2552, หน้า 2)

เทศบาลตำบลอากาศอำนวยได้กำหนดนโยบายการพัฒนาการจัดการศึกษา โดยให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นศูนย์กลางให้บริการแก่ชุมชน ทั้งในด้านวิชาการและกิจกรรมต่างๆ จัดการศึกษาสนองความต้องการของท้องถิ่นด้วยการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ ที่มีอยู่ เช่น ภาคเอกชน ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนราชการต่างๆ มีส่วนร่วมบริหารและจัดการ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีวิสัยทัศน์ มีความรอบรู้ก้าวหน้า เทคโนโลยี และก้าวหน้าการปฏิรูปการศึกษาของชาติ พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม เมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปสามารถเข้าศึกษาในระดับสูงขึ้นไปได้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามระบบประกันคุณภาพสถานศึกษา เป็นที่ยอมรับเชื่อถือและสร้างศรัทธาแก่ประชาชนโดยทั่วไป ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมกีฬา ศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนสนับสนุนอนุรักษ์ประเพณีภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย, หน้า 2, 2558) บุคลากรของสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้จัดประสบการณ์เรียนรู้ และเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนาเด็กจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนา เพราะทำให้บุคลากรได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะและเจตคติในการปฏิบัติงาน ปรับตัวให้ทันกับวิทยาการ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความพร้อมในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และมีความพร้อมในการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น โดยอาศัยสื่อต่างๆ ในการจัดการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยจึงถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา เพราะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้ครบทั้งสี่ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา โดยการจัดประสบการณ์แบบใช้สื่อร่วมนั้นจะทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและมีความ

สนใจ เข้าใจในกิจกรรมนั้นๆ อันจะเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้ เป็นอย่างดี การใช้สื่อการสอนจึงเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอน การสร้างและใช้ สื่อการสอนได้อย่างเหมาะสมกับเนื้อหาที่สอนขึ้นอยู่กับผู้สอน การวิเคราะห์และกำหนด ขอบข่ายเนื้อหาสาระ การวิเคราะห์คุณสมบัติและความพร้อมของนักเรียน การวิเคราะห์ ข้อจำกัดต่างๆ ของสภาพการเรียนการสอน และสื่อที่เป็นกระบวนการ หรือวิธีการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 1) สื่อการสอนมีความสำคัญเป็นส่วนหนึ่งในการ กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นบทบาทของสื่อการสอนก็คือ เป็นตัวกลางช่วยในการให้ข้อมูลความรู้ หรือสิ่งบอกกล่าวให้แก่ผู้เรียน เป็นการส่งเสริม การคิดวิเคราะห์ เป็นการพัฒนาวิธีการหรือนวัตกรรม แต่การใช้สื่อการเรียนการสอน ให้ได้ผล ถูกต้องตรงกับจุดประสงค์เนื้อหาและกิจกรรมของบทเรียน อีกทั้งยังต้องใช้ อย่างประหยัดและคุ้มค่าด้วย สื่อการเรียนการสอนมีหลายประเภท แต่ละประเภท มีคุณลักษณะเฉพาะตัวของมันเอง ดังนั้นในการพัฒนาการศึกษาครูผู้สอนจำเป็นต้องมี ความรู้ในเรื่องการเลือกสื่อการสอนให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (คมสันต์ ก้านจักร, 2552, หน้า 112)

จากข้อมูลแบบสอบถามพนักงานครูเกี่ยวกับการใช้สื่อในการเรียนการสอน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการใช้สื่อ คือ ครูใช้สื่อประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย ครูไม่มีความมั่นใจ ในด้านการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน แต่ครูมีความตระหนักและเห็นความสำคัญ ของการใช้สื่อเพื่อการเรียนการสอน และสนใจที่จะทำการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาการจัดการจัดการเรียนการสอน ต้องการที่จะได้รับความรู้ความเข้าใจ ในกระบวนการผลิตและใช้สื่อที่มีคุณภาพ ต้องการคำแนะนำ สนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ ในการสร้างและการใช้สื่ออย่างใกล้ชิดจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อจะพัฒนาการเรียน การสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย (รายงานสภาพปัญหาการจัด ประสพการณ์เด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย, 2557, หน้า 3)

สอดคล้องกับผลคะแนน 0.00 จากน้ำหนักคะแนนเต็ม 2.50 ของการรายงาน การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้าน ตัวบ่งชี้ที่ 12 ผลการพัฒนาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา อยู่ในระดับคุณภาพต้องปรับปรุงเร่งด่วน โดยมีเหตุผลชี้แจง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมี แผนพัฒนา 3 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปี แต่ไม่มีการนำข้อเสนอแนะจากต้นสังกัดมา

เป็นแนวทางในการพัฒนา และจัดทำแผนโครงการที่ชัดเจน ขาดการทำข้อตกลงร่วม พัฒนากับองค์กรต่างๆ ที่ถูกต้องเป็นลายลักษณ์อักษร หรือข้อมูลเชิงประจักษ์ การดำเนินงานไม่เป็นระบบบริหารคุณภาพ (PDCA) ไม่มีระบบการประกันคุณภาพภายใน ยังไม่เกิดผลตามเป้าหมายและไม่ผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) เนื่องจากมี ข้อจำกัดในการดำเนินงาน ได้แก่ พนักงานครู และผู้เกี่ยวข้องขาดความรู้ความเข้าใจในการ พัฒนาที่สอดคล้องกับแนวทาง ทำให้ผลการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามนโยบาย ปฏิรูปการศึกษาอยู่ในระดับคุณภาพต้องปรับปรุงเร่งด่วน โดยมีข้อเสนอแนะสำคัญเพื่อการ พัฒนา ได้แก่ 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดทำแผนโครงการตามแนวทางการปฏิรูป การศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) โดยร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่างๆ และหน่วยงานต้นสังกัด 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี มีข้อตกลงร่วมกันระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล ทั้งเป็นลาย ลักษณ์อักษร หรือมีข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างถูกต้อง 3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการ กำหนดผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน ตามระบบประกันคุณภาพภายในโดยดำเนินการด้วยความ เห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา และนำเอาระบบบริหารคุณภาพ (PDCA) มาเป็น เครื่องมือในการบริหารจัดการ มีการนิเทศ กำกับ ติดตามงานประเมินผลร่วมกับหน่วยงาน ต้นสังกัด ประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และนำผลการประเมินมาเป็น แนวทางในการปรับปรุง เพื่อพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้พัฒนาเข้าสู่ มาตรฐานคุณภาพการประกันคุณภาพภายใน และพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), หน้า 27, 2558) เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบและมี ประสิทธิภาพ ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง ในโครงการที่ 6 การฝึกอบรมศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนาศักยภาพ ประสิทธิภาพในการทำงาน ของพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษา 2) เพื่อให้ครูมีความรู้ความสามารถในการ ผลิตสื่อการเรียนการสอน 3) เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ ในการพัฒนาหลักสูตรได้ อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น 4) เพื่อให้ครูมีการพัฒนาการ เกี่ยวกับตนเอง งานในหน้าที่ และมีความรับผิดชอบต่องานตามที่ได้รับมอบหมาย (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย, หน้า 29, 2558)

เด็กเล็กเป็นวัยที่มีความซุกซน เคลื่อนไหวตลอดเวลา สติปัญญาและความคิด จะมีความเป็นอิสระ แปรเปลี่ยนตามสิ่งแวดล้อมที่พบเห็นใกล้ตัว ชอบลอกเลียนแบบ ตามความนึกคิดของตน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิด ให้มีการ พัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัย ดังนั้น พนักงาน ครู ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กและมีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมพัฒนาการ ด้านต่างๆ ของเด็กมากที่สุดในช่วงที่เด็กอยู่ในความดูแล จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ รู้จักรับผิดชอบ รักเด็ก อุทิศตนอุทิศใจ โอบอ้อมอารี มีความ ยุติธรรม มีลักษณะเป็นผู้นำ เพื่อจะเป็นผู้ที่ให้การดูแลเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ เป็น แบบอย่างที่ดีของเด็ก เป็นการวางรากฐาน ความคิด สติปัญญา อารมณ์ สังคม ลักษณะ นิสัย เสริมสร้างบุคลิกที่ดีให้กับเด็กซึ่งเปรียบเสมือนการวางรากฐานของประเทศ

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นพนักงานครูซึ่งรับผิดชอบ งานด้านวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อื่นๆ สำหรับเด็กปฐมวัย จึงสนใจที่จะพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อื่นๆ สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร เพื่อตอบโจทย์แนวทางการพัฒนาของสถานศึกษาให้มี คุณภาพตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา โดยรูปแบบในการวิจัยที่นำมาใช้ในครั้งนี้ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้พนักงานครูได้รับทักษะความรู้ ประสบการณ์ และสามารถนำไปใช้ในการผลิตสื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กต่อไป

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัยไว้ดังนี้

1. สภาพ ปัญหาและความต้องการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อ การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร เป็นอย่างไร
2. แนวทางการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อื่นๆสำหรับเด็ก ปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร มีอะไรบ้าง

3. ผลการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล ตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร
3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความสำคัญของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ทำให้ทราบสภาพ ปัญหาและความต้องการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร
2. เป็นแนวทางทางการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร
3. ทำให้ทราบข้อมูลผลการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

4. ได้แนวทางทางการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยในสถานศึกษาอื่นๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 7 คน ประกอบด้วย

1.1 ผู้วิจัย นางเกตสุดา อุณาพรหม

1.2 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 6 คน ได้แก่

1.2.1 นางสาวรัตนะนาฏ อัครจันทร์

1.2.2 นางอนุสรณ์ หัตถสาร

1.2.3 นางดาวใจ เข็มอุทา

1.2.4 นางอ้อมใจ คิอินธิ

1.2.5 นางสาวอาริยา หอมสมบัติ

1.2.6 นางจารุณี นิवासวัฒน์

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 2 คน ประกอบด้วย

2.1 นางลัดดาพร อุดมมา วิทยากร

2.2 นางอิตยากร แก้วฝ้าย นักวิชาการศึกษา

3. ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ศึกษา ได้แก่

การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ได้แก่ กล้องโตมิโนความรู้

4. แนวทางพัฒนาพนักงานครู

4.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

4.2 การนิเทศภายใน

5. ขอบเขตด้านระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งผู้วิจัยได้นำหลักการและขั้นตอนตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (Kemmis and McTaggart 1991 อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 301) ซึ่งเป็นกระบวนการในการศึกษาค้นคว้ามาประยุกต์ใช้ โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การวางแผน (Planning)
2. การปฏิบัติการ (Action)
3. การสังเกตการณ์ (Observation)
4. การสะท้อนกลับ (Reflection)

6. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการวิจัยใช้เวลา 6 เดือน ตามขั้นตอน ดังนี้

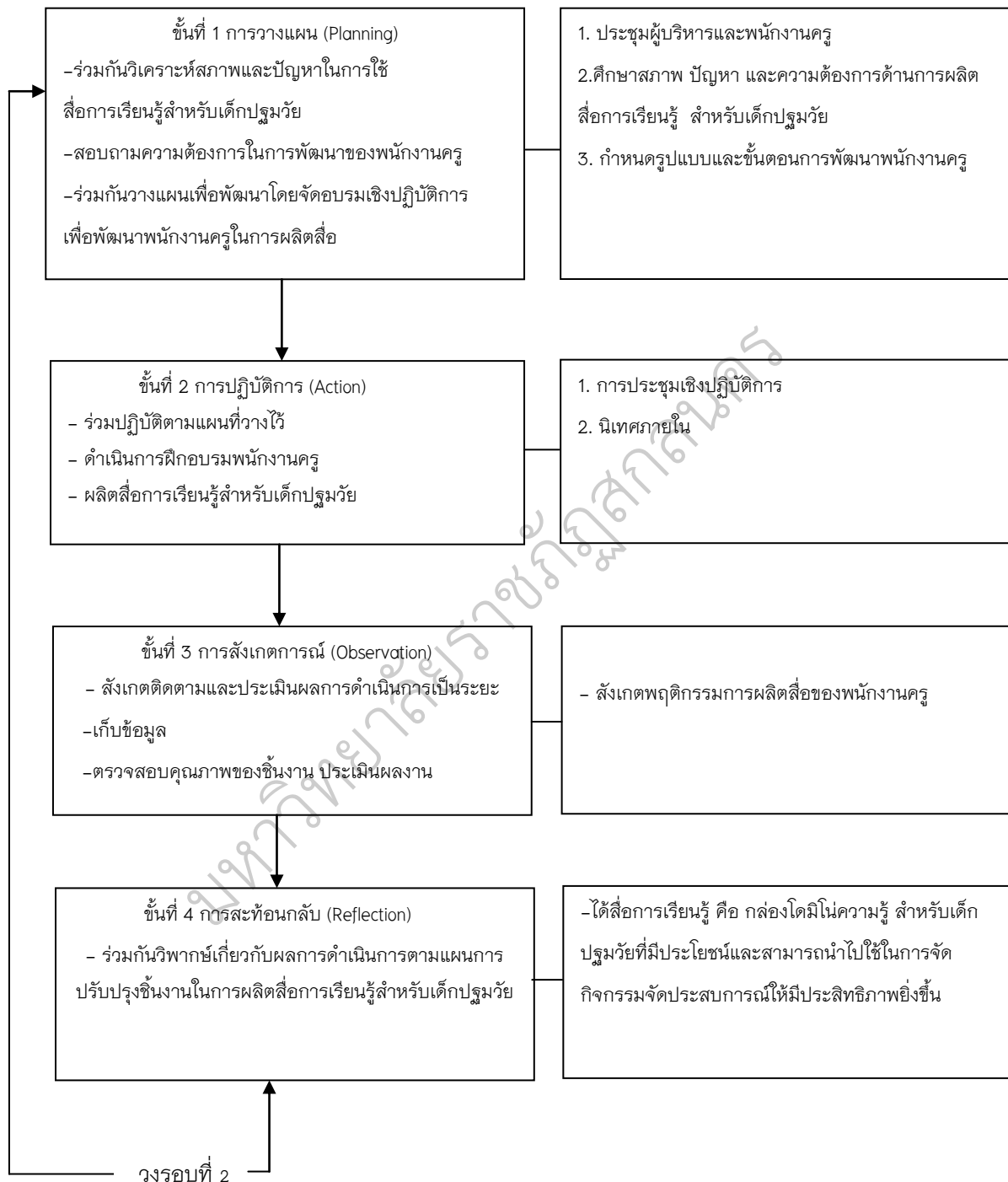
6.1 วงรอบที่ 1 ระหว่างเดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2558

6.2 วงรอบที่ 2 ระหว่างเดือนกันยายน-พฤศจิกายน 2558

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาสรุปเพื่อประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวคิดของการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ดังภาพประกอบ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิตยสารศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้กำหนดนิตยสารศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. สภาพการผลิตสื่อการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันของการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

2. ปัญหาการผลิตสื่อการเรียนรู้ หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคหรือขัดขวางต่อการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของพนักงานครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

3. ความต้องการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้ หมายถึง ความต้องการของพนักงานครู ที่ต้องการพัฒนาความรู้ ทักษะ ด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วยวิธีการได้แก่

3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่ออบรมให้ความรู้พนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

3.2 การนิเทศภายใน หมายถึง การช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ การตรวจผลงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การผลิตสื่อการเรียนรู้ จากผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

4. การพัฒนาพนักงานครู หมายถึง กระบวนการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ทักษะอย่างเป็นระบบ ในการปฏิบัติงานเพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของพนักงานครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ลงมือปฏิบัติการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และการนิเทศติดตามให้คำแนะนำ

5. การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง การผลิตวัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ใช้เป็นสื่อ ในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กปฐมวัย โดยสื่อที่ผลิตแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

5.1 สื่อประเภทวัสดุ คือ กล้องโดมิโนความรู้ ซึ่งจะนำไปใช้ในการ เสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ด้านสติปัญญา และด้านร่างกายในการบริหารกล้ามเนื้อเล็ก

5.2 สื่อประเภทเทคนิควิธีการ คือ การจัดประสบการณ์เด็กจากการ เล่าเรื่องด้วยภาพ

6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย หมายถึง สถานที่ ดูแลและให้การศึกษาเด็ก อายุระหว่าง 2-3 ปี ที่อยู่ในสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

7. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กอายุ 2-3 ปี ที่ได้รับการเตรียมความพร้อมและ อบรมเลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

8. พนักงานครู หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่สอนพร้อมกับดูแลช่วยเหลือ เด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ซึ่งประกอบด้วย ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และครู

9. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การหาแนวทางวิธีการแก้ไขปัญหา หรือปรับปรุงและพัฒนางานที่ตนเองปฏิบัติอยู่ที่ยังไม่ดีเพียงพอ โดยวิเคราะห์สภาพปัญหา อันเป็นเหตุให้งานนั้นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จากนั้นใช้แนวคิดทางทฤษฎี และ ประสบการณ์การปฏิบัติงานที่ผ่านมาเสาะหาข้อมูล และวิธีการที่คาดว่าจะแก้ปัญหา ดังกล่าวได้ แล้วนำวิธีการดังกล่าวไปทดลองเพื่อที่จะทำให้งานนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

9.1 การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดแนวทางปฏิบัติการไว้ ก่อนล่วงหน้า โดยอาศัยการคาดคะเนแนวโน้มของผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจาก การลงมือปฏิบัติการตามแผนที่วางไว้

9.2 การปฏิบัติการ (Action) หมายถึง การลงมือดำเนินงานตามแผนที่ กำหนดไว้อย่างระมัดระวังและควบคุมการปฏิบัติการให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในแผน ซึ่งใน ความเป็นจริงการปฏิบัติการตามแผนที่กำหนดไว้มีโอกาสเกิดการพลิกผันไปตามเงื่อนไข และข้อจำกัดในสถานการณ์เวลานั้นได้

9.3 การสังเกตการณ์ (Observation) หมายถึง การรวบรวมข้อมูล หลักฐานด้านกระบวนการและผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานที่ได้ลงมือกระทำลงไป

ตลอดจนการสังเกตการณ์ปัจจัยสนับสนุน และปัจจัยขัดขวางการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ และประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างลงมือปฏิบัติการตามแผนว่ามีสภาพลักษณะอย่างไร

9.4 การสะท้อนกลับ (Reflection) หมายถึง การทวนระลึกถึงการกระทำตามที่บันทึกข้อมูลไว้จากการสังเกตอย่างครุ่นคิดไตร่ตรองในเชิงวิพากษ์ กระบวนการและผลการปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ ตลอดจนการใคร่ครวญเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยขัดขวางการพัฒนา รวมทั้งประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นว่าเป็นไปตามที่พึงประสงค์หรือไม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการนำมาประยุกต์ใช้ตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. การพัฒนาบุคลากร

- 1.1 ความหมายของการพัฒนาบุคลากร
- 1.2 ความมุ่งหมายของการพัฒนาบุคลากร
- 1.3 ทฤษฎีการในการพัฒนาบุคลากร
- 1.4 ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร
- 1.5 วิธีการพัฒนาบุคลากร
- 1.6 การประชุมเชิงปฏิบัติการ
- 1.7 การนิเทศภายใน
- 1.8 การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

2. การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

- 2.1 ความหมายของสื่อการเรียนรู้
- 2.2 คุณค่าของสื่อการสอน
- 2.3 การแบ่งประเภทของสื่อการเรียนรู้
- 2.4 สื่อการเรียนรู้ระดับปฐมวัย
- 2.5 บทบาทหน้าที่ของครูในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์
- 2.6 การผลิตสื่อและของเล่นจากเศษวัสดุเหลือใช้
- 2.7 แนวคิดนักการศึกษาเกี่ยวกับสื่อ

3. บริบทศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

- 3.1 ประวัติ
- 3.2 ข้อมูลทั่วไป
- 3.3 โครงสร้างการบริหาร
- 3.4 ปรัชญา วิสัยทัศน์ คำขวัญและกระบวนการเรียนการสอน
- 3.5 โครงการพิเศษ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 4.1 งานวิจัยในประเทศ
- 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การพัฒนาบุคลากร

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดความมุ่งหมายว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 52 ให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงในการพัฒนาครูมีแนวทางดังนี้

1. ความหมายของการพัฒนาบุคลากร

การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามความมุ่งหมายดังกล่าว ครูจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งมีผู้ได้ให้ความหมายของการพัฒนาครูไว้ดังนี้

นริศรา ชมจุมจัง (2550, หน้า 11) กล่าวว่าการพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการต่างๆ ที่จะส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการเพื่อพัฒนาบุคคลในองค์กรให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ ความชำนาญ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด ตลอดจนพัฒนา

ทัศนคติที่ดีต่อองค์กรการส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

พิภพ ธรรมประชา (2550, หน้า 12) กล่าวว่า การพัฒนาครู หมายถึง กระบวนการหรือกรรมวิธีต่างๆ ที่จะส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการเพื่อพัฒนาบุคลากรในองค์กร ให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ ความชำนาญ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ตลอดจนพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อองค์กรการส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

ชนิดา จินดาศรี (2551, หน้า 9) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการรูปแบบต่างๆ ที่จัดขึ้นเพื่อให้บุคคลในหน่วยงานได้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถของบุคคลให้เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติอันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพของงานเกี่ยวกับกรรมวิธีต่างๆ

จรรยา ชินลี (2552, หน้า 32) กล่าวว่า รูปแบบการพัฒนาบุคลากรนั้นมีหลากหลายรูปแบบ การเลือกใช้รูปแบบกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรต้องคำนึงถึงความเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาบุคลากรและความต้องการของบุคลากรด้วย เพื่อให้การพัฒนาบุคลากรบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการพัฒนาบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการในการเสริมสร้าง เพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ทักษะ กระบวนการในการทำงานเพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความมุ่งหมายของการพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากรในแต่ละหน่วยงานนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน ก็ย่อมต้องการที่จะให้องค์กรของตนเองพัฒนาไปในทางที่ดีทั้งนั้นดังนั้นถ้าต้องการให้องค์กรพัฒนายิ่งก็ต้องเริ่มต้นที่การพัฒนาบุคลากรก่อน เมื่อบุคลากรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติที่ดี เขาก็อยากที่จะพัฒนาองค์กรให้ดำเนินไปในทิศทางที่เราวางไว้ ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการพัฒนาบุคลากรไว้ดังนี้

สมคิด บางโม (2545, หน้า 13 – 15) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการพัฒนาบุคลากรไว้ว่า การที่จะมุ่งพัฒนาบุคลากรก็คือการฝึกอบรมเป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการทำงานเฉพาะอย่างอาจจำแนกวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรมได้ 4 ประการ ดังนี้

1. เพื่อเพิ่มความรู้ (Knowledge, K) ให้มีความรู้ หลักการ ทฤษฎี แนวคิดในเรื่องที่อบรม เพื่อนำไปใช้ในการทำงาน
2. เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ (Understand, U) เป็นลักษณะที่ต่อเนื่องจากความรู้ กล่าวคือ เมื่อรู้ในหลักการในทฤษฎีแล้ว สามารถตีความ แปลความ ขยายความ และอธิบายให้คนอื่นทราบได้ รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ได้
3. เพิ่มพูนทักษะ (Skill, S) ทักษะคือความชำนาญ หรือความคล่องแคล่วในการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งได้โดยอัตโนมัติ เช่นการใช้เครื่องมือต่างๆ การขับรถ เป็นต้น
4. เพื่อเปลี่ยนแปลงเจตคติ (Attitude, A) คือความรู้สึที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งต่างๆ การฝึกอบรมมุ่งให้เกิดหรือเพิ่มพูนความรู้สึที่ดีต่อองค์การ ต่อผู้บังคับบัญชา ต่อเพื่อนร่วมงานและต่องานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ เช่นความภาคภูมิใจต่อสถาบัน ความสามัคคีในหมู่คณะ ความรับผิดชอบต่องาน ความกระตือรือร้น เป็นต้น

จรรยา ชินลี (2552, หน้า 34) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นการนำเอาศักยภาพของมนุษย์มาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์การ และเกิดความรู้สึที่ดีต่อองค์การ ตระหนักในคุณค่าของตนเอง เพื่อนร่วมงาน และองค์การ โดยใช้กระบวนการพัฒนาบุคลากรมาใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่าความมุ่งหมายของการพัฒนาบุคลากรนั้นเป็นการมุ่งส่งเสริม พัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการทำงานที่ตนเองได้รับมอบหมายบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่องค์กรวางไว้ซึ่งทำให้ภายในองค์กรมีการพัฒนาที่ดีขึ้นต่อไป

3. ทรัพยากรในการพัฒนาบุคลากร

ปัจจุบันทรัพยากรในการพัฒนาบุคลากรได้พัฒนาออกไปอย่างกว้างขวาง สมคิด บางโม (2545, หน้า 6) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการดำเนินงานการพัฒนาบุคลากรที่เป็นปัจจัยสำคัญมีอยู่ 4 ประการ คือ 4 M ได้แก่

1. คน (Men) เป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมขององค์กรนั้นๆ

2. เงิน (Money) ใช้สำหรับเป็นค่าจ้าง ซื้อวัสดุสิ่งของต่างๆ
 3. วัสดุสิ่งของ (Materials) หมายถึงอุปกรณ์ เครื่องใช้เครื่องมือต่างๆ รวมทั้งอาคารสถานที่ด้วย
 4. การจัดการ (Management) ความรู้เกี่ยวกับการจัดการ
- ปัจจัยบริหารทั้ง 4 ประการนี้ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการบริหาร เพราะประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารนั้น ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์และคุณภาพของปัจจัยดังกล่าว

4. ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากร เป็นเรื่องที่สำคัญมากสำหรับองค์กร เพราะคนถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าองค์กรที่มีประสิทธิภาพก็ย่อมทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำความสำเร็จมาสู่องค์กร และมีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรไว้ ดังนี้

ชนิดา จินดาศรี (2551, หน้า 10) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาบุคลากรการพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้แก่บุคลากรในการทำงานดีขึ้นกว่าเดิมแต่ยังส่งผลให้ได้งานที่ดี และมีคุณภาพและนำความสำเร็จมาสู่องค์กรโดยส่วนรวม

ภณิดา ฤกษ์กำลัง (2552, หน้า 13)การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่สามารถเพิ่มพูนประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรให้มีคุณภาพมากขึ้น ดังนั้นผู้บริหารองค์กรจะต้องตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองและนำความรู้ ทักษะ ความชำนาญ และประสบการณ์มาพัฒนางานในหน้าที่รับผิดชอบให้มีคุณภาพเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าการพัฒนาบุคลากรมีความสำคัญและจำเป็นที่หน่วยงานต้องดำเนินการพัฒนาบุคคลในหน่วยงานให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ ในการทำงานอยู่ตลอดเวลา เรียนรู้และปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีต่างๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพอันจะนำความสำเร็จมาสู่องค์กรหรือหน่วยงาน

5. วิธีการพัฒนาบุคลากร

วิธีการพัฒนาบุคลากร มีหลากหลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธีก็มีเป้าหมายสูงสุดที่จะเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ทักษะและความชำนาญรวมทั้งทัศนคติให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน การพัฒนาบุคลากรจะประสบผลสำเร็จได้นั้น วิธีการที่เลือกนำมาใช้ในการพัฒนาต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของหน่วยงาน สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรในหน่วยงาน รวมทั้งงบประมาณที่มีอยู่ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านที่ได้กล่าวถึงวิธีการพัฒนาบุคลากร ไว้ดังนี้คือ

ธีระวุฒิ เจริญราษฎร์ และคณะ (2545, หน้า 175-176) กล่าวว่า การพัฒนาบุคคลมีหลายวิธีการ ส่วนวิธีการใดจะเหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับบทบาท และภารกิจของหน่วยงาน หรือองค์กรนั้นๆ เป็นสำคัญ ซึ่งวิธีการพัฒนาบุคลากรที่สำคัญ มีดังต่อไปนี้

1. การฝึกอบรม เป็นกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ทักษะในการปฏิบัติงานเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลายในการพัฒนาบุคคล เหมาะสมที่จะพัฒนาคนเป็นกลุ่ม

2. การไปศึกษาอบรมดูงาน คือ การที่หน่วยงาน หรือองค์การส่งคนไปศึกษาต่อฝึกอบรมหรือดูงาน เป็นการส่งคนไปพัฒนาภายนอกองค์การ

3. การประชุมชี้แจงปฏิบัติการ คือ การที่หน่วยงานพัฒนาความรู้ ความชำนาญเจตคติของบุคลากรในสังกัด โดยวิธีการประชุมชี้แจง หรือการประชุมนิเทศ รวมถึงการหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

4. การพัฒนาตนเองคือ การให้บุคคลได้พัฒนาตนเอง เช่น การศึกษา คู่มือการปฏิบัติงาน การเข้าร่วมประชุมทางวิชาการ

ชนิดา จันดาศรี (2551, หน้า 12) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการเพิ่มพูนความสามารถในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานทั้งเกี่ยวกับความคิด การกระทำ ความสามารถ ความรู้ความชำนาญ และวิธีการต่างๆ ให้กว้างขวางและก้าวหน้า เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น และเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้นเมื่อได้บุคคลเข้าทำงานแล้วเป็นหน้าที่ขององค์กรที่ต้องการพัฒนาคนของตนเองให้มีความรู้ความสามารถโดยถือหลักต้องพัฒนาอยู่เรื่อยๆ

ขวัญหทัย วงษ์สุริยัน (2547, หน้า 12 อ้างถึงใน ภณิดา ภาท่าลัง, 2552, หน้า 14) ได้สรุปกระบวนการพัฒนาบุคลากรไว้ว่า กระบวนการพัฒนาบุคลากร เป็นการ

พัฒนาสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ โดยมีกระบวนการ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ค้นหาปัญหาและความต้องการในการพัฒนา
2. กำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการพัฒนา
3. คัดเลือกวิธีการ/สื่อในการพัฒนาบุคลากร
4. ดำเนินการพัฒนาบุคลากร
5. การประเมินผลการพัฒนา เพื่อปรับปรุงแก้ไขพัฒนาบุคลากรต่อไป

สรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากรมีหลากหลายวิธีการ แต่ละวิธีการก็มุ่งเน้นให้บุคลากรเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านทักษะ ความรู้ และเจตคติที่ดี และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อให้เกิดประโยชน์ ต่อการปฏิบัติงานและที่ก่อให้เกิดผลดีต่อองค์กร

6. การประชุมเชิงปฏิบัติการ

เป็นรูปแบบวิธีพัฒนาบุคลากรที่มีทั้งการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะ โดยเน้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้านำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการประชุมเชิงปฏิบัติการดังนี้

6.1 ความหมายของการประชุมเชิงปฏิบัติการ

มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของการประชุมเชิงปฏิบัติการไว้ ดังนี้

ชนิดา จันดาศรี (2551, หน้า 22) กล่าวว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง กระบวนการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ฝึกอบรมโดยผสมผสานในเรื่องของหลักการ ทฤษฎีและภาคปฏิบัติโดยอาศัยเทคนิคต่างๆ ให้เกิดความสนใจของผู้เข้ารับการอบรมเมื่อจบการอบรม สามารถนำไปปฏิบัติงานของตนได้

ภณิดา ภาท่าลัง (2552, หน้า 32) การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับผู้ประสบปัญหา หรือมีความสนใจในเรื่องเดียวกัน มาปรึกษาหารือศึกษาค้นคว้าเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ตามวัตถุประสงค์ที่กลุ่มต้องการเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน โดยเชิญวิทยากร มาบรรยายให้ความรู้แก่ผู้ร่วมประชุม ผู้รับการประชุมสามารถนำความรู้แนวคิด ทฤษฎีที่ได้มาใช้ในการปฏิบัติโดยยึดหลักกระบวนการกลุ่ม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วม

ประชุมทุกคน ผู้เข้าร่วมประชุมมีอิสระในการคิดและปฏิบัติงานกลุ่ม และผู้เข้ารับการประชุมยังสามารถนำผลที่ได้จากการประชุม ไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในหน่วยงานของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมเดช สีแสง (2541, หน้า 283-285 อ้างถึงใน สุริยา ชาญไชย, 2554, หน้า 21-23) ได้ให้ความหมายของการประชุมคือ การที่บุคคลกลุ่มหนึ่งนัดหมายกันมาเพื่อสร้างสรรค์กันอย่างมีจุดหมายและมีระเบียบ วิธี ณ สถานที่แห่งหนึ่งตามเวลาที่กำหนดจากความหมายนี้จะเห็นได้ว่า ในการประชุมแต่ละครั้งจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 6 ประการ คือ

1. กลุ่มบุคคล
2. กิจกรรมของกลุ่ม
3. วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการประชุม
4. ระเบียบวิธีที่ใช้ในการประชุม
5. สถานที่ดำเนินการประชุม
6. เวลา

ประเภทของการประชุม แบ่งได้ตามเกณฑ์ต่างๆ ดังนี้

1. แบ่งโดยยึดวัตถุประสงค์การประชุม แบ่งได้ 4 ประเภท คือ
 - 1.1 การประชุมเพื่อแจ้งข้อความและข่าวต่างๆ เช่น ประชุมเพื่อแจ้งให้ทราบระเบียบ คำสั่ง นโยบายและความเคลื่อนไหวต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
 - 1.2 การประชุมเพื่อให้ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเผยแพร่ผลงาน
 - 1.3 การประชุมเพื่อหาแนวทางการปฏิบัติ หาความยินยอมหรือข้อตกลงร่วมกันและตัดสินใจร่วมกันในกิจการของสมาชิก
 - 1.4 การประชุมเพื่อสร้างผลงานหรือเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามความต้องการของสมาชิกในที่ประชุมนั้น
2. แบ่งตามลักษณะของการเป็นทางการและไม่เป็นทางการ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ
 - 2.1 การประชุมอย่างเป็นทางการ เป็นการประชุมที่จัดขึ้นอย่างมีพิธีการมีการใช้ระเบียบข้อบังคับต่างๆ เพื่อควบคุมการประชุมให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย
 - 2.2 การประชุมอย่างไม่เป็นทางการ หรือการประชุมย่อย เป็นการ

ประชุมที่ไม่เป็นพิธีการมากนัก คำนึงถึงความสะดวกรวดเร็วและเป็นกันเอง อาจไม่มีวาระการประชุมล่วงหน้าใช้เวลาไม่มากนัก

3. แบ่งตามลักษณะของการยึดถือระเบียบ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

3.1 การประชุมที่ยึดถือระเบียบเคร่งครัด เป็นการประชุมที่จะต้องดำเนินการทุกอย่างให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับที่หน่วยงานได้วางไว้อย่างเคร่งครัด มีลักษณะเป็นพิธีการจึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การประชุมที่เป็นแบบแผนทั่วไปและการประชุมในลักษณะนี้ เป็นที่นิยมยึดถือเป็นแบบอย่างก็คือ การประชุมแบบรัฐสภา

3.2 การประชุมที่เป็นกันเอง ไม่มีพิธีการมากนักและใช้ระเบียบบังคับแต่น้อยหรือหยิบยกมาใช้เท่าที่จำเป็น

4. แบ่งตามรูปแบบหรือวิธีดำเนินการประชุม แบ่งได้ 7 ประเภท คือ

4.1 การประชุมแบบรัฐสภา (Assembly) เป็นการประชุมที่มีลักษณะเป็นพิธีการและต้องดำเนินการตามบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการประชุมที่สถาบันหรือหน่วยงานนั้นกำหนดไว้ เช่นการประชุมรัฐสภา

4.2 การประชุมใหญ่ (Convention) เป็นการประชุมเฉพาะระดับหัวหน้าหรือผู้แทนของหน่วยงานย่อยที่อยู่ภายในองค์กรเดียวกัน เช่น การประชุมหัวหน้าแผนก หัวหน้าฝ่ายหัวหน้ากอง ที่อยู่ภายในกรมเดียวกัน

4.3 การประชุมปรึกษาหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Conference) เป็นการประชุมระหว่างผู้มีประสบการณ์ หรือผู้มีความรอบรู้และมีความสนใจในเรื่องที่ประชุมกัน เพื่อหาแนวทางคำอธิบายหรือหาข้อยุติในบางเรื่อง ตลอดจนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในเรื่องที่ทุกคนสนใจร่วมกัน

4.4 การประชุมทางวิชาการ (Symposium institute) เป็นการประชุมที่มีลักษณะเป็นการเผยแพร่ความรู้หรือเทคนิคใหม่ ในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง รวมทั้งการขยายผลการศึกษาวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับวิชานั้นๆ

4.5 การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เป็นการประชุมที่ต้องการให้ผู้เข้าร่วมประชุมเกิดทักษะ ประสบการณ์และเน้นหนักการปฏิบัติ บางทีเรียกว่า การประชุมแบบเข้มหรือมุ่งให้เกิดความรู้และทักษะอย่างแท้จริง จึงอาจมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทำให้เกิดผลงานหรือผลผลิตอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

4.6 การประชุมสัมมนา (Seminar) เป็นการประชุมเพื่อศึกษาค้นคว้า และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มุ่งพิจารณาโดยเฉพาะ ซึ่งผู้เข้า สัมมนามีประสบการณ์เดิมอยู่แล้วนำมาสร้างแนวปฏิบัติใหม่ เพื่อให้ปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.7 การประชุมแบบซินดิเคต (Syndicate) เป็นการประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาด้วยกระบวนการของกลุ่มอย่างมีขั้นตอน โดยการแบ่งผู้เข้าประชุมเป็นกลุ่มย่อยเพื่อ พิจารณาปัญหาและนะผลมารายงานในที่ประชุม

สรุปได้ว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นรูปแบบการอบรมที่เริ่มจาก วิทยากรบรรยายทฤษฎี เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ตามวัตถุประสงค์ ที่ กลุ่มต้องการให้แก่สมาชิกผู้เข้าอบรม ผู้เข้าอบรมสามารถนำความรู้ แนวคิด ทฤษฎีที่ได้มา ใช้ในการฝึกปฏิบัติ ยึดหลักกระบวนการกลุ่ม ทุกคนมีส่วนร่วมและอิสระในการแสดงความคิดเห็น โดยมีกระบวนการกลุ่มสมาชิกที่เข้าร่วมมี การประเมินการดำเนินการพัฒนา ความรู้ความเข้าใจตามจุด ประสงค์ที่ตั้งไว้สามารถนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้ จากการประชุมเชิงปฏิบัติการไปใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงานจริง ในหน่วยงานหรือ องค์การของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 ขั้นตอนการประชุมเชิงปฏิบัติการ

1. ขั้นการวางแผนดำเนินการ การจัดประชุมปฏิบัติการที่ดีและมี ประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างละเอียดทุกขั้นตอน
2. ขั้นการเตรียมงาน การประชุมปฏิบัติการจะประสบผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับการเตรียมการที่ดีเป็นสำคัญ เช่น การ จัดทำโครงการติดต่อสถานที่ การติดต่อวิทยากร และประธานพิธีเปิด – ปิด การอนุมัติให้ ผู้เข้าร่วมประชุมมีสิทธิในการเบิกจ่ายค่าลงทะเบียนและสิทธิอื่นๆ
3. ขั้นการปฏิบัติงาน ในขั้นการปฏิบัติงานนั้น นับว่าเป็นช่วงที่มี ความสำคัญมากนอกจากการบริหาร และกิจกรรมต่างๆอย่างต่อเนื่อง
4. ขั้นหลังการปฏิบัติงาน ขั้นหลังการปฏิบัติงานซึ่งถือว่าเป็นขั้น สุดท้ายของการจัดประชุมกิจกรรมต่างๆ มีน้อยเมื่อเทียบกับขั้นปฏิบัติงานแต่มีความสำคัญ ไม่น้อยไปกว่ากัน เพราะครอบคลุมไปถึงเรื่องสรุปการประชุม ซึ่งรวมไปถึงการสรุป ค่าใช้จ่ายกระบวนการประชุมแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงต่อไป รวมถึงการรายงาน การปฏิบัติงานและส่งจดหมายขอบคุณวิทยากร และผู้เกี่ยวข้องต่างๆ เป็นต้น

การดำเนินการจัดประชุมที่ดี ผู้จัดการประชุมต้องดำเนินการทุกขั้นตอนให้เหมาะสมอำนวยความสะดวกให้การประชุมบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ นับตั้งแต่การวางแผน การเตรียมการประชุม และดำเนินการประชุมได้เหมาะสม ให้ทุกคนเห็นความสำคัญการประชุมและหลังจากการประชุมควรมีการประเมินเพื่อจะเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาครั้งต่อไป ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6.3 ประโยชน์ของการประชุมเชิงปฏิบัติการ

การประชุมเชิงปฏิบัติการมีประโยชน์อย่างมากต่อการทำงาน ร่วมกันเป็นทีมการแสวงหาความร่วมมือ และรับผิชอบของบรรดาสมาชิกลักษณะของการประชุมเชิงปฏิบัติการ จะเป็นการรวมกลุ่มของคนจำนวน 12 คน หรือมากกว่านั้น ที่มีความสนใจหรือมีปัญหาร่วมกัน มาพบปะกันเพื่อใช้เวลาในการปรับปรุงความสามารถ ความเข้าใจ และความชำนาญ การประชุมปฏิบัติการสามารถนำมาใช้เมื่อต้องการ จะได้รับผลอย่างใดอย่างหนึ่งตามวัตถุประสงค์

วิชชดา ทุนวิไล (2542, หน้า 39 อ้างถึงใน ชนิตา จินดาศรี, 2551, หน้า 23) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการประชุมปฏิบัติการไว้ดังนี้

1. การประชุมปฏิบัติการ ช่วยให้ระบบวิธีการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงขึ้น การติดต่อประสานงาน ความสนใจในการปฏิบัติงาน และจิตใจใฝ่งานดีขึ้นสามารถนำเทคนิคและวิธีการใหม่ๆ มาช่วยแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานจนเกิดประสิทธิภาพ
2. การประชุมปฏิบัติการ เป็นวิธีการทำให้เกิดการประหยัด ทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณเพราะการประชุมปฏิบัติการทำให้การปฏิบัติงานได้พัฒนาทักษะชำนาญงานมากขึ้นการทำงานมีความผิดพลาดน้อยลง
3. การประชุมปฏิบัติการ ทำให้ลดเวลาในการเรียนงานน้อยลง เมื่อบุคลากรจะเริ่มปฏิบัติงานจะมีการแนะนำก่อน บุคลากรที่ได้รับการแนะนำมีความชำนาญแล้วจะสามารถปฏิบัติงานได้ทันทีและได้ผลดีประหยัดเวลากว่าใช้บุคลากรที่ปฏิบัติงานและเรียนงานไปด้วยในเวลาเดียวกัน
4. ช่วยลดภาวะเหน็ดเหนื่อยของผู้บังคับบัญชา ซึ่งไม่ต้องเสียเวลามาชี้แจงสั่งสอนในงานที่สั่งและการประชุมปฏิบัติการยังช่วยลดการทำงานล่วงเวลาน้อยลง เพราะการที่จะทำงานล่วงเวลานั้นเกิดจากความล่าช้า ไม่คล่องและไม่เข้าใจในการทำงานเป็นส่วนมาก

5. เป็นการแนะแนวทางในความก้าวหน้าของบุคคล กระตุ้นเตือนผู้ปฏิบัติงานคิดถึงความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานด้วยการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและทักษะรู้งานโดยการประชุมปฏิบัติการ

กล่าวโดยสรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นวิธีการพัฒนาบุคคลากรรูปแบบหนึ่งที่เพิ่มพูนประสบการณ์ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยมีวิทยากรมาบรรยาย ให้ความรู้ มีการฝึกปฏิบัติ ใช้กระบวนการกลุ่มในการประชุม และสามารถนำผลความรู้ที่ได้จากการประชุมไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

6.4 การพัฒนาระหว่างการปฏิบัติงาน

การพัฒนาบุคคลากรโดยกระบวนการปฏิบัติงาน เป็นวิธีการที่สำคัญยิ่งที่จะทำให้บุคคลากรในหน่วยงานเกิดความรู้ความสามารถ และเกิดทักษะในระหว่างการปฏิบัติงาน ซึ่งนักวิชาการได้สรุปเกี่ยวกับวิธีการที่ใช้ในการพัฒนาบุคคลากรในระหว่างการปฏิบัติงานไว้ดังนี้

พิเชษฐ์ สุทธิรัตน์ (2545, หน้า 40 – 41) กล่าวว่าการพัฒนาโดยการปฏิบัติงานประกอบด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. การแนะนำชี้แจง หมายถึง การที่หัวหน้างาน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายงาน แนะนำชี้แจงรายบุคคล หรือกลุ่มเล็กๆ ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคข้อขัดข้อง วิธีการแก้ไขปัญหา และเรื่องต่างๆ ที่จำเป็นต้องเรียนรู้
2. การประชุมชี้แจง หมายถึง การแนะนำชี้แจงเป็นกลุ่มในลักษณะการประชุม ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลข่าวสาร และให้ความเข้าใจกับบุคคลากรเป็นจำนวนมาก เป็นเรื่องที่เข้าใจยาก เช่น นโยบายการปฏิบัติงาน การตกลงนัดหมาย
3. การสอนงาน คือ การที่หัวหน้างานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายสอนวิธีปฏิบัติงานให้แก่บุคคลที่เข้าไปทำงานใหม่ หรือในกรณีที่น่าเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ทั้งนี้เพื่อจะให้บุคคลากรผู้ปฏิบัติงานให้ได้ผลต่อไป
4. การฝึกปฏิบัติงาน หรือการทดลองปฏิบัติงาน การจัดให้ผู้ปฏิบัติงานได้อาศัยความชำนาญ และมักจะดำเนินการต่อจากการสอนงาน หรือการแนะนำชี้แจง

5. การมอบหมายงานให้ปฏิบัติ หมายถึง การให้คำแนะนำปรึกษาในการปฏิบัติงานซึ่งมอบหมายงานนี้ จะใช้เป็นการพัฒนาบุคลากรได้ ถ้าหากมอบหมายงานให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ และประสบการณ์ขึ้น

6. การให้คำแนะนำปรึกษา หมายถึง การให้คำแนะนำปรึกษาในการปฏิบัติงานในกรณีต่างๆ เช่นกรณีที่มีปัญหา กรณีที่ต้องการเร่งรัดคุณภาพงานให้ดียิ่งขึ้นการให้คำแนะนำปรึกษานี้จะเป็นระบบที่ช่วยให้ได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างหนึ่งและจะสามารถใช้เป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรในขณะปฏิบัติงานได้ดีด้วย โดยดำเนินการได้ 3 รูปแบบ คือ

6.1 แนะนำปรึกษาโดยหัวหน้างาน

6.2 แนะนำปรึกษาในลักษณะของพี่เลี้ยง

6.3 การให้คำแนะนำปรึกษา โดยเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องนั้นๆ

7. การจัดเอกสาร และคู่มือการปฏิบัติงาน หมายถึง การจัดหาหรือการจัดเอกสารคู่มือในการปฏิบัติงานให้บุคลากรได้ศึกษา เพื่อให้เกิดความสะดวกสบายในการทำความเข้าใจได้อีกวิธีหนึ่ง สามารถหาผู้เชี่ยวชาญมาจัดทำได้ง่าย ความประหยัดและทำให้เป็นไปในทางเดียวกัน

8. การปรับเปลี่ยนหน้าที่ หรือการปรับปรุงหน้าที่ใหม่ การสลับเปลี่ยน หมายถึง การแลกเปลี่ยน สับเปลี่ยนหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานเดียวกัน เช่น การปรับเปลี่ยนหน้าที่ในสายครูผู้สอนเดียวกัน การปรับปรุงหน้าที่หมายถึง การกำหนดหน้าที่และรับผิดชอบของบุคลากรเสียใหม่ซึ่งวิธีการนี้สามารถช่วยให้บุคลากรเกิดการพัฒนาได้เช่นเดียวกัน

9. การโยกย้าย หมายถึง การย้ายบุคลากรให้ไปปฏิบัติงานในตำแหน่งอื่นซึ่งมีหน้าที่แตกต่างไปจากเดิม การโยกย้ายงานนี้จะทำให้บุคลากรได้มีประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น อันจะมีผลที่เกิดการพัฒนาขึ้นด้วย

7. การนิเทศภายใน

การนิเทศภายใน ถือเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพ เป็นการดำเนินไปพร้อมๆ กับการบริหาร ซึ่งการนิเทศภายในมีองค์ประกอบดังนี้

7.1 ความหมายของการนิเทศภายใน

การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นที่โรงเรียนต้องจัดขึ้นเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการในเรื่องนั้นๆ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการนิเทศภายในไว้ดังนี้

ชนิดา จินดาศรี (2551, หน้า 27) การนิเทศภายในเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการให้คำแนะนำ การให้ความช่วยเหลือ ให้การปรึกษาหารือช่วยฝึกสอน ช่วยเตรียมงาน ให้การสนับสนุน ช่วยประสานงานเพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ และพฤติกรรมการสอนให้มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาที่ตั้งไว้

จรรยา ชินสี (2552, หน้า 36) การนิเทศและติดตามการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้บุคลากรโดยเฉพาะครูผู้ดูแลเด็กได้ทราบถึงขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเอง ซึ่งการนิเทศมีวิธีการที่หลากหลายซึ่งจะใช้รูปแบบใดย่อมขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสถานการณ์

จากความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนดังกล่าว พอสรุปได้ว่าการนิเทศภายในโรงเรียนหมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานที่ร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันของบุคลากรทางการศึกษาภายในโรงเรียนในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการปฏิบัติงานของครู เพื่อทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นด้วยความเต็มใจและพอใจด้วยกันทุกฝ่ายทั้งนี้โดยการนำของผู้บริหารโรงเรียนเอง โดยการวิจัยครั้งนี้ได้รับการนิเทศภายใน จาก วิทยากร คือ นางลัดดาพร อุดมมา และนักวิชาการการศึกษา คือ นางอศยากร แก้วฝ่าย

7.2 จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

จันทร์ธานี สงวนนาม (2545, หน้า 153) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในไว้ดังนี้

1. เพื่อให้โรงเรียนมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. เพื่อให้โรงเรียนสามารถพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน

4. เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะ

ประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาวิชาชีพ

5. เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนปฏิรูประบบบริหาร

6. เพื่อให้เกิดการประสานงาน

จุดมุ่งหมายของการนิเทศนั้นส่วนใหญ่จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากรในโรงเรียนเพื่อให้หน่วยงานเกิดการพัฒนา

เอเกอร์แมน และคณะ (Ackerman and others, 1996, pp. 65 อ้างถึงใน ภณิดา ภาฑำลัง, 2552, หน้า 32-34) ได้ให้หลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการนิเทศการสอน ดังนี้

1. การนิเทศเป็นการส่งเสริมความเจริญงอกงาม

1.1 การจัดให้มีการฝึกอบรมด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูได้มีความรู้ ความเข้าใจ ในหลักวิธีการสอนต่างๆ

1.2 ช่วยพัฒนาความรู้ทางวิชาการเฉพาะ ให้เทคนิคและวิธีการสอนอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

1.3 พัฒนาให้มีความเชื่อมั่นในการสอน และมีประสบการณ์ในการใช้สื่อการเรียนการสอน

1.4 การพัฒนาทัศนคติ และอุดมการณ์ในการทำงานอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

1.5 การพัฒนาประมวลรายวิชา โครงการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์แก่ผู้เรียน

1.6 ร่วมมือจัดทำสื่อการสอนชนิดต่างๆ ที่จำเป็นและหาได้ในโรงเรียนและท้องถิ่น

1.7 ช่วยพัฒนาประสบการณ์การประเมินผล และเทคนิคการใช้ และการเตรียมเครื่องมือประเมินผล

1.8 ช่วยวางแผนและพัฒนาผู้เรียนที่มีปัญหาการเรียนและปัญหาอื่น

2. การนิเทศมีความเป็นประชาธิปไตย

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำของการศึกษามากกว่าที่จะเป็นโดยตำแหน่ง

2.2 ต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ครูมีอิสระในการใช้ความสามารถของตน ในการพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้ดีขึ้น

2.3 เปิดโอกาสให้ครูมีความคล่องตัวในการดำเนินงานต่างๆ ส่งเสริมให้ครูมีความคิดริเริ่ม มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนการทำงาน

2.4 การใช้อำนาจหน้าที่ควรเป็นที่ยอมรับจากกลุ่ม และหมู่คณะ

2.5 ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2.6 อำนาจยอมเปลี่ยนแปลงไปตามวิถีประชาธิปไตย ทุกคนมีโอกาสที่จะแสดงความสามารถและความเป็นผู้นำ

2.7 ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาเทคนิค ครู จะต้องร่วมมือกันเพื่อช่วยแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน

3. การนิเทศเป็นกระบวนการสร้างสรรค์

3.1 ผู้นิเทศและครูร่วมกันสร้างบรรยากาศในการนิเทศ ด้วยการประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน

3.2 ผู้นิเทศให้อิสระแก่ครู ได้มีความคิดสร้างสรรค์ตามความสามารถของแต่ละคน

4. การนิเทศยึดหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์

4.1 ให้การยอมรับนับถือบุคคลอื่น เป็นพื้นฐานในการสร้างมนุษยสัมพันธ์

4.2 ให้ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นอย่างบริสุทธิ์ใจ

4.3 สร้างความเชื่อถือและศรัทธาให้เกิดความร่วมมือ ช่วยเหลือเพื่อสร้างมิตรภาพกับบุคคลอื่น

5. การนิเทศเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ

5.1 ขวัญกำลังใจของครูที่ดี ย่อมส่งผลในการทำงานให้ดีขึ้นตามไปด้วย

5.2 ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนขึ้นอยู่กับขวัญของครูที่ให้กำลังใจแก่ผู้เรียน

5.3 ครูเองก็ต้องการขวัญกำลังใจ

5.4 การดำเนินงานควรเป็นไปด้วยความสมัครใจตามความสามารถของแต่ละบุคคล

6. การนิเทศเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน

6.1 การนิเทศเป็นการส่งเสริมการเรียนการสอนในโรงเรียน

6.2 การนิเทศเป็นการปรับปรุงการสอนของครู

6.3 งานนิเทศเป็นการพัฒนาหลักสูตร

6.4 การประเมินผลการสอน มีความจำเป็นในการปรับปรุงการ

เรียนการสอน

7. การนิเทศเป็นการประสานสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศกับงานอื่นๆ

7.1 การให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่างๆ ระหว่างการนิเทศ

กับงานอื่นๆ

7.2 การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานอื่นๆ

7.3 กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน

กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน มีหลายอย่าง การที่จะนำวิธีการใดมาใช้ควรคำนึงถึงสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่ง

จันทราณี สงวนนาม (2545, หน้า 154) ได้สรุปกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนได้ดังนี้

1. การประชุม อบรม ปลูกนิเทศ
2. การสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียน
3. การศึกษาเอกสารทางวิชาการ ตำรา
4. การให้คำปรึกษาหารือเป็นกลุ่มและรายบุคคล
5. การสนทนาทางวิชาการ
6. การสาธิตการสอน
7. การพาไปนอกสถานที่
8. การสัมมนา
9. การจัดนิทรรศการ
10. การเยี่ยมชั้นเรียน

7.4 ประโยชน์ของการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการที่สำคัญ ในการพัฒนาโรงเรียน โดยสรุปแล้วประโยชน์ของการนิเทศภายในโรงเรียนมีดังนี้ (จันทราณี สงวนนาม, 2545 , หน้า 154)

1. ทำให้ครูสามารถสอนได้ตรงตามเป้าหมาย
2. ผู้บริหารที่เป็นผู้นำวิชาการและทำหน้าที่นิเทศภายใน
3. ทำให้บุคลากรในโรงเรียนมองเห็นความสำคัญของงานวิชาการ

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการจัดการบริหารการศึกษาค้นคว้าด้านหนึ่งเพื่อการชี้แนะให้ความช่วยเหลือความร่วมมือระหว่างครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยมุ่งปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน โดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเสริมสร้างขวัญกำลังใจ ในการปฏิบัติงานการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ โดยยึดกิจกรรมนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อการพัฒนาครูได้แก่ การศึกษาดูงานโรงเรียนที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การลงมือจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้

7.5 หลักการนิเทศภายในโรงเรียน

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีกระบวนการที่สำคัญ 3 กระบวนการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศซึ่งทั้ง 3 กระบวนการนี้จะต้องทำงานประสานสัมพันธ์และสนับสนุนซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี จึงจะช่วยให้การพัฒนา คุณภาพการศึกษาประสบความสำเร็จ ในการนิเทศภายในได้มีนักวิชาการได้กำหนดหลักการไว้ ดังต่อไปนี้ คือ

ไมยมิตร บ้องวิชัย (2546, หน้า 13) ได้กำหนดหลักการนิเทศภายในเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติที่ผู้นิเทศต้องนำไปปฏิบัติขณะทำการนิเทศ การนิเทศภายในโรงเรียนจะบรรลุผลตามความมุ่งหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักการนิเทศภายในมีดังนี้

1. การนิเทศควรมีการบริหารงานเป็นระบบ และมีการวางแผนการดำเนินงานเป็นโครงการ
2. การนิเทศต้องถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือมีความเป็นประชาธิปไตยเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความ

ร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงาน และใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้
งานนั้นไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

3. การนิเทศเป็นการสร้างสรรค์ เป็นการแสวงหาความสามารถ
พิเศษของแต่ละบุคคลได้แสดงออก และพัฒนาความสามารถเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่

4. การนิเทศเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน โดย
ครูอาจารย์ได้เรียนรู้ว่าปัญหาของตนเองเป็นอย่างไร จะหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร

5. การนิเทศเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น
สร้างความเข้าใจระหว่างกัน สร้างมนุษยสัมพันธ์มีวิธีการทำงานที่ดี และความสามารถที่จะ
อยู่ร่วมกันได้

6. การนิเทศเป็นการสร้างความผูกพัน และความมั่นคงต่องาน
อาชีพรวมทั้งความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองเกิดความพึงพอใจในการทำงาน

7. การนิเทศเป็นการพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพครู ให้มีความรู้สึก
ภาคภูมิใจในวิชาชีพว่าเป็นวิชาชีพที่ต้องใช้วิชาความรู้ความสามารถ และสามารถที่จะ
พัฒนาได้

ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า การนิเทศเป็นการประสานงานและการพยายาม
ของเจ้าหน้าที่ผู้จัดการศึกษาในการแนะนำครูหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้รู้จัก
ปรับปรุงวิธีการสอน และปรับปรุงการประเมินการสอนของครู

7.6 กระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546, หน้า
423) ได้กำหนดขั้นตอน และกระบวนการ ของการนิเทศภายในเพื่อพัฒนาครู ไว้ดังนี้

1. การประเมินความ ต้องการ และจำเป็นในการพัฒนา หมายถึง
การเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงภาพปัจจุบันของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
แล้วนำมาพิจารณา เก็บข้อมูลที่แสดงภาพปลายทาง หรือสภาพความสำเร็จของงาน
ถ้าข้อมูลแสดงภาพปัจจุบันสอดคล้องกับข้อมูลแสดงความสำเร็จของงาน ดีกว่า หรือสูง
กว่าแสดงความเป็นที่จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขข้อมูล แสดงภาพความสำเร็จของงาน
หรือด้วยกว่าก็แสดงว่ามีความต้องการ และความจำเป็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไขการประเมิน
ความต้องการ และจำเป็นโดยดำเนินการดังนี้

1.1 กำหนดสิ่งที่จะประเมินและองค์ประกอบที่จะประเมิน

1.2 กำหนดสภาพความสำเร็จและเกณฑ์การประเมิน

- 1.3 กำหนดวิธี เครื่องมือ และระยะเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูล
- 1.4 กำหนดแหล่งข้อมูล
- 1.5 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 1.6 วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำเป็นสารสนเทศ
- 1.7 เปรียบเทียบสารสนเทศแสดงสภาพปัจจุบันกับสภาพ

ความสำเร็จ

- 1.8 เขียนข้อความที่แสดงถึงสภาพที่ต้องการปรับปรุงแก้ไขหรือ

พัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

- 1.9 เรียงลำดับความต้องการ และความจำเป็นที่ต้องพัฒนา

และนำเสนอให้ตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงอยู่เสมอ

2. วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนา หมายถึง การวิเคราะห์ผลหรือข้อมูลที่ได้จากการประเมิน และองค์ประกอบที่ส่งผลต่อสภาพความสำเร็จของงานเพื่อประโยชน์ในการกำหนดจุดที่จะพัฒนา และประเมินแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา การเลือกจุดที่จะพัฒนาให้เหมาะสม ทำให้การนิเทศ ของโรงเรียนมีโอกาสประสบผลสำเร็จ จุดที่จะพัฒนาอาจพิจารณาในด้านต่างๆ ได้ดังนี้

- 2.1 ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน
- 2.2 เจตคติวิชาชีพ
- 2.3 ค่านิยมในการพัฒนาตนเอง
- 2.4 ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- 2.5 ความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้อง

พัฒนา

3. การหาแนวทางเพื่อพัฒนา เป็นการพิจารณาการเลือกยุทธศาสตร์ที่จะใช้ในการปรับปรุงแก้ไข หรือพัฒนาความเป็นไปได้หรือโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จมากที่สุด โดยคำนึงถึงจุดพัฒนา หรือข้อจำกัดของหน่วยงาน การหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนามี 4 ขั้นตอน การดำเนินการดังนี้

- 3.1 รวบรวมข้อมูลแนวทางเลือกที่มีความเป็นไปได้ในการพัฒนา
- 3.2 พิจารณาทางเลือกที่มีความเป็นไปได้ในการพัฒนา
- 3.3 พิจารณาข้อดี ข้อเสีย และแนวทางเลือกที่มีความเป็นไปได้
- 3.4 เลือกแนวทางพัฒนาที่เหมาะสมที่สุดให้บรรลุความต้องการ

4. การลงมือปฏิบัติ เป็นการนำยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้มาลำดับขั้นตอนการดำเนินการ และกำหนดสิ่งสนับสนุนในการปฏิบัติงานตามขั้นตอนดังนี้

- 4.1 กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการทำงาน
- 4.2 กำหนดสิ่งสนับสนุนในการดำเนินการ
- 4.3 กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ
- 4.4 วางแผนติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 4.5 จัดทำแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา
- 4.6 ประชุมชี้แจง และมอบหมายที่ตรงความสามารถของการปฏิบัติงาน
- 4.7 ผู้ปฏิบัติงานจัดทำปฏิบัติงาน และประสานปฏิทินการปฏิบัติงานกับผู้เกี่ยวข้อง
- 4.8 ผู้ปฏิบัติงานลงมือปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ตามปฏิทินการปฏิบัติงาน
- 4.9 ผู้ปฏิบัติงานรายงานความก้าวหน้าและปฏิบัติงานต่อหน่วยงานเจ้าสังกัด

5. การติดตามผลและปรับปรุงแก้ไข เป็นการรวบรวมด้านการดำเนินการนิเทศ ผลที่ได้จากการนิเทศ ข้อมูลที่ได้ นำมาเปรียบเทียบกับสภาพความสำเร็จของงาน หากไม่ประสบความสำเร็จตามที่กำหนดไว้ก็ต้องพิจารณาว่ามีข้อบกพร่องตรงไหน อย่างไร และหาแนวทางแก้ไข และพัฒนาให้ดีขึ้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการจัดการบริหารการศึกษาด้านหนึ่งเพื่อการชี้แนะให้ความช่วยเหลือ ความร่วมมือระหว่างครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน โดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานการศึกษาในครั้งนี้ โดยยึดหลักกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อการพัฒนาครู ซึ่งมีหลายวิธี เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาเอกสารคู่มือ การจัดทำแผนการสอน การให้คำปรึกษาหารือเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคล การสนทนาทางวิชาการ การพาไปศึกษานอกสถานที่ การสัมมนา การจัดนิทรรศการ การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ เป็นต้น

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งจะกล่าวถึง ความหมาย เป้าหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และสรุปลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการไว้ดังนี้

1. ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการทำงานร่วมกันของบุคลากรทุกฝ่าย ในหน่วยงาน โดยมีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ เพื่อแก้ไขหรือสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น ในหน่วยงานให้ประสบผลสำเร็จซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการวิจัยปฏิบัติการไว้ดังนี้

เบญจวรรณ รอดแก้ว (2550, หน้า 28) ได้สรุปความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการว่า เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้า โดยผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง ตั้งแต่ทำความเข้าใจปัญหาหรือข้อสงสัยที่กำลังเผชิญอยู่ หาแนวทางแก้ไขปัญหาคำเนินการแก้ปัญหา เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และนำผลการศึกษาไปใช้ปรับปรุงพัฒนางานที่ปฏิบัติอยู่ให้ดีขึ้น โดยดำเนินการในลักษณะบันไดเวียน สามารถดำเนินการได้หลายครั้ง จนกว่าจะได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2537, หน้า 13 อ้างถึงใน ปุณฺยรัตม์ ตาคำ, 2551, หน้า 26-27) ได้กล่าวถึงแนวคิดและจุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการไว้ ดังนี้

1. มุ่งหวังในการปรับปรุงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานประจำให้ดีขึ้นโดยงานที่ปฏิบัติมาวิเคราะห์หาสาระสำคัญ และสาเหตุที่เป็นปัญหา อันเป็นเหตุให้การปฏิบัติหน้าทีนั้นๆ

2. การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการทำงานของกลุ่ม (Participatory) และใช้การปรึกษาหรือร่วมมือทำงาน (Collaboration) ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยการปฏิบัติ ตามแนวทางของกลุ่มกำหนด

3. การวิจัยเชิงปฏิบัติการใช้การสะท้อนการปฏิบัติ (Reflection) โดยการตรวจสอบในทุกๆ ขั้นตอน เพื่อปรับปรุงการฝึก หรือการปฏิบัติให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย

4. การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระเบียบ (Systematic Learning Process) โดยบุคคลที่เกี่ยวข้องของนำความคิดเชิงนามธรรมมาทดลองปฏิบัติ และประเมินผลการปฏิบัติ ซึ่งเป็นการทดสอบ (Test) แนวคิดนั้นถูกหรือผิด

5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการที่เริ่มต้นจากจุดเล็กๆ (Start Small) อาจเริ่มต้นจากบุคคล (ครู/นักวิจัย) คนเดียว พยายามดำเนินการให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงบางสิ่งบางอย่างทางการศึกษาให้ดีขึ้น โดยขณะที่ปฏิบัติการต้องปรึกษา/รับฟังข้อคิดเห็นและอาศัยการร่วมปฏิบัติจากผู้เกี่ยวข้อง

6. การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการสร้างความรู้ใหม่ที่ให้แนวทางเชิงรูปธรรมจากการบันทึก (Records) พัฒนาการของกิจกรรมเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ขณะเดียวกันสามารถนำปรากฏการณ์ที่ศึกษามาประมวลเป็นข้อมูลเสนอเชิงทฤษฎี (Proposition) ได้ แนวทางการวิจัยเชิงปฏิบัติการนี้ เมื่อนำมาวิจัยแก้ปัญหาในชั้นเรียนโดยครูเป็นผู้เรียนรู้และวิเคราะห์วิจารณ์จากผลที่ได้จากการปฏิบัติการ จะทำให้ได้รูปแบบการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของชั้นเรียนและระบบของตนเองได้อย่างแท้จริง

องอาจ นัยวัฒน์ (2551, หน้า 289) ได้ให้ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ไว้ว่า การวิจัยที่ดำเนินการโดยคณะนักวิจัย และบุคคลผู้ปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่รับผิดชอบในหน่วยงานองค์กรหรือชุมชนโดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อนำข้อสรุปผลของการวิจัยที่ค้นพบหรือสรรค์สร้างขึ้นไปใช้ปรับปรุงแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาคุณภาพของการปฏิบัติงานใดๆ ในหน่วยงานได้อย่างทันต่อเหตุการณ์ สอดคล้องกับสภาพลักษณะและเงื่อนไขของปัญหาที่ต้องปรับปรุงแก้ไข และกลมกลืนกับโครงสร้างการบริหารงาน

สรุปได้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) หมายถึง กระบวนการที่ผู้วิจัยได้เลือกกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งเห็นว่าดีเหมาะสม ตามความรู้ความเข้าใจของผู้วิจัยมาดำเนินการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงว่าใช้ได้หรือไม่ ประเมินผลดูความเหมาะสมในความจริงควบคุมแนวทางปฏิบัติการ แล้วนำผลมาปรับปรุงแก้ไขไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาปรับปรุงใหม่จนกว่าจะได้ผลอันที่น่าพอใจ นำไปใช้เผยแพร่ได้

2. เป้าหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

บัญญัติ อึ้งสกุล (2546, หน้า 50) ได้ให้ความจำกัดความว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการวิจัยเพื่อมุ่งแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นครั้งๆ ไปผลของการวิจัยใช้ได้เฉพาะกลุ่มที่ทำการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น จะนำไปอ้างอิงกลุ่มอื่นไม่ได้ เพราะมองขอบเขตในวงจำกัด เป็นการวิจัยปัญหาเพื่อแก้ปัญหา Cohen และ Manion (Cohen and Manion, 1980

อ้างถึงใน ประวิต เอรารวรรณ, 2545, หน้า 22) กล่าวถึงเป้าหมายทั่วไปของการวิจัยปฏิบัติการ ดังนี้

1. เป็นแนวทางระบุหรือจำแนกปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนเพื่อนำไปใช้แก้ไขปรับปรุงสภาพการณ์การปฏิบัติงานในโรงเรียนหรือชั้นเรียน
2. เป็นแนวทางให้ครูพัฒนาตนเองและส่งเสริมให้ครูมีโอกาสรับรู้และพัฒนาทักษะวิธีการใหม่ๆ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพและเป็นการเพิ่มพูนความสามารถในการวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานและตระหนักในบทบาทหน้าที่ตนเองมากขึ้น
3. เป็นช่องทางสำหรับการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนที่มีความหลากหลายและแตกต่างกัน
4. เป็นแนวทางในการทำความเข้าใจกันระหว่างครูผู้ปฏิบัติการและนักวิจัยรวมทั้งอุดช่องว่างที่เป็นจุดอ่อนของการวิจัยกับการศึกษาทั่วไป
5. เป็นแนวทางในการแสวงหาทางเลือก และวิธีการที่เหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนหรือชั้นเรียน

องอาจ นัยพัฒน์ (2551, หน้า 297) ได้สรุปเป้าหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการไว้ว่า การวิจัยเพื่อช่วยให้นักวิจัยมีภาพเริ่มต้น ของกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยการทำวิจัยปฏิบัติการ ผู้เข้าร่วมในการวิจัยที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับประเด็นที่ต้องการทำวิจัยกลุ่มใดบ้าง มีการเกี่ยวข้องผูกพันกันด้วยเป้าหมาย บทบาทและการทำกิจกรรมอะไร ติดต่อสื่อสาร/สนทนากัน ณ สถานที่แห่งใด และบ่อยครั้งเพียงใด การมีความเข้าใจเบื้องต้นในประเด็นเหล่านี้อย่างชัดเจนของนักวิจัย ช่วยให้อ้างอิงได้ว่า กระบวนการแสวงหาความรู้ที่ออกแบบในระยะเริ่มต้นโดยผู้วิจัย จะได้ข้อมูลหลักฐานสะท้อนความรู้ความจริง สอดคล้องกับประเด็นคำถามการวิจัย และครอบคลุมมิติสำคัญของปัญหาที่ต้องการลงมือทำวิจัย เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

สรุปได้ว่าเป้าหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการก็คือ การหาแนวทางวิธีการแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงและพัฒนางานที่ตนเองปฏิบัติอยู่ที่ยังไม่ดีเพียงพอ โดยวิเคราะห์สภาพปัญหาอันเป็นเหตุให้งานนั้นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรจากนั้นใช้แนวคิดทางทฤษฎีและประสบการณ์การปฏิบัติงานที่ผ่านมาเสาะหาข้อมูล และวิธีการที่คาดว่าจะแก้ปัญหาดังกล่าวได้ แล้วนำวิธีการดังกล่าวไปทดลองเพื่อที่จะทำให้งานนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

องอาจ นัยพัฒน์ (2551, หน้า 289 – 292) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการวิจัยประเภทนี้ ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับทางด้านการปฏิบัติการ (practical problem)
2. มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย
3. มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อการทำความเข้าใจ (understanding)
4. มุ่งเน้นการตีความหมายเหตุการณ์หรือสถานการณ์ของปัญหาที่เกิดขึ้น
5. มักนิยมใช้การผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ
6. เสนอผลของการวิจัยในรูปแบบที่ง่ายต่อการเข้าใจ
7. ผ่อนคลายความเข้มงวดเกี่ยวกับวิธีการศึกษาวิจัย
8. ไม่นับสรุปอ้างอิงสรุปผลของการวิจัยข้ามไปยังต่างบริบท
9. วิจัยเชิงปฏิบัติการประยุกต์

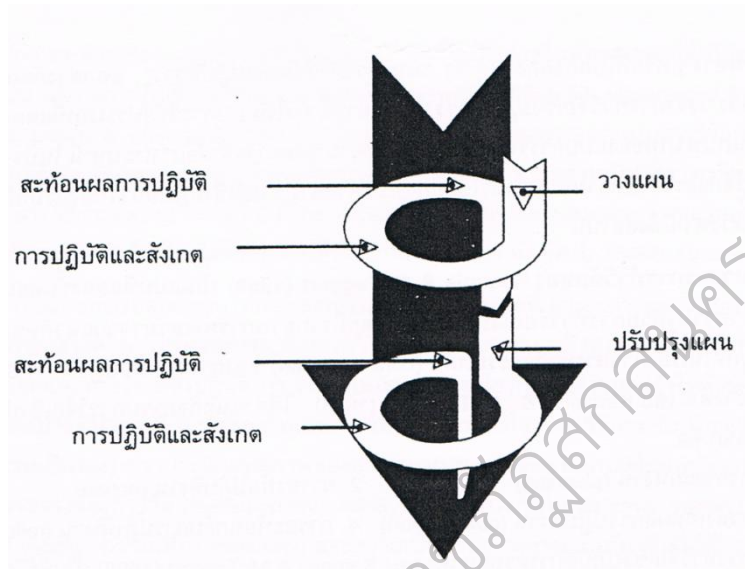
สรุปลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือมีลักษณะเป็นการแก้ไข ปัญหาโดยอาศัยวิธีวิทยาศาสตร์ มีการคิด วิเคราะห์ หาเหตุผล โดยคร่อมองเห็นปัญหาของนักเรียน ซึ่งเป็นปัญหาที่แก้ไขได้โดยครูเอง และเป็นปัญหาที่ต่อเนื่องใช้ระยะเวลาไม่นานมากนัก โดยนวัตกรรมที่ครูสร้างขึ้น หรือแสวงหาความรู้ใหม่ โดยมีเป้าหมายคือพัฒนาตัวผู้เรียน และพัฒนาตนเอง

4. กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

องอาจ นัยพัฒน์ (2551, หน้า 301) ได้กล่าวถึง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบ วงจรการทำวิจัยของ Kemmis and Mc Taggart เป็นแบบที่แสดงขั้นตอนหลักของ กระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยการทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยมีรากฐานการพัฒนามา จากแนวคิดของ Lewin โดยเฉพาะการประยุกต์ในการกระทำกิจกรรมหลัก (core activities) ของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ 3 ขั้นตอน โดย Kemmis and McTaggart ได้จำแนกกิจกรรม การวิจัยเชิงปฏิบัติการออกเป็น 4 ขั้นตอนหลัก คือ

1. การวางแผน (Planning)
2. การปฏิบัติการ (Action)
3. การสังเกตการณ์ (Observation)
4. การสะท้อนกลับ (Reflection)

แบบวงจรการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางในบรรดานักวิชาการหรือผู้สนใจการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยทั่วไป ดังจะเห็นได้จากมีผู้นำแนวความคิดนี้ไปประยุกต์ใช้เป็นแบบการวิจัยในชั้นเรียนอย่างแพร่หลาย

ภาพประกอบ 2 วงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ที่มา : องอาจ นัยพัฒน์ (2551, หน้า 302)

ขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ Kemmis and McTaggart. (1988, อ้างถึงใน องอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 302-303) ได้กล่าวถึงการวิจัยเชิงปฏิบัติการในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนจริงในโรงเรียน โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติการไว้ก่อนล่วงหน้า โดยอาศัยการคาดคะเนแนวโน้มของผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการลงมือปฏิบัติการตามแผนที่วางไว้ ประกอบกับการระลึกถึงเหตุการณ์หรือเรื่องราวในอดีตที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไขตามประสบการณ์ทางตรงและทางอ้อมของผู้วางแผน ภายใต้การตระหนักและไตร่ตรองถึงปัจจัยสนับสนุนหรือขัดขวางความสำเร็จในการแก้ไขปัญหา

2. การปฏิบัติการ (action) เป็นการลงมือดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ อย่างระมัดระวังและควบคุมการปฏิบัติการให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในแผน อย่างไรก็ตาม

ในความเป็นจริงการปฏิบัติการตามแผนที่กำหนดไว้มีโอกาสเกิดการพลิกผันไปตามเงื่อนไข และข้อจำกัดในสถานการณ์เวลานั้นได้ ด้วยเหตุนี้แผนปฏิบัติการที่ดีจะต้องมีลักษณะเป็นเพียงแผนทดลองหรือแผนชั่วคราว ซึ่งเปิดช่องทางให้ผู้ปฏิบัติการสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามเงื่อนไขปัจจัยอยู่ในขณะนั้น การปฏิบัติการที่ดีจะต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเป็นผลวัตรภายใต้การใช้ดุลยพินิจตัดสินใจ สิ่งที่ต้องกระทำตามแผนที่วางไว้ สิ่งใดควรปรับเปลี่ยนให้เข้ากับปัจจัยเงื่อนไขในขณะนั้นแล้วจึงดำเนินกิจกรรมอื่นต่อไป ผู้ปฏิบัติอาจใช้ประสบการณ์ที่ผ่านมา ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำของตนได้บางส่วน แต่ประสบการณ์เหล่านั้น ก็เป็นเพียงสมมติฐานชั่วคราว ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในเวลานั้นก็ได้

3. การสังเกตการณ์ (observation) เป็นการรวบรวมข้อมูลหลักฐานด้านกระบวนการและผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานที่ได้ลงมือกระทำลงไป ตลอดจนการสังเกตการณ์ปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยขัดขวางการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ และประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างลงมือปฏิบัติการตามแผนว่ามีสภาพลักษณะอย่างไร โดยการสังเกตการณ์ที่ดีจะต้องมีการวางแผนไว้ก่อนล่วงหน้าอย่างคร่าวๆ โดยจะต้องมีขอบเขตไม่แคบ (จำกัด) หรือกว้างมากจนเกินไป เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางสำหรับการสะท้อนกลับกระบวนการและผลการปฏิบัติที่จะเกิดขึ้น

4. การสะท้อนกลับ (reflection) เป็นการทวนระลึกถึงการกระทำตามที่บันทึกข้อมูลไว้จากการสังเกตอย่างครุ่นคิดไตร่ตรองในเชิงวิพากษ์กระบวนการและผลการปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ ตลอดจนการใคร่ครวญเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยขัดขวางการพัฒนา รวมทั้งประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นว่าเป็นไปตามที่พึงประสงค์หรือไม่ กลยุทธ์อย่างหนึ่งที่ช่วยให้กระบวนการสะท้อนกลับเกิดขึ้นอย่างได้ผล ได้แก่ การอภิปรายซักถาม

สรุปได้ว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีลักษณะขั้นตอนที่สำคัญ คือ เริ่มต้นด้วยการวางแผน การนำแผนไปปฏิบัติ การประเมินผล และปรับปรุงแผนการปฏิบัติต่อเนื่องกันไปจนสามารถแก้ปัญหาได้เป็นผลสำเร็จหรือเป็นที่พอใจจึงยุติการวิจัย กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการวิจัยที่ไม่ซับซ้อนจนเกินไปการดำเนินการคือผู้ปฏิบัติเป็นผู้วิจัยเอง และผู้ที่เป็นผู้รับการวิจัยก็เป็นบุคคลหรือหน่วยงานของเราที่รับผิดชอบหากบุคลากรในองค์กรสามารถค้นพบปัญหา และวางแผนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบผลสำเร็จของการดำเนินงานหรือศึกษาวิจัยค้นคว้า ย่อมสร้างประโยชน์ความสำเร็จและความภาคภูมิใจ

ต่อเรา ต้องงานในหน้าที่ของเรา โดยเฉพาะการพัฒนางานการศึกษาหรือการวิจัยในชั้นเรียน
จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติมาใช้ศึกษาวิจัยและพัฒนาต่อไป

การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

สื่อการเรียนรู้ถือว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก
ปฐมวัย เพราะสื่อจะใช้เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ จากผู้ส่งไปยังผู้รับ
เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่
เข้าใจยากหรือสิ่งที่เป็นนามธรรมกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจง่ายและรวดเร็ว นอกจากนี้
สื่อการเรียนรู้ยังเป็นตัวกลางที่ช่วยในการสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนดำเนินไปอย่างมี
ประสิทธิภาพ สร้างความเข้าใจและสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนที่น่าสนใจอีกด้วย

1. ความหมายของสื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้นับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับเด็ก เพราะเป็น
ตัวกลางในการสอนระหว่างผู้สอนและผู้เรียนให้การเรียนรู้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สื่อการเรียนรู้ หมายถึง สื่อชนิดใดก็ตามไม่ว่าเป็นเทปบันทึกเสียง สไลด์
วิทยุ โทรทัศน์ แผนภูมิ ภาพนิ่ง ฯลฯ ซึ่งบรรจุเนื้อหา ข้อความเกี่ยวกับการเรียนการสอนซึ่ง
สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาใช้งานด้านเทคโนโลยีการศึกษา Heinich และคณะ
(1982 อ้างถึงใน พจมาน ชำนาญกิจ, 2549, หน้า 1)

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2550, หน้า 54) ได้กล่าวว่า สื่อ
เป็นตัวกลางกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดและถ่ายทอดความรู้ ความ
เข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ การสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้กับ
เด็ก จำเป็นต้องผ่านการลงมือปฏิบัติจริง หรือเกิดจากการค้นพบด้วยตนเองเป็น
ประสบการณ์ตรง ซึ่งเด็กจะเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือมองเห็นจับต้องได้ไปสู่สิ่งที่เป็น
นามธรรม การเรียนรู้ของเด็กวัยนี้จึงขึ้นอยู่กับของจริงที่พบเห็น หรือของที่เลียนแบบของ
จริง มีการใช้นิทาน เพลง ที่เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมให้แก่เด็ก

เบญญา แสงมลิ และคณะ (http://www.krunarm.blogspot.com/2012/01/blog-post_12.html) ได้กล่าวถึงสื่อการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ว่า 1. เป็นตัวกลางใน
การถ่ายทอดเรื่องราวสาระความรู้จากครูสู่เด็ก 2. เป็นสิ่งที่ทำให้เด็กได้รับ

ประสบการณ์ตรง 3. เป็นสิ่งที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ 4. เป็นสิ่งที่ทำให้เด็กเข้าใจเรื่องยากๆ ด้วยความง่ายดาย 5. เป็นสิ่งที่ทำให้เด็กเกิดการค้นพบความรู้ด้วยตนเอง

ดนตรี โกสิงห์ (2556, หน้า 47) กล่าวไว้ว่า สื่อการเรียนรู้ คือ สิ่งใดก็ตามที่เป็นตัวกลางในการนำความรู้ ทักษะ จากผู้สอนเชื่อมโยงไปยังผู้เรียนเพื่อให้เกิดทักษะความรู้ ความคิดช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง

สรุปว่า สื่อการเรียนรู้หมายถึง สื่อชนิดใดก็ตามไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ กิจกรรมหรือวิธีการที่เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ ค่านิยม หรือทักษะที่ผู้สอนมีไปสู่เด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายได้ดีที่สุด

2. คุณค่าของสื่อการสอน

เบญจา แสงมลิ และคณะ (http://www.krungarm.blogspot.com/2012/01/blog-post_12.html) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อการสอนจัดองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งในระบบการเรียนการสอนหรือระบบการศึกษา ในที่นี้จะพิจารณาเกี่ยวกับประโยชน์หรือคุณค่าของสื่อการสอนออกโดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

2.1. คุณค่าของสื่อการสอนที่มีต่อผู้เรียน

2.1.1 ช่วยกระตุ้นและเร้าความสนใจของผู้เรียนช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจเนื้อหาของบทเรียน ที่ถูกนำเสนอผ่านทางสื่อการสอน เพราะอาจนับได้ว่าความสนใจเป็นบันไดขั้นแรกที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ของผู้เรียนในที่สุด

2.1.2 ช่วยให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก และรวดเร็วทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและตรงกับวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนเช่น การใช้ภาพวาดการใช้หุ่นจำลอง เป็นต้น

2.1.3 ช่วยแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลในบริบทของการเรียนรู้ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ การใช้สื่อการสอนจะช่วยลดอุปสรรคหรือแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีผลต่อการเรียนรู้ เช่น การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

2.1.4 ช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

สื่อการสอนที่ถูกออกแบบมาให้ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน ช่วยเอื้ออำนวยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน หรือระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ช่วยให้การเรียนการสอนมีชีวิตชีวา

2.1.5 ช่วยให้ผู้เรียนนำเนื้อหาที่มีข้อจำกัดมาสอนในชั้นเรียนได้ การสอนหน่วยที่มีข้อจำกัด เช่น เนื้อหาที่มีความอันตราย เป็นเรื่องหรือเหตุการณ์ในอดีต เนื้อหามีค่าใช้จ่ายสูง เป็นต้น การใช้สื่อการสอนจะช่วยขจัดปัญหาในการสอนเนื้อหาที่มีข้อจำกัดดังที่ได้กล่าวไปแล้วได้

2.1.6 ช่วยให้ผู้เรียนเรียนอย่างกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมกับการเรียนสื่อการสอนที่ได้รับการออกแบบมาเป็นอย่างดี ต้องเป็นสื่อการสอนที่สามารถกระตุ้นหรือเร้าให้ผู้เรียนทำการเรียนรู้ด้วยความกระตือรือร้น โดยให้ผู้เรียนต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียน โดยควรเน้นที่ปฏิสัมพันธ์ด้านการใช้ความคิดหรือกิจกรรมทางสมอง

2.1.7 ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างเพลิดเพลิน สนุกสนาน และไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียนการใช้สื่อการสอน จะเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศในห้องเรียนให้แตกต่างไปจากสิ่งที่เคยปฏิบัติเป็นประจำในชั้นเรียน ทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน

2.2 คุณค่าของสื่อการสอนที่มีต่อผู้สอน

2.2.1 ช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอนในด้านการเตรียมการสอนหรือเนื้อหาการสอนผู้สอนไม่ต้องจดจำเนื้อหาบทเรียนทั้งหมดเพื่อนำมาบรรยายด้วยตนเอง เพราะรายละเอียดของเนื้อหา บทเรียนส่วนใหญ่จะถูกนำเสนอผ่านทางสื่อการสอน ในกรณีที่ต้องสอนซ้ำในเนื้อหาเดิม ก็สามารถนำสื่อการสอนที่เคยใช้สอนกลับมาใช้ได้อีก

2.2.2 ช่วยสร้างบรรยากาศในการสอนให้น่าสนใจ การใช้สื่อการสอนจะช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนให้มีความน่าสนใจขึ้นมาได้

2.2.3 ช่วยสร้างความมั่นใจในการสอนให้แก่ผู้สอนการใช้สื่อการสอน จะช่วยให้ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอนมากขึ้น เพราะเนื้อหาเหล่านั้นสามารถที่จะบันทึกไว้ได้ในสื่อการสอน

2.2.4 กระตุ้นให้ผู้สอนตื่นตัวอยู่เสมอในชั้นการเตรียมผลิตสื่อการสอน การเลือกสื่อการสอน หรือการจัดหาสื่อการสอน ตลอดจนจนการแสวงหาเทคนิคใหม่ๆ มาใช้ในการสอน จะทำให้ผู้สอนเป็นผู้มีความตื่นตัว และมีการพิจารณาเพื่อทำให้การสอนบรรลุวัตถุประสงค์

นอกจากนี้คุณค่าของสื่อการสอนยังจำแนกเป็นรายด้านได้ 3 ข้อ ได้แก่

1. คุณค่าด้านวิชาการ
 - 1.1 ทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรง
 - 1.2 ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีกว่าและมากกว่า
 - 1.3 ส่วนเสริมด้านความคิด และการแก้ปัญหา
 - 1.4 ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ถูกต้อง และจำเรื่องราวได้มาก
 - 1.5 ช่วยเร่งในการเรียนรู้ ทักษะ ทุกด้าน
2. คุณค่าด้านจิตวิทยาการเรียนรู้
 - 2.1 ทำให้เกิดความสนใจ และต้องเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ มากขึ้น
 - 2.2 ทำให้เกิดความคิดรวบยอดเป็นเพียงอย่างเดียว
 - 2.3 สร้างความสนใจ ทำให้เกิดความพึงพอใจ และช่วยผู้ให้กระทำ

กิจกรรมด้วยตนเอง

3. คุณค่าด้านเศรษฐกิจการศึกษา
 - 3.1 ช่วยให้ผู้เรียนที่เรียนซ้ำเรียนได้ดีขึ้น
 - 3.2 ประหยัดเวลาในการทำความเข้าใจเนื้อหาต่างๆ
 - 3.3 ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เหมือนกันครั้งละหลายๆ คน
 - 3.4 ช่วยขจัดปัญหาเรื่องเวลา สถานที่ ขนาดและระยะทาง

สรุปได้ว่า สื่อการสอนมีคุณค่าต่อระบบการเรียนการสอนหรือการศึกษา เป็นอย่างยิ่ง ทั้งคุณค่าที่เกิดขึ้นต่อผู้เรียน และผู้สอน ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญและมีบทบาทมากในกระบวนการเรียนการสอน ประเด็นสำคัญของคุณค่าของสื่อการสอน คือ สื่อการสอนช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การแบ่งประเภทของสื่อการเรียนรู้

ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ (2552, หน้า 18) ได้จำแนกสื่อการสอนระดับ ปฐมวัย ไว้ 3 ประเภท คือ

- 3.1 ประเภทวัสดุ หมายถึง สิ่งช่วยสอนที่มีการสิ้นเปลือง เช่น ซอส์ก फिल्म ภาพถ่าย ภาพยนตร์ สไลด์ เป็นต้น
- 3.2 ประเภทอุปกรณ์ หมายถึง สิ่งที่ช่วยสอนที่เป็นเครื่องมือ ซึ่งได้แก่ เครื่องเสียง เครื่องรับวิทยุ เครื่องเล่นเทปบันทึกเสียง เครื่องฉาย กระดานดำ ม้าหมุน กระดานหก เป็นต้น

3.3 วิธีการ หมายถึง การสาธิต การทดลอง เกม กิจกรรมต่างๆ การเล่นบทบาทสมมติ การจัดสถานการณ์จำลอง การจัดศูนย์การเรียนรู้ เป็นต้น

4. สื่อการเรียนรู้ระดับปฐมวัย

การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญาของเด็ก ดังนั้น สื่อการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้และพัฒนาตนเองของเด็กวัยนี้ในด้านต่างๆ ทั้งนี้เพราะสื่อจะช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง โดยผ่านประสาทสัมผัส นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและบางชนิดยังเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกความคิดสร้างสรรค์ตามจินตนาการ การแก้ปัญหาและการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้วย

4.1 ประเภทของสื่อการเรียนรู้

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2550, หน้า 61) ได้กล่าวถึงประเภทของสื่อพัฒนาการ 4 ด้าน ของสื่อระดับปฐมวัย แบ่งออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

4.1.1 ด้านร่างกาย

4.1.1.1 สื่อฝึกประสาทสัมผัสทั้ง 5

4.1.1.2 สื่อพัฒนาความพร้อมทางร่างกาย

4.1.2 ด้านจิตใจ อารมณ์

4.1.2.1 สื่อพัฒนาความพร้อมด้านดนตรี และกิจกรรมเข้าจังหวะ

4.1.2.2 สื่อพัฒนาความพร้อมด้านศิลปะและความคิดสร้างสรรค์

4.1.3 ด้านสังคม

4.1.3.1 สื่อพัฒนาความพร้อมด้านสังคม

4.1.4 ด้านสติปัญญา

4.1.4.1 สื่อพัฒนาความพร้อมด้านวิทยาศาสตร์

4.1.4.2 สื่อพัฒนาความพร้อมด้านคณิตศาสตร์

4.1.4.3 สื่อพัฒนาความพร้อมด้านภาษา

4.2 ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่ดี

สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ประเภทวัสดุและอุปกรณ์นั้น ควรจะมีลักษณะดังนี้ คือ (พจมาน ชำนาญกิจ, 2549, หน้า 61)

4.2.1 ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา

4.2.2 มีขนาดเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก

4.2.3 เป็นของจริงแต่ในกรณีที่ทำไม่ได้หรือต้องทำจากวัสดุที่ไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก เช่น อาจทำด้วยไม้ พลาสติก กระดาษ ฯลฯ

4.2.4 มีความมั่นคง ทนทานและแข็งแรง

4.2.5 ได้รับความสนใจ ความอยากรู้อยากเห็น และส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

4.2.6 มีการทดลองใช้และแก้ไขปรับปรุง

4.3 การเลือกใช้สื่อการเรียนรู้

การเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

4.3.1 การจัดทำสื่อการเรียนรู้ ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

4.3.1.1 ครูจัดทำขึ้นเอง โดยใช้วัสดุท้องถิ่น หรือวัสดุเหลือใช้ตลอดจนวัสดุที่จัดซื้อในราคาถูก

4.3.1.2 ให้นักเรียนจัดทำขึ้นและอยู่ในคำแนะนำของครู

4.3.1.3 จากการบริจาคขององค์กรหรือมูลนิธิต่างๆ ตลอดจนบริษัท ห้างร้าน

4.3.1.4 ยืมจากหน่วยงานอื่น เนื่องจากมีราคาแพง สถานศึกษาไม่สามารถจัดซื้อได้

4.3.1.5 การจัดซื้อ จากแหล่งผู้ผลิตสื่อ

4.3.2 การเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้มีมากมายหลายประเภท เป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องเลือกใช้อย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึง

4.3.2.1 ตรงเนื้อหาที่จะสอน จะใช้สื่อชนิดใดที่ให้นักเรียนเข้าใจง่าย

4.3.2.2 คุณลักษณะของนักเรียน ได้แก่ การเลือกให้เหมาะสมกับ
วัยระดับชั้นเรียน จำนวนนักเรียน เวลาเรียน เป็นต้น

4.3.2.3 ความน่าสนใจ สื่อที่ใช้สอนจะต้องมีความน่าสนใจ
สามารถดึงดูดใจผู้เรียนได้

ขั้นตอนการใช้สื่อการเรียนการสอน

ผู้สอนสามารถใช้สื่อการเรียนรู้ในเฉพาะขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง
หรือสามารถใช้ได้ทุกขั้นตอน ดังนี้ (พจนาน ชำนาญกิจ, 2549, หน้า 19)

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจใน
เนื้อหาที่กำลังจะเรียนนั้น สื่อที่ใช้ในขั้นนี้จึงเป็นสื่อที่แสดงเนื้อหากว้างๆ หรือเนื้อหาที่แสดง
เกี่ยวกับการเรียนในครั้งก่อน ยังไม่ใช้สื่อที่เน้นเนื้อหาเจาะลึกอย่างแท้จริง อาจเป็นสื่อที่เป็น
แนวปัญหา หรือให้ผู้เรียนคิดและควรเป็นสื่อที่ง่ายต่อการนำเสนอในระยะอันสั้น เช่น ภาพ
บัตรคำ หรือปัญหา เป็นต้น

2. ชี้นำดำเนินการสอน เป็นขั้นสำคัญในการเรียนเพราะเป็นขั้นที่
จะให้ความรู้เนื้อหาอย่างละเอียดเพื่อสนองวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้สอนจะต้องเลือกสื่อที่ตรง
เนื้อหาและวิธีสอน หรืออาจจะใช้สื่อประสมก็ได้ ต้องมีการจัดลำดับขั้นตอนการใช้สื่อให้
เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนการใช้สื่อในขั้นนี้จะต้องให้ผู้เรียน
ได้รับความรู้อย่างละเอียด ถูกต้องและชัดเจน เช่น แผนภูมิ ภาพยนตร์ สไลด์ วีดีโอ เป็นต้น

3. ชี้นำสรุปบทเรียน เป็นขั้นสุดท้ายของการเรียนการสอนเพื่อ
เป็นการย้ำเนื้อหาบทเรียนให้ผู้เรียนมีความเข้าใจที่ถูกต้องและตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
ด้วย ขั้นสรุปนี้ควรใช้เวลาสั้นๆ เช่นเดียวกับชี้นำ สื่อที่ใช้สรุปจึงควรครอบคลุมเนื้อหาที่
สำคัญทั้งหมดโดยย่อและใช้เวลาสั้นๆ เช่น แผนภูมิ สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

4.4 สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

สื่อประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งทางด้านร่างกาย
อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ควรมีสื่อที่เป็นทั้งประเภท 2 และ/หรือ 3 มิติ ที่เป็นสื่อ
ของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อที่ปลอดภัยต่อตัวเด็ก
สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ ให้ครบทุกด้าน สื่อที่เอื้อให้เด็กได้เรียนรู้ด้านสัมผัสทั้งห้า
โดยการจัดการใช้สื่อโดยเริ่มต้นจากสื่อของจริง ภาพถ่าย ภาพโครงเรื่องและสัญลักษณ์

ในการจัดหาสื่อโดยประกอบกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย จะต้องจัดสื่อและหาของเล่นไว้ในมุมการเรียนรู้

4.5 ความหมายของมุมการเรียนรู้

การเรียนรู้มิได้หมายถึงการรับรู้ข้อมูลแต่การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลที่หมายถึงการเปลี่ยนแปลงศักยภาพของพฤติกรรมอย่างถาวร โดยเป็นผลมาจากประสบการณ์ที่ได้รับและประสบการณ์นั้นเป็นเหตุให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เช่น การได้สัมผัสกับเหตุการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมแล้วมีผลทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงอย่างสังเกตเห็นได้ชัดเจน เรียกว่าการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้ ทุกสถานที่ทุกเวลา ซึ่งการเรียนรู้ของเด็กได้มาจากการเล่นเป็นสำคัญ มุมการเรียนรู้ เป็นบริเวณที่จัดขึ้นให้เด็กได้เรียนรู้และรับผิดชอบตนเองด้วยการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือกับเพื่อนตามความสนใจ ความต้องการ รูปแบบการเรียนรู้และระดับพัฒนาการ (Williams and Fromberg, 1992, p. 382 อ้างถึงใน พจมาน ชำนาญกิจ, 2549, หน้า 63) ดังนั้นการจัดมุมการเรียนรู้เป็นการจัดส่วนพื้นที่ในห้องเรียนเพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ เป็นที่รวมของสื่ออุปกรณ์ที่เด็กสามารถหยิบใช้มาเล่น มาเรียน ได้อย่างอิสระ

หลักการศูนย์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยศึกษาเป็นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่มีความมุ่งหมายเฉพาะเป็นพิเศษ โดยให้เด็กได้เลือกและมีส่วนร่วมประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ในกลุ่มด้วยตัวเอง หรือกิจกรรมกลุ่มตามความสนใจ เด็กได้สังเกต คิดค้นคว้าทดลองและสร้างสรรค์ ช่วยให้เด็กเรียนรู้สิทธิและหน้าที่รับผิดชอบของตนเองและเพื่อน เด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคมพร้อมกันครบทุกด้านในโอกาสเดียวกัน เป็นวิธีการช่วยให้เด็กเกิดความพร้อมได้ด้วยตนเอง (ลัดดา นิลละมณี, 2552, หน้า 18)

4.6 มุมการเรียนรู้เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการศึกษ

ปฐมวัย

ห้องเรียนเด็กปฐมวัยต้องมีการออกแบบให้มีมุมการเรียนรู้ โดยครูทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลและพัฒนาให้เป็นตัวกระตุ้นที่มีค่าต่อการเรียนรู้ของเด็ก การศึกษาในระดับปฐมวัยมีความเฉพาะตรงที่การเรียนรู้ของเด็กต้องมาจากประสบการณ์ การเล่นเกม ได้สัมผัสต่างๆ ด้วยตัวเด็กเองเป็นสื่อการเรียนรู้สำคัญของเด็ก ดังนั้นห้องเรียนของเด็กปฐมวัยจึงแปลกแยกแตกต่างจากห้องเรียนของเด็กระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา

ตรงที่ห้องเรียนของเด็กปฐมวัยต้องมีความพร้อมที่จะเป็นสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ ต้องมี
 ศูนย์หรือมุม มีอุปกรณ์ที่เด็กสามารถเข้าเรียนรู้สัมผัส หยิบจับเล่นด้วยตัวเอง

มุมการเรียนรู้ที่ครูจัดขึ้นในชั้นเรียน มีกรอบแนวคิดและมโนทัศน์ของการ
 เรียนรู้ในแต่ละมุม เมื่อครูต้องการมุมการเรียนรู้ ครูต้องรู้ว่ากรอบแนวคิดหรือมโนทัศน์ที่
 ครูต้องให้เกิดการเรียนรู้ และสามารถเลือกหาอุปกรณ์ได้เพียงพอและเหมาะสมกับ
 เป้าหมายที่ต้องการ

4.7 ลักษณะองค์ประกอบของมุมการเรียนรู้

มุมการเรียนรู้เป็นแหล่งรวมอุปกรณ์ ของเล่นสำหรับเด็กที่เป็นพวก
 เดียวกันใช้ประโยชน์อย่างเดียวกันเป็นหมวดหมู่ พร้อมให้เด็กได้ใช้เล่นได้ตามความสนใจ
 อย่างอิสระ การกำหนดชื่อมุมการเรียนรู้จะเน้นตามชื่อของอุปกรณ์ สิ่งของที่จัดไว้ในศูนย์
 หรือมุมการเรียนรู้นั้น ตัวอย่างเช่นมุมหนังสือ เป็นแหล่งรวมหนังสือสำหรับเด็กประเภท
 ต่างๆ คล้ายห้องสมุดย่อยๆ มุมหมอนเป็นอีกมุมหนึ่งที่เด็กสนใจมาก ในมุมหมอนนี้เด็กจะได้
 เล่นสมมุติเป็นหมอ เล่นตรวจโรค ทำที่เป็นหมอนเป็นพยาบาล อุปกรณ์ที่ควรจัดไว้ได้แก่
 เครื่องมือแพทย์ ขวดยา กระจกคิดยา ไม้กดลิ้น เป็นต้น การเรียกชื่อมุมการเรียนรู้
 นอกจากจะเรียกชื่อตามชุดอุปกรณ์แล้วเราสามารถเรียกชื่อมุมตามจุดประสงค์ของการใช้
 ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้ได้ เช่น มุมภาษาไทย มุมศิลปะ มุมสื่อสาร มุมการเคลื่อนไหว
 เป็นต้น

4.8 ประเภทมุมการเรียนรู้

มุมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ปราชญ์มาตั้งแต่สมัยเริ่มแรกของการ
 จัดการศึกษาปฐมวัย ได้แก่งานของเปสตาลอซซี (Johann Pestalozzi) และดิวอี้ (John
 Dewey)จากนั้นปฏิบัติสืบต่อเนื่องกันมาจนถึงปัจจุบัน แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

4.8.1. มุมการเรียนรู้ถาวร หมายถึง มุมการเรียนรู้ที่ติดตั้งอยู่ในชั้น
 เรียนตลอดจนมีการเปลี่ยนแปลงแม้จะมีกิจกรรมอื่น ตัวอย่างเช่น มุมบล็อก มุมหนังสือ
 เป็นต้น

4.8.2. มุมการเรียนรู้ชั่วคราว หมายถึง มุมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเป็น
 ครั้งคราวเพราะเด็กเปลี่ยนความสนใจ พื้นที่ห้องจำกัดหรือไม่มีผู้ดูแล ได้แก่ ศูนย์ปรุง
 อาหารหรือศูนย์ไดโนเสาร์ เป็นต้น (Williams and Fromberg, 1992, p. 382 อ้างถึงใน
 พจมาน

ชำนาญกิจ, 2549, หน้า 64-65)

ในทางปฏิบัติของสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทยเราสามารถจำแนกมุมการเรียนรู้ได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. มุมการเรียนรู้ถาวร หมายถึง มุมการเรียนรู้ที่ครูจัดชั้นเรียนเป็นประจำไม่เปลี่ยนแปลงเด็กให้ความสนใจและใช้ประจำ ได้แก่ มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมบ้าน เป็นต้น

2. มุมเคลื่อนที่ เป็นมุมที่จัดสำหรับห้องเรียนที่มีขนาดเล็กลักษณะของมุมที่จัดให้เคลื่อนที่ได้ สามารถหยิบจับ ยก เคลื่อนย้าย และเก็บได้สะดวก อาจจัดทำเป็นตุ๊กตเคลื่อนที่หรือทำเป็นตะกร้าหรือเป็นกล่องอุปกรณ์ และทำมุมจัดเก็บให้สวยงาม มุมเคลื่อนที่ตัวอย่างเช่น

2.1 มุมศิลปะ ใช้สำหรับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีสี มีดินสอพู่กัน ดินน้ำมัน แป้งโด เป็นต้น

2.2 มุมละคร ใช้สำหรับการแสดง การเล่านิทาน เล่นหุ่นเชิด

2.3 มุมกิจกรรมเคลื่อนที่ไหว ได้แก่ เครื่องเล่นเทพ แผ่นเสียง และเครื่องเคาะจังหวะเครื่องดนตรี

3. มุมเปิด หมายถึง แหล่งเรียนรู้ที่ครูจัดไว้นอกห้องเรียน เช่น สวนสมุนไพร สวนครัว ศูนย์ผีเสื้อ เป็นต้น มุมเปิดนี้ให้รวมถึงบ่อน้ำ บ่อทราย ที่ได้เด็กสามารถเล่นได้ตลอดเวลาโดยเฉพาะน้ำเด็กจะเล่นเลอะเทอะ ถ้าเป็นมุมเปิดจะดูแลได้ง่ายกว่า แต่ถ้าหากครูต้องการจัดเป็นกระบะทรายหรืออ่างน้ำในห้องเรียนก็ได้ซึ่งถ้าเป็นเช่นนี้ควรอยู่มุมเคลื่อนที่ที่ครูสามารถปรับใช้ และเคลื่อนย้ายเก็บเข้าที่ได้เมื่อเด็กไม่สนใจหรือไม่ใช้เวลาเสรี

4. มุมหนังสือ หมายถึง มุมที่จัดขึ้นมาเพื่อให้เด็กรักการเรียน รักการอ่านและหนังสือที่นำมาจัดไว้ต้องเหมาะสมกับวัยเด็ก เช่น หนังสือนิทาน และหนังสือภาพต่างๆเพราะเด็กจะชอบเปิดดูรูป บริเวณมุมหนังสือจึงต้องมีความสะดวก สบาย สวยงาม หนังสือน่าอ่านเพื่อจูงใจให้เด็กอยากเข้าห้องสมุด

4.9 สื่อที่ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมของเด็กปฐมวัย

4.9.1 กิจกรรมเคลื่อนที่ไหวและจังหวะ ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

4.9.1.1 เครื่องให้จังหวะหรือเครื่องให้สัญญาณ เช่น ทรัมลิน เหล็กสามเหลี่ยม กรับกลอง ลูกแซก ฯลฯ

4.9.1.2 อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น ระเบิด กระดาษเย
กระดาษหนังสือพิมพ์

4.9.2 กิจกรรมเสริมประสบการณ์/กิจกรรมในวงกลม ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

4.9.2.1 สื่อของจริงที่อยู่ใกล้ตัวหรือธรรมชาติ สื่อที่มีอยู่ในท้องถิ่น
เช่น ต้นไม้ ใบไม้ เปลือกหอย เสื้อผ้า ฯลฯ

4.9.2.2 สื่อที่จำลองขึ้น เช่น ลูกโป่งตุ๊กตา หุ่นจำลอง ฯลฯ

4.9.2.3 สื่อเทคโนโลยี เช่น วิทยุ เครื่องบันทึกเสียง โทรทัศน์ เครื่อง
เล่นวีดีโอ เครื่องเล่นดีวีดีคอมพิวเตอร์

4.9.3 กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมมุ่งเน้นการพัฒนาความพร้อม
ทางการเรียนของเด็กทุกๆ ด้าน เช่น พัฒนาการคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ การคิด
แก้ปัญหา คิดหาเหตุผล พัฒนาการกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัส เรียนรู้อยู่ร่วมกัน

4.10 ประโยชน์ของกิจกรรมสร้างสรรค์

4.10.1 การวาดภาพด้วยสีเทียน สีน้ำมัน ฯลฯ เป็นการช่วยพัฒนา
กล้ามเนื้อมือ ความคิดสร้างสรรค์การเรียนรู้ทฤษฎีสี เกิดจินตนาการและสร้างความมั่นใจ
ให้กับเด็ก

4.10.2 การปั้นดินน้ำมันก้อนใหญ่ เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อมือทั้งหมด

4.10.3 การฉีก ตัด ปะ หรือการตัดด้วยกรรไกรเป็นการช่วยพัฒนา
กล้ามเนื้อและความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

4.10.4 เด็กได้มีนิสัยที่ดี เช่น รู้จักแบ่งปัน รู้จักเก็บของเข้าที่มีอารมณ์
แจ่มใส

4.10.5 เด็กได้รู้จักคิดเป็นทำเป็น คิดหาคำตอบได้เองเล่าเรื่องความหมาย
ของภาพได้อย่างต่อเนื่อง

4.10.6 การที่เด็กได้สร้างผลงานด้วยตนเอง เสนอความคิดเห็นของ
ตนเองและเพื่อนยอมรับในผลงานที่เด็กลงมือทำด้วยตนเอง เด็กจะเกิดความภูมิใจและ
ความสุขทำให้มีกำลังใจและต้องการทำงานขั้นต่อไปให้ดีที่สุด

4.10.7 เด็กได้พัฒนาโดยรวมทั้ง 4 ด้าน คือด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม
และสติปัญญา กิจกรรมสร้างสรรค์ควรมีวัสดุอุปกรณ์ ดังนี้

1. การวาดภาพระบายสี มีอุปกรณ์ดังนี้

1.1 กระดาษ

- 1.2 สีเทียนแท่งใหญ่
 - 1.3 สีไม้
 - 1.4 สีน้ำ
 - 1.5 สีชอล์ก
 - 1.6 สีจากธรรมชาติ เช่น สีเขียวจากใบเตย สีน้ำเงินจากดอก
อัญชัน สีม่วงจากผลผักป๋ง สีเหลืองจากขมิ้น สีดำจากผงถ่าน
 - 1.7 เลื้อยคลุมหรือผ้ากันเปื้อน
2. การเล่นสี มีอุปกรณ์ดังนี้
 - 2.1 การหยดสี มีกระดาษ หลอดกาแป้ พู่กัน สีน้ำ
 - 2.2 การพับสี มีกระดาษ พู่กัน
 - 2.3 การเทสี มีกระดาษ สีน้ำ
 - 2.4 การละเลงสี มีกระดาษ สีน้ำ
 - 2.5 การติดสี มีกระดาษ สีน้ำ หลอดกาแป้
 3. การพิมพ์ภาพ มีอุปกรณ์ดังนี้
 - 3.1 แม่พิมพ์ต่างๆ จากของจริงเช่น นิ้วมือ ใบไม้ ก้านกล้วย ก้าน
ผัก ก้านมะละกอ หัวผักกาด ฯลฯ
 - 3.2 แม่พิมพ์จากวัสดุอื่นๆ เช่น เชือก หลอดด้าย ทรายยาง ฯลฯ
 - 3.3 กระดาษ ผ้า สีน้ำ
 4. การปั้น เช่น ดินเหนียว แป้งโด ดินน้ำมัน แผ่นรองแป้ง แม่พิมพ์รูป
ต่างๆ ไม้ขนาดแบ่ง ฯลฯ
 5. การพับ ฉีก ตัด ปะ เช่น กระดาษหรือวัสดุอื่นที่ใช้พับ ฉีก ตัด ปะ
กรรไกรขนาดเล็กปลายมน กาวน้ำ หรือแป้งเปียก สี ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ
 6. การประดิษฐ์เศษวัสดุ เช่น เศษวัสดุต่างๆ มีกล่องกระดาษ เศษผ้า
เศษไหมพรม กรรไกร สี ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ
 7. การร้อย เช่น ลูกปัด หลอดกาแป้ หลอดด้าย กระดาษม้วนด้วย
ดอกไม้ ฯลฯ
 8. การสาน เช่น กระดาษ ใบตอง ใบมะพร้าว ฯลฯ

5. บทบาทหน้าที่ของครูในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็ก

5.1 ก่อนเด็กปฏิบัติกิจกรรมควรปฏิบัติ ดังนี้

5.1.1 ครูวางแผนว่าจะจัดกิจกรรมใดให้กับเด็กบ้าง ทั้งนี้มีกิจกรรม เนื่องจากมีกิจกรรมที่น่าจัดอีกมากมาย

5.1.2 กำหนดวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ แล้วจัดเตรียมให้พร้อม เช่น การ ปั้น ขนาดของดินที่จะให้เด็กต่อคนไม่ควรน้อยกว่ากำปั้นของเด็ก ทั้งนี้เพื่อบริหาร กล้ามเนื้อมือ

5.2 การจัดเด็กเข้ากิจกรรม

การให้เด็กเข้ากิจกรรมสร้างสรรค์นั้นควรให้เด็กทยอยเข้าสู่กิจกรรม ดังนี้

5.2.1 ให้เด็กเข้าเป็นกลุ่ม อาจแบ่งตามสี ให้แบ่งคู่และนับ หรือใช้เทคนิค อื่นๆ ที่ทำให้เด็กไม่ลู่กวิ่งหรือแย่งกันเข้าไปทำกิจกรรม

5.2.2 กิจกรรมที่ใช้วัสดุเปียกเช่น การวาดภาพระบายสีด้วยสีน้ำ การ พิมพ์ภาพ ฯลฯ ควรมีผ้าพลาสติกคลุมหรือกระดาษปูบนโต๊ะก่อนทั้งนี้เพื่อไม่ให้เลอะเทอะ

5.2.3 กิจกรรมที่ต้องใช้การ ควรปฏิบัติดังนี้

5.2.3.1 ควรมีที่ป้ายกาวแทนการใช้นิ้ว

5.2.3.2 ควรมีผ้าสำหรับใช้เช็ดมือเมื่อกาวเลอะมือ

5.2.3.3 หากมีการแบ่งจากขวดใหญ่มาให้เด็กใช้ขวดหรือภาชนะที่ แบ่งกาวควรมีฝาปิดเพื่อมิให้กาวแห้งเมื่อเลิกใช้

5.3 ระหว่างทำกิจกรรม

5.3.1 ครูให้แรงเสริมแก่เด็ก ครูควรเดินดูเด็กขณะทำงานหากเด็กคนไหน ทำงานดีครูควรให้คำชม เช่น ยิ้ม พูดให้กำลังใจและเด็กคนใดวาดภาพมีขนาดไม่เหมาะสม หรือมีปัญหาในการทำกิจกรรมครูจะได้หาวิธีแก้ไขหรือกระตุ้นเด็กได้

5.3.2 การรักษาความสะอาดของที่ทำงานของเด็ก ครูควรทำข้อตกลง กับเด็กก่อนว่าขณะทำงานต้องระมัดระวังอย่าให้ของหล่นลงพื้นหากหล่นต้องเก็บทันทีทั้งนี้ เพื่อฝึกนิสัยให้เด็กทำอย่างสม่ำเสมอ

5.3.3 ฝึกให้เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เด็กบางคนอาจชอบบิกิจกรรมใดก็มักจะทำ กิจกรรมนั้นๆ บางครั้งก็อาจทำให้เด็กคนอื่นไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆได้ ครูควร ชี้แจงให้เด็กได้เข้าใจว่าได้ทำกิจกรรมนั้นนานพอแล้ว ขณะนี้มีเพื่อนรอทำกิจกรรมบ้าง

ให้ที่แก่เพื่อนก่อนดีหรือไม่พุงนี้ค่อยมาทำใหม่ การฝึกปฏิบัติแบบนี้จะช่วยให้เด็กเห็นใจผู้อื่น รู้จักเสียสละ

5.3.4 การบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับภาพ เมื่อเด็กที่ทำงานเกี่ยวกับกระดาษเช่น การวาดภาพ เมื่อเด็กทำผลงานเสร็จครูควรให้เด็กได้เล่าเกี่ยวกับภาพที่เด็กวาดและบันทึกคำพูดของเด็กลงในภาพเขียนชื่อและวันที่ลงในภาพ

5.3.5 ฝึกให้เด็กเก็บผลงาน ครูควรทำข้อตกลงกับเด็กว่าในการทำงานแต่ละครั้งจะเก็บไว้ที่ใด

5.3.6 การทำกิจกรรมให้ครบตามข้อตกลง ครูควรทำข้อตกลงกับเด็กไว้ว่าการทำงานแต่ละครั้งเด็กต้องทำอย่างน้อยกี่กิจกรรม และครูคอยติดตามให้เด็กฝึกปฏิบัติตามข้อตกลง

5.3.7 ฝึกเก็บของเข้าที่ ครูควรทำข้อตกลงกับเด็กเมื่อทำงานสิ้นสุดลงครูจะให้สัญญาณแสดงเวลากำลังจะหมดลง เมื่อเด็กๆ ได้ยินสัญญาณเด็กๆ ต้องช่วยกันเก็บของเข้าที่โดยครูคอยติดตาม ให้เด็กได้ปฏิบัติ

5.3.8 สิ้นสุดการทำกิจกรรม เมื่อเด็กทำกิจกรรมสิ้นสุดลงแล้ว ครูอนุญาตให้เด็กเลือกเล่นตามมุมที่ตนสนใจโดยการเข้ากลุ่มเล่นมุมวิธีการทำเช่นเดียวกันกับกิจกรรมสร้างสรรค์

6. การผลิตสื่อและของเล่นจากเศษวัสดุเหลือใช้

สื่อและของเล่นจากเศษวัสดุเหลือใช้หรือวัสดุที่ไม่ได้ใช้แล้ว เช่น แกนกระดาษชำระ แกนหลอดด้าย กระดาษหนังสือพิมพ์ สามารถนำมาทำเป็นสื่อและของเล่นได้หลายอย่างเป็นสื่อของเล่นที่หาง่าย ทำได้ง่าย และใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนได้ดี

6.1 ความหมายของการประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้

วัสดุเหลือใช้ คือ การนำเอาสิ่งของเหลือใช้แล้วมาทำให้เกิดประโยชน์และความคิดสร้างสรรค์ นำมาประดิษฐ์เป็นสื่อหรือของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย ของใช้ ของตกแต่ง และของชำร่วย เป็นการฝึกฝนให้เด็กรู้จักการประหยัด รู้สึกเสียค่าของต่างๆ ที่จะทิ้งไป การนำสิ่งของเหลือใช้ต่างๆ เหล่านี้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ทำให้รู้คุณค่าของวัสดุเหลือใช้ และเป็นผู้ช่างคิดช่างประดิษฐ์ต่อไปในภายหน้า (พจนานุกรม ชำนาญกิจ, 2549, หน้า135)

วัสดุเหลือใช้ หมายถึง สิ่งของต่างๆ ใช้ประโยชน์แล้ว และมีส่วนที่เหลือทิ้งไว้ ส่วนมากเมื่อได้ใช้ประโยชน์ของสิ่งนั้นแล้วก็มักจะทิ้งไปเลย เช่น กลักไม้ขีดไฟ เมื่อใช้ไม้ขีดไฟหมดเราก็โยนกลักของมันทิ้งไป หรือกล่องสบู่ ใช้สบู่หมดก็ทิ้งกล่องไป

ทั้งกลักและกล่องนี้เราเรียกว่าวัสดุเหลือใช้มีสิ่งของต่างๆอีกมากมายที่เราได้ใช้แล้ว ก็มีส่วนไม่ต้องการใช้เราก็ทิ้งมันไปแต่ภายหลังปรากฏว่าวัสดุเหลือใช้เหล่านี้อาจนำมาทำประโยชน์อย่างอื่นได้ และสามารถนำมาทำเป็นสื่อการเรียนของเด็กได้ด้วย ครูอนุบาล พี่เลี้ยงเด็ก หรือผู้ดูแลเด็ก จึงรวบรวมวัสดุเหลือใช้ต่างๆ และคิดหาวิธีใช้วัสดุเหลือใช้เหล่านี้เป็นสื่อการสอนเด็ก (เบญจฯ แสงมลิ และประดินันท์ อุปรมัย, 2552, หน้า 36)

6.2 การพิจารณาวัสดุเหลือใช้ที่จะนำมาประดิษฐ์

เนื่องจากเศษวัสดุเหลือใช้นั้นมีมากมายหลายชนิด บางชนิดนั้นก็เหมาะที่จะนำมาประดิษฐ์เป็นอย่างๆ บางชนิดก็ไม่เหมาะในการกระทำ ฉะนั้นเราควรได้พิจารณาวัสดุต่างๆ เสียก่อนที่จะนำมาประดิษฐ์ เป็นต้น

6.2.1. วัสดุเหลือใช้นั้นจะต้องไม่มีแหลมคม และแตกง่าย เพราะถ้านำมาประดิษฐ์แล้วอาจเกิดอันตรายแก่การเล่น เช่น หลอดไฟที่ขาดแล้ว เป็นต้น

6.2.2. วัสดุที่เหลือใช้ต้องไม่มีสารเคมีเจือปนอยู่ หมายถึง สิ่งที่เคยลือบอยู่ภายนอกหรือบรรจุอยู่ภายใน เช่น ถ่านไฟฉาย เพราะในถ่านไฟฉายมีสารเคมีบรรจุอยู่ภายในนานวันเข้าสารเคมีจะรั่วซึมออกมา เมื่อเด็กเล่นก็อาจเกิดอันตรายได้

การนำวัสดุเหลือใช้มาเป็นสื่อ นั้น ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงและวางแผนการสอนในการนำวัสดุมาใช้ ดังนี้ (เบญจฯ แสงมลิ และ ประดินันท์ อุปรมัย, 2552, หน้า 37)

6.2.2.1. มุ่งหมายจะให้เด็กเรียนรู้วิชาใด

6.2.2.2. สิ่งใดที่เด็กสนใจ

6.2.2.3. วัสดุนั้นตรงกับเหตุการณ์ และเวลาที่เด็กควรรู้หรือไม่

6.2.2.4. วัสดุนั้นสามารถนำมาใช้เป็นสื่อให้เด็กเรียนรู้ตรงตามบทเรียนหรือไม่

ดังนั้นผู้ที่ประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้ ควรจะต้องเป็นผู้มีความรอบคอบละเอียดลออไม่มองข้ามสิ่งเล็กๆ น้อยๆ เพราะอาจมีการผิดพลาดเกิดขึ้นได้ ควรเป็นผู้ค้นคว้าตรวจสอบวัสดุต่างๆ ที่นำมาทำมาใช้ด้วย ทั้งควรพิจารณาดูว่าการนำมาประดิษฐ์เหมาะสมกับวัยของผู้เล่นผู้ใช้เพียงใดด้วย

6.3 ประโยชน์ที่ได้จากการประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้

6.3.1 เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเป็นการประหยัด การใช้เวลาของคนนั้นไม่เหมือนกันบางคนชอบทำในสิ่งที่ต่างกัน บางคนชอบเล่นกีฬาแต่บางคนก็

มีความสุขในการประดิษฐ์ของเล็กๆ น้อยๆ ซึ่งอาจจะเป็นของเล่น ของใช้ หรือของตกแต่ง เป็นต้น

6.3.2 เป็นการฝึกเด็กให้รู้จักคุณค่าของสิ่งที่ได้ใช้แล้วทำให้เกิดประโยชน์ได้ เด็กจะรู้สึกเสียดายของที่ทิ้งไป เพราะได้รู้ว่าสิ่งเหล่านั้นสามารถทำประโยชน์ได้ ทำให้เด็กเป็นคนชอบสะสมรู้จักประหยัด ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ได้

6.3.3 เป็นการหารายได้ให้แก่ครอบครัว เมื่อเราสามารถประดิษฐ์ของต่างๆ ที่เป็นวัสดุเหลือใช้ โดยการสะสมหรือขอมาจากเพื่อนฝูงมาทำเป็นของใช้ต่างๆ ถ้าเราทำได้มากและมีคุณภาพก็อาจขายได้

6.3.4 สามารถทำเป็นอาชีพได้ เนื่องจากการประดิษฐ์วัสดุเหลือใช้นี้ถ้าผลิตได้มาก คุณภาพดี และเป็นที่ยอมรับก็จะสามารถขยายสู่ท้องตลาดได้ งานที่ทำก็จะยึดเป็นอาชีพได้

7. แนวคิดนักการศึกษาเกี่ยวกับสื่อ

สื่อถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญส่วนหนึ่งเกี่ยวกับการพัฒนาการของเด็ก โดยเด็กจะได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวทำให้เด็กมีพัฒนาการเป็นไปตามธรรมชาติโดยการรับรู้ผ่านทางสายตา การสัมผัส และทำให้เกิดพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา นักการศึกษาเห็นความสำคัญในเรื่องนี้จึงได้พยายามคิดค้นเกี่ยวกับวิธีการสอนที่นำสื่อมาใช้ในการสอน ดังนี้ (พจมาน ชำนาญกิจ, 2549, หน้า 25-58)

7.1 โจฮันน์ อะมอส คอมินิอุส (Johannes Amos Comenius เป็นผู้ทำหน้าที่พยายามใช้วัตถุ สิ่งของในการช่วยสอนอย่างจริงจังจนได้รับเกียรติว่าเป็นบิดาแห่งโสตทัศนศึกษา ท่านมีแนวคิดในวิธีการสอนใหม่ โดยได้ย้าความสำคัญ ของสิ่งของจริงในการสอน และได้รวบรวมหลักการสอน จากประสบการณ์ที่ทำการสอนมาถึง 40 ปี คอมินิอุสได้แต่งหนังสือสำคัญไว้มากมายที่สำคัญคือ หนังสือ Obis Sensualium Picus หรือโลกในรูปภาพซึ่งพิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1685 เป็นหนังสือที่ใช้มากและมีอิทธิพลมากในรูปภาพเป็นหัวใจของเรื่องมีรูปภาพประกอบบทเรียนถึง 150 รูป บทเรียนบทหนึ่งจะมีรูปภาพประกอบบทเรียนรูปหนึ่ง เรื่องต่างๆ ที่มีในหนังสือ เช่น พระเจ้า สวรรค์ อากาศโลก ต้นไม้ วันทั้งเจ็ด การทำสวน การปั้นหม้อ เรขาคณิต จันทรุปราคา สุริยุปราคา ศาสนา นับเป็นตำราเรียนเล่มแรกที่เป็นแนวทางให้นักแต่งหนังสือเล่มต่อไป

ระเบียบวิธีการสอนสื่อของคอมินิอุส

7.1.1. เน้นการสัมผัสรับรู้จากธรรมชาติ ให้คลุกคลีกับวัสดุอยู่รอบตัว

7.1.2. จัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับอายุ ความสนใจและ
ความสามารถของผู้เรียน

7.1.3. ใช้ตำราที่มีภาพประกอบ ใส่เนื้อหาตามลำดับที่เหมาะสม

7.1.4. สอนอ่านและเขียนควบคู่กันไป

7.1.5. ไม่ลงโทษเด็กตอบผิดหรือทำงานล้มเหลว

7.1.6. จัดสภาพโรงเรียนให้น่าอยู่ มีวัสดุอุปกรณ์ประกอบด้วยสีสัน

สวยงาม

7.2 รุสโซ หนังสือเรื่อง Email ของรุสโซ พิมพ์ออกจำหน่ายเมื่อปี 1762 เป็นข้อคิดสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในช่วงวัยแรกของชีวิต โดยเน้นให้เด็กเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากธรรมชาติและตระหนักถึงคุณค่าของการเล่นและความแตกต่างกันอย่างมากมาของความสนใจ การพัฒนาเด็กไปตามธรรมชาติของรุสโซ เป็นพื้นฐานการศึกษาที่เกี่ยวกับการพัฒนาการของเด็ก ความเชื่อถือว่าการเรียนรู้สัมผัสเป็นพื้นฐานความรู้ของมนุษย์ทำให้โรงเรียนอนุบาลต้องเตรียม โอกาส สถานการณ์และ สิ่งแวดล้อม ที่เด็กจะได้มีการรับรู้สัมผัสด้วยตนเอง โดยอาศัยหลักการทางเทคโนโลยีทางการศึกษามาประยุกต์

7.3 เปตาลอสซี เชื่อว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านความสนใจความร้องการและอัตราในการเรียนรู้ เป็นผู้ริเริ่มในเรื่องความพร้อม ไม่บังคับให้เด็กท่องจำแต่ต้องใช้เวลาและประสบการณ์ต่างๆ เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งเรียกว่าเรียนรู้ทางวัตถุโดยให้เด็กได้กระทำกับวัตถุหรือรูปธรรม และเน้นการกระทำซ้ำในสิ่งที่เพิ่มเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม แนวความคิดของเปตาลอสซี ที่เน้นว่าเด็กต้องเรียนรู้จำนวน รูปร่าง การบอกชื่อสิ่งของและความคิดเห็นนั้น บังคับให้ทางโรงเรียนต้องนำวัสดุอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีทางการศึกษามาช่วยเพื่อให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

7.4 จอห์น ดิวอี้ ตามแนวความคิดของจอห์น ดิวอี้ เชื่อว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์และกิจกรรม และการจัดห้องเรียนให้เหมือนบ้านของมอนเตสซอรี เน้นประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมและประสบการณ์ตรง ดังนั้นการสอนเพื่อให้มีประสบการณ์ตรงนับเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย

7.5 เฟรดดริค เพรอบเบล นักการศึกษาชาวเยอรมัน ผู้ซึ่งโลกยกย่องให้เกียรติว่าเป็นบิดาแห่งการศึกษาอนุบาล ท่านได้ใช้เวลาถึง 30 ปี ในการศึกษาและเผยแพร่วิชาการอนุบาลจนเกิดผลเป็นที่นิยมแพร่หลาย

7.6 เฟลอบเบล มีความเชื่อว่ามนุษย์และธรรมชาตินั้นมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความเป็นเอกภาพ ดังนั้นการสอนเด็กปฐมวัยหรือเด็กในช่วง 3-6 ปี ครูสอนอย่างเป็นธรรมชาติให้เหมาะสมกับวัยของเด็กเพราะเขาเชื่อว่าเด็กมีความสามารถอยู่ในตัวเอง ซึ่งถ้าได้รับการกระตุ้นที่เหมาะสมตามวัยอย่างถูกวิธีเด็กจะพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาไปพร้อมๆ กันทุกด้าน โดยการเรียนรู้ของเด็กจะเรียนในลักษณะของ “การเล่นปนเรียน” ซึ่งยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง โดยเน้นให้เด็กลงมือกระทำ เฟรอบเบลได้คิดค้นกิจกรรมและการเล่นต่างๆ ซึ่งเขาเรียกว่า “ชุดของของขวัญ หรือ GIFISW” จุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กใช้การสังเกตและเข้าใจการแบ่งสิ่งของต่างๆ เครื่องเล่นของเฟรอบเบลจัดไว้เป็นชุดเรียกกันว่าของขวัญ

7.7 มาเรีย มอนเตสซอรี ได้ศึกษาทั้งทางด้านกายวิภาคและวรรณคดี เมื่อจบการศึกษาแล้ว ได้มีโอกาสทำงานกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และทางจิต ที่คลินิกจิตแพทย์ของมหาวิทยาลัย

จากการที่ได้ทำงานกับเด็กที่มีความบกพร่องเหล่านี้ มอนเตสซอรีได้เกิดแนวคิดและเข้าใจถึงการเรียนรู้ของเด็กว่า ถ้าเด็กได้จับต้อง การปิด หมุนด้วยมือ สมองย่อมจะทำหน้าที่ตอบสนองได้

ในปี ค.ศ. 1898 มอนเตสซอรีได้บรรยายเกี่ยวกับการฝึกฝนทางด้านประสาทสัมผัสของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ Tutin Educational congress รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ทราบข่าวเรื่องนี้ จึงได้แต่งตั้งให้ มอนเตสซอรีเป็นผู้อำนวยการของ The Scuola Ortofrenica สถานที่ซึ่งสร้างขึ้นมาเพื่อให้การดูแลและให้การศึกษแก่เด็กปัญญาอ่อน

มอนเตสซอรี ได้นำวิธีการที่จะให้การศึกษากับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามาใช้กับเด็กที่ต้องเข้าไปดูแลและทำได้สำเร็จโดยได้ส่งเด็กอายุ 8 ขวบ ไปสอบกับการสอบของรัฐ ซึ่งเป็นการสอบรวมกับเด็กปกติในด้านกรอ่านและเขียน ปรากฏว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในกลุ่มนี้ประสบความสำเร็จ โดยสามารถสอบผ่านไปได้ อย่างดีจนได้รับการขนานนามว่า “สิ่งมหัศจรรย์ของมอนเตสซอรี”

ในปี ค.ศ. 1900 มอนเตสซอรี ได้ศึกษาวิชาปรัชญาและจิตวิทยาการทดลอง ในระหว่างศึกษาต่อนั้นก็ได้ไปดูงานตามโรงเรียนในทวีปยุโรป หลายแห่งและจากการพบปะกับครูใหญ่ของโรงเรียนเหล่านั้น มอนเตสซอรีได้ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้การศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

มอนเตสซอรีมีความคิดเห็นว่า ความรู้ทางด้านการแพทย์ จิตแพทย์ จิตวิทยาและการรู้ถึงแนวทางการปฏิบัติของวิธีการสอน เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาวิธีการสอนใหม่นี้

ในปี ค.ศ. 1907 มอนเตสซอรีได้เข้าไปรับผิดชอบโรงเรียนแห่งแรก ที่ผ่าน San Lorenzo ในกรุงโรมชื่อ Casa Dei Bambini หรือ Children house ซึ่งรับดูแลเด็กอายุ 3-7 ปี ในขณะที่พ่อแม่ไปทำงาน โรงเรียนนี้เองที่ทำให้มอนเตสซอรีมีโอกาสนำความคิดมาจัดการศึกษาให้เด็กอย่างจริงจัง มอนเตสซอรี ได้ใช้วิธีการสอนกับเด็กปกติพวกนี้ด้วยวิธีการเดียวกันกับที่ใช้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ให้เด็กได้จับต้องวัสดุกระตุ้นให้เด็กได้แสดงออกโดยไม่มีการเร่ง หรือลงโทษ หรือให้รางวัลแก่เด็กพวกนี้ ผลที่ออกมานับได้ว่าดีเลิศ ผลครั้งนี้ทำให้มอนเตสซอรีเกิดความเข้าใจในตัวเด็กมากขึ้น และได้ปรับวิธีการสอนให้สมบูรณ์แบบขึ้น

ทฤษฎีของมอนเตสซอรี ได้เป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก ด้วยวิธีการสอนแบบนี้เด็กสามารถเรียน อ่าน เขียน และคิดคำนวณโดยวิธีธรรมชาติ เหมือนกับการเรียนเดินและพูดของเด็กและเด็กได้ทำงานตามช่วงเวลาของความสนใจ และความพร้อมของเด็ก

อุปกรณ์ของมอนเตสซอรี จะมีจุดมุ่งหมายเฉพาะ จุดเน้นอยู่ที่การรับรู้โครงสร้างของอุปกรณ์ที่จัดไว้ นั้น เพื่อให้เกิดการรับรู้ทางประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว อุปกรณ์แต่ละชิ้น ครูจะเป็นผู้แสดงวิธีใช้อุปกรณ์หรือสาธิตการใช้อุปกรณ์ให้แก่เด็ก วิธีการจะต้องทำให้เด็กเกิดความสนใจ หลังจากนั้นเด็กจะทำได้ต่อไป อุปกรณ์จะมีลำดับความยากง่ายเป็นลำดับต่อเนื่องกัน

ตัวอย่างอุปกรณ์ของมอนเตสซอรี

1. กลุ่มประสบการณ์ชีวิต (Practical Life)

1.1 กรอบไม้ชุดเครื่องแต่งกาย (Dressing frames)

ติดกระดุมใหญ่

รูดชิป

ติดตะขอ

- คาดเข็มขัด
- ผูกโบว์
- ติดกระดุมเล็ก
- ติดแป๊ะ
- ติดเข็มกลัด
- ร้อยเชือกตามตาไก่แล้วผูกโบ
- 1.2 ชุดทำความสะอาดรองเท้า
- 1.3 ชุดทำความสะอาดห้องเรียน
- 1.4 ชุดอุปกรณ์ทำสวน
- 1.5 ชุดขัดเครื่องเงิน เครื่องทองเหลือง
- 1.6 ชุดอุปกรณ์การซัก รีดผ้าและพับผ้า

มีนักการศึกษาหลายคนารู้สึกว่า วิธีการแบบมอนเตสซอรีนี้ได้ถูกกลบเลือนไปด้วยวิธีการของ Froebel และ Dalton plan เพราะว่ามีนักการศึกษาคิดว่า วิธีการนี้เน้นในการฝึกอบรมในการใช้มือทำงาน มีคู่มือการฝึกอบรมและละเอียดในด้านสติปัญญาและจินตนาการ ถึงอย่างไรวิธีการสอนแบบนี้ก็นับได้ว่าเป็นวิธีการสอนที่มีความสำคัญยิ่งใหญ่ และมีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาทั่วโลก ทั้งๆ ที่เกิดขึ้นมาในยุคที่อาชีพทางด้านการศึกษา ยังไม่ได้มีการเตรียมการอะไรอย่างจริงจัง

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่านักศึกษามีความพยายามในการคิดค้นเกี่ยวกับการสอนที่มีการนำสื่อมาใช้สอน ทั้งสื่อที่เป็นสื่อจากธรรมชาติ การผลิตสื่อขึ้นใช้เอง การนำวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ เป็นต้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กให้มีความเหมาะสมกับวัยและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

1. ประวัติ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ได้จัดตั้งขึ้นครั้งแรกตามประกาศเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2546 มีนายสุเมธ รุณจักร เป็นนายกเทศมนตรี มีนายผาน พวงเงิน เป็นปลัดเทศบาล และนางประนอม จิวโสม เจ้าพนักงานธุรการ เป็นผู้รักษาราชการแทนหัวหน้ากองการศึกษา โดยให้ทำการสำรวจความต้องการของประชาชนในเขตเทศบาลปรากฏว่ามีความต้องการให้จัดตั้งศูนย์พัฒนา

เด็กเล็ก จำนวน 90.63 % ไม่เห็นด้วย 4.26% ไม่แสดงความคิดเห็น 5.11% ซึ่งได้ดำเนินการเสนอญัตติต่อสภาเทศบาลในการประชุมสภาเทศบาล สมัยประชุมวิสามัญ ประจำปี 2546 ขณะนั้นมี นายประชา พรหมบุตร เป็นประธานสภา และมีนายรัตน์ เห่งาเมืองกลาง เป็นรองประธานสภา เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้ปกครองได้มีเวลาในการประกอบอาชีพได้มากขึ้น เป็นการจัดการศึกษาโดยการปลูกฝังศีลธรรม คุณธรรม วัฒนธรรม ประเพณีไทยและถ่ายทอดภูมิปัญญาไทย และส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ให้สอดคล้องกับท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย

ต่อมาวันที่ 20 สิงหาคม 2546 ได้เปิดทำการเรียนการสอนเป็นครั้งแรก โดยเช่าอาคารวัดศรีโพธิ์เมือง ในขณะนั้นมีเจ้าอาวาส คือ พระครูอภินันท์วรธรรม (พระอธิการ ศรีจันทร์ อภินนโท) มีนักเรียน จำนวน 110 คน มีครูผู้ดูแลเด็ก 4 คน ต่อมาเมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2547 ได้ย้ายจากอาคารเช่าวัดศรีโพธิ์เมืองไปยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งใหม่ ซึ่งตั้งอยู่เลขที่ 199/1 หมู่ 18 ถนนอากาศ-ศรีสงคราม ตำบลอากาศ อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร อยู่บนพื้นที่ 2.5 ไร่ โดยมีอาคารเรียน 1 หลัง ห้องครัว ห้องเก็บของ และสนามเด็กเล่น และเปิดทำการเรียนการสอนตั้งนั้นมาจนถึงปัจจุบัน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ตั้งอยู่ทางทิศ ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ห่างจากจังหวัดสกลนคร 53 กิโลเมตร สูงจากระดับน้ำทะเล โดยเฉลี่ยประมาณ 172 เมตร ให้บริการการศึกษาครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบล อากาศ รวม 11 หมู่บ้าน คือ บ้านอากาศ หมู่ที่ 1-4, 9-10, 14-18 ห่างจาก กรุงเทพมหานคร 657 กิโลเมตร ซึ่งมีอาณาเขตด้านทิศตะวันตกติดกับสำนักงานเทศบาล ตำบลอากาศอำนวย ตั้งอยู่ที่เลขที่ 199/1 ถนนอากาศ-ศรีสงคราม ตำบลอากาศ อำเภอ อากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

2. ข้อมูลทั่วไป

2.1 ข้อมูลบุคลากร

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย มีข้อมูลอัตรากำลังคือ

1. พนักงานครู จำนวน 7 คน ประกอบด้วย
 - 1.1 นางสาวรัตนะนาฏ อัครจันทร์ รักษาการหัวหน้าศูนย์
 - 1.2 นางอนุสรณ์ หัตถสาร ครู
 - 1.3 นางเกตสุดา อุณาพรหม ครูผู้ดูแลเด็ก (ผู้วิจัย)
 - 1.4 นางดาวใจ เข็มอุทา ครูผู้ดูแลเด็ก

- 1.5 นางอ้อมใจ คีอินธิ ครูผู้ดูแลเด็ก
 1.6 นางสาวอารีญา หอมสมบัติ ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก
 1.7 นางจารุณี นิवासวัฒน์ ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

2.2 ข้อมูลนักเรียน

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน		
	ชาย	หญิง	รวม
เด็กเล็ก 1/1	9	8	17
เด็กเล็ก 1/2	15	10	25
เด็กเล็ก 1/3	14	11	25
เด็กเล็ก 1/4	11	14	25
เด็กเล็ก 1/5	13	12	25
เด็กเล็ก 1/6	7	6	13
รวม	69	61	130

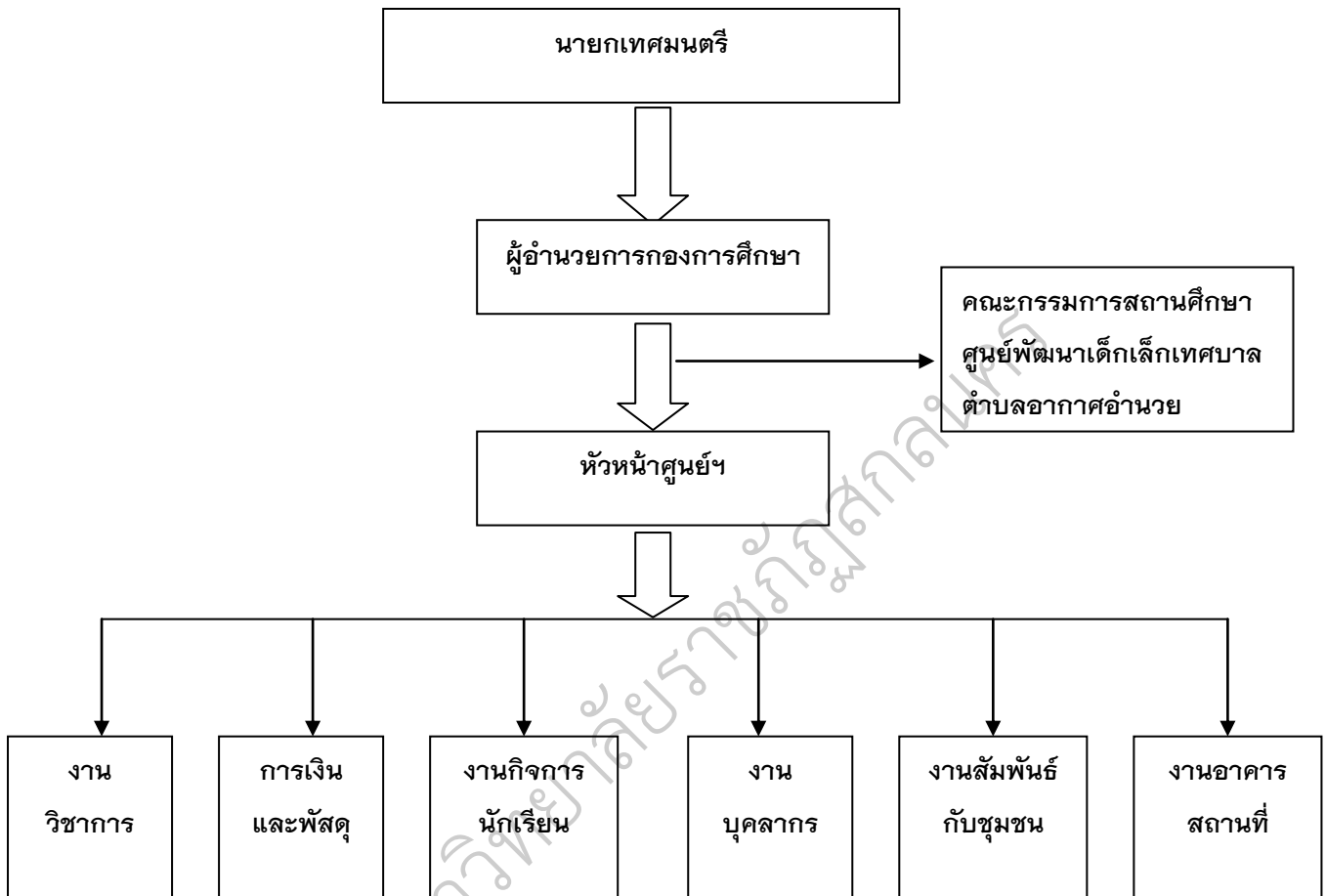
ตาราง 1 ข้อมูลนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล

ตำบลอากาศอำนวย ประจำปีการศึกษา 2558

ที่มา : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย(2558, หน้า 2)

3. โครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศ

อำนาจ

ภาพประกอบ 3 โครงสร้างการบริหารงาน

ที่มา : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนาจ (2558, หน้า 1)

4. ปรัชญา วิสัยทัศน์ คำขวัญ และกระบวนการเรียนการสอน

4.1 ปรัชญา

“พัฒนาเด็กตั้งแต่ 3-5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม”

4.2 วิสัยทัศน์

ภายในปี 2559 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวยเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพ มีความรู้คู่คุณธรรม เลิศล้ำภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย ก้าวไกลสู่สากล”

4.3 คำขวัญ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มาตรฐาน พัฒนาการเด่น เน้นคุณธรรม นำชุมชนร่วมพัฒนา

4.4 กระบวนการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวยได้กำหนดเป้าหมายที่สำคัญ คือ “เด็ก ดี เก่ง มีสุข” เด็กมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ควบคู่กับการมีความฉลาดทางอารมณ์ เกิดการเรียนรู้และมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับวัย

5. โครงการพิเศษ

โครงการพิเศษ เป็นการดำเนินงานโครงการกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาการสำหรับเด็กนอกจากกระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาความสัมพันธ์ร่วมกับผู้ปกครอง และชุมชน และเป็นศูนย์กลางการถ่ายทอดและศึกษาดูงานองค์ความรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยในท้องถิ่น การดำเนินงานของโรงเรียนเทศบาลอากาศอำนวย (ชุมชนอุปถัมภ์) ที่ผ่านมาเป็นกระบวนการบูรณาการการทำงานทั้งหน่วยงานในเทศบาลและหน่วยงานนอก ซึ่งมีรายละเอียดดำเนินการดังนี้

5.1 กิจกรรมพิเศษสำหรับเด็ก เช่น โครงการกิจกรรมวันเด็ก เป็นการจัดกิจกรรมทุกปี เพื่อให้เด็กของโรงเรียนเทศบาลอากาศอำนวย (ชุมชนอุปถัมภ์) ได้มีโอกาสแสดงความสามารถต่อสาธารณชนเป็นการฝึกความกล้าแสดงออกและโครงการกิจกรรมพัฒนาเด็กในวันหยุด เพื่อให้เด็กได้มีพื้นที่ในการทำกิจกรรมร่วมกันในวันหยุดตลอดจน

ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม กิจกรรมการตรวจสอบสุขภาพทำให้เด็กได้มีพัฒนาทางด้านร่างกายตามหลักอนามัย

5.2 กิจกรรมพิเศษสำหรับบุคลากร เช่น โครงการฝึกอบรมการผลิตสื่อเพื่อพัฒนา EQ, IQ, AQ และ MQ สำหรับเด็ก

5.3 กิจกรรมพิเศษสำหรับผู้ปกครองและชุมชน ให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว จึงได้เกิดโครงการที่สำคัญต่างๆ มากมายขึ้น เช่น โครงการวันแม่ เพื่อให้เด็กของโรงเรียนเทศบาลอากาศอำนวย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ได้แสดงออกถึงความรักแม่ และผู้ปกครองได้เห็นพัฒนาการของเด็กในการเข้ามาเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย โครงการกีฬา เพื่อให้เด็กแสดงออกถึงพัฒนาการด้านร่างกายอารมณ์ สังคม สติปัญญา และให้เด็กได้มีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย

5.4 กิจกรรมพิเศษสำหรับการศึกษาดูงาน ได้เกิดโอกาสแก่หน่วยงานอื่นได้เข้ามาศึกษาดูงาน ได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ให้ความรู้และถ่ายทอดความรู้แก่บุคคลทั่วไป ตลอดจนจัดทำสื่อต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต วารสาร แผ่นพับ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

ได้มีนักการศึกษาภายในประเทศได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้หลายท่านดังนี้

ประภัสสร ประทุมตา (2550, หน้า 83-85) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลนาจารย์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้กิจกรรมในการพัฒนา 3 กิจกรรมได้แก่ การศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศ จากการพัฒนาบุคลากรใน การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการทั้ง 2 วงรอบ พบว่าบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ในด้านที่ต้องการพัฒนา ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ ด้านความรู้ความเข้าใจ ในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี ทำให้การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนาจารย์มีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น

ชนิดา จินดาศรี (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เกมการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองอ้อม อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ก่อนการพัฒนา บุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกมการศึกษา ผู้ดูแลเด็กขาดประสบการณ์การจัดกิจกรรมเกมการศึกษา ส่งผลให้เด็กไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้เด็กไม่กล้าคิด และไม่กล้าแสดงออก เมื่อครูได้รับการพัฒนาคือการประชุมปฏิบัติการ และนิเทศภายใน พบว่า ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า 1 คนยังไม่เข้าใจชัดเจนในเรื่องของการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ และการนำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้กิจกรรมเกมการศึกษาไปใช้สอน ส่วนด้านองค์ประกอบของแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคนมีความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจน และเมื่อมีการนิเทศภายใน ผู้ร่วมศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจดีมากในเรื่องแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การจัดทำแผนจัดประสบการณ์เรียนรู้เกมศึกษามีขั้นตอนมีความสมบูรณ์ ขั้นการสอนมีการสอนตามกำหนดการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น มีการเสริมแรงให้นักเรียนอยากเรียนและแสวงหาคำตอบด้วยเหตุและผล ขั้นสรุปการสอนสามารถสรุปได้ลงตัวเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ของแต่ละแผน พฤติกรรมการปฏิบัติการสอนของผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทั้ง 3 คน ปรับเปลี่ยนไปในทางที่ดีและสร้างสรรค์

สมจิตร ฤทธิบุญครอง (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์เตรียมความพร้อมพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ โดยใช้เกมการศึกษา ชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองชุมแสง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า แผนการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ โดยใช้เกมการศึกษา ชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 81.43/88.57 คุณภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 และพัฒนาการพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักเรียน หลังเรียนดีขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คมสันต์ ก้านจักร (2552, หน้า 97) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โรงเรียนโนนป่าจิววิจิตรวิทยา อำเภอสหัสขันธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า การพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โรงเรียนโนนป่าจิววิจิตรวิทยา อำเภอสหัสขันธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 กลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม

การคิดวิเคราะห์เป็นอย่างดีและสามารถสร้างนวัตกรรมที่เป็น สื่อการเรียนรู้ คือ ชุดสร้าง ความรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ได้ ครูมีความพึงพอใจในรูปแบบการพัฒนาครูในการ จัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนในระดับมากที่สุดและ เห็นความสำคัญจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดอื่น ๆ ต่อไป

คงเดช หรบรรณ (2552, หน้า 118-120) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาครู ตามมาตรฐานการศึกษาด้านผู้เรียนของโรงเรียนเทศบาล 1 พิทยาลิทธิ สังกัดเทศบาลเมือง กาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันของครูส่วนใหญ่ไม่ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการ เรียนการสอนที่หลากหลาย ยังยึดติดกับการสอนแบบเดิมๆ คือการสอนแบบบรรยาย จัดกิจกรรมไม่คำนึงถึงความสนใจ ความถนัด ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ไม่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ไม่ค่อยส่งเสริม ให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูยังไม่ให้ความสำคัญต่อ จุดประสงค์การเรียนรู้และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดให้เป็นตัวชี้วัดใน แต่ละเรื่อง ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ขาดการเชื่อมโยงวิชาต่างๆ ให้สัมพันธ์กัน จึงได้ดำเนินการพัฒนาครูโดยใช้กลยุทธ์ ในการพัฒนา ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน หลังจากการ ดำเนินการในวงรอบที่ 1 พบว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการของกลุ่มเป้าหมายเกิดการพัฒนา และมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา เทคนิคการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนและการสร้างเสริมนิสัยรัก การอ่าน ตลอดจนทั้งกระบวนการเขียนแผนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการพัฒนาครูในวงรอบที่สอง พบว่า ครูกลุ่มเป้าหมายทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้และวิธีจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมี ประสิทธิภาพ และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ และผลจากการ นิเทศภายในส่งผลให้ครูทุกคนสามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนจากเดิมมาเป็นการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้ ผู้เรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่องอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 83.37

นงราม ชลเจริญยิ่ง (2552, หน้า 109 – 115) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการผลิตสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โรงเรียนบ้านเขาแก้ว อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีความสามารถในการผลิตสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ดำเนินการพัฒนา 2 วงรอบ โดยใช้กลยุทธ์การฝึกอบรม การมอบหมายงาน การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสังเกต แบบประเมินความพึงพอใจ แบบประเมินสื่อ และแบบทดสอบ การจัดกระทำและตรวจสอบข้อมูลยึดหลักการ ตรวจสอบข้อมูลหลายมิติ (Triangulation Technique) และนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าเชิงพรรณนา ผลปรากฏว่า วงรอบที่ 1 ใช้กลยุทธ์การฝึกอบรม การมอบหมายงาน พบว่า หลังจากการฝึกอบรมกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าสามารถนำความรู้ที่ได้ผลิตสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้ แต่ยังมีผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า จำนวน 2 คน ไม่สามารถติดต่อเสียงได้ จึงต้องมีการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การพัฒนาแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ผลปรากฏว่าผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจ สามารถผลิตสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้

สิริกร ว่องตระกูล (2535, หน้า 102-105 อ้างถึงใน สุนัน ชันทะสิทธิ์, 2552, หน้า 46) ได้ทดลองการใช้สื่อพื้นบ้านประยุกต์ในการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาโดยทดลองจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นอนุบาล 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุบาลเชียงใหม่ จำนวน 39 คน ผลการทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ด้านคำศัพท์และจำแนกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยทางสถิติ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความรู้พื้นฐานด้านความพร้อมทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยทางสถิติ ค่าเฉลี่ยของจุดประสงค์การเรียนรู้ในการใช้สื่อพื้นบ้าน 20 ชุด มีคะแนนการเรียนรู้สูงทุกชนิด

นิมิตร กวีกร (2553, หน้า 97 – 100) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การพัฒนาบุคลากรในการผลิตใช้สื่อบทเรียนสำเร็จรูป โรงเรียนศรีชมพูนุวิทยา อำเภอไชยพิสัย จังหวัดหนองคาย มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาบุคลากรครู ให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถผลิตและใช้สื่อบทเรียนสำเร็จรูปได้โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) โดยดำเนินการ 2 วงรอบ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์แบบสังเกต แบบประเมินและแบบสอบถามความพึงพอใจ การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าในวงรอบที่ 1 ใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศการสอน ทำให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคนมีความรู้

ความเข้าใจในการผลิตและใช้สื่อบทเรียนสำเร็จรูป อยู่ในระดับปานกลางซึ่งยังไม่บรรลุ ความมุ่งหมายในการพัฒนาเท่าที่ควร จึงได้มีการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยใช้กลยุทธ์การ ประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศการสอนอีกครั้ง ผลปรากฏว่าผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทุกคน สามารถผลิตบทเรียนสำเร็จรูปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสามารถนำสื่อบทเรียน สำเร็จรูปไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เนตรชนก คนหาญ (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าพัฒนาศักยภาพ ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อัจฉริยะในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม พบว่า 1. สภาพ ปัญหาและความต้องการ ในการใช้สื่อการเรียนรู้อัจฉริยะสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อใช้ในการจัดการ เรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล เหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม ด้านปัจจัยเกี่ยวข้องกับผู้สอนพบว่า สภาพ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัยไม่มีความรู้ ความเข้าใจ ขาดทักษะ วิธีการที่ถูกต้องในการผลิตและใช้สื่อจัดการเรียนรู้ ปัญหาในการพัฒนา ศักยภาพผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อัจฉริยะโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ความต้องการพัฒนาศักยภาพของครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้อัจฉริยะโดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยต้องการพัฒนาความรู้ ทักษะ การผลิตสื่อการเรียนรู้อัจฉริยะสำหรับเด็กปฐมวัย และการนำสื่อการเรียนรู้อัจฉริยะไปใช้ 2. แนวทางการพัฒนาผู้ช่วยครู ผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อัจฉริยะ เพื่อใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย 1) การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 2) ปฏิบัติการผลิตสื่อการเรียนรู้อัจฉริยะสำหรับเด็กปฐมวัย 3) การนิเทศติดตามให้คำแนะนำ 3. การใช้แนวทางการพัฒนา ศักยภาพผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อัจฉริยะ มีความ สอดคล้องตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและ ปฐมวัยที่เข้าร่วมโครงการมีพฤติกรรมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ภายหลังเข้าร่วมอบรมมี ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้อัจฉริยะสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ สามารถนำ สื่อการเรียนรู้อัจฉริยะไปใช้ในการจัดการเรียนรู้อัจฉริยะสำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก และสามารถผลิตสื่อการเรียนรู้อัจฉริยะสำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพได้อย่างน้อยคน ละ 1 ชิ้น และทำให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมการเรียนรู้อัจฉริยะอยู่ในระดับมาก

ดนตรี โกสิงห์. (2556, หน้า 87) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแล เด็กในการผลิตและการใช้สื่อ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์เด็กเล็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลต้นผึ้ง อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร พบว่า ยังมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนในด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้ที่สอดคล้องกันในหลายเรื่อง ได้แก่ สื่อการเรียนรู้ที่มีจำนวนไม่เพียงพอ และยังไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน และความต้องการของครูผู้สอน อีกทั้งครูผู้สอนยังขาดความรู้ ประสบการณ์ และทักษะในการใช้สื่อการเรียนรู้ สืบเนื่องจากครูผู้สอนต้องทำการสอนมากจนไม่มีเวลาที่จะผลิต จัดทำ และเตรียมการใช้สื่อการเรียนรู้ได้ ประกอบกับสื่อการเรียนรู้ที่ได้จากงบของส่วนกลางเป็นสื่อที่มีราคาแพง นำมาใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า ซึ่งปัญหาที่พบส่วนใหญ่สามารถให้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเข้ามาใช้ในการให้ความรู้แก่ครูผู้สอน และร่วมกันคิดหาแนวทางพัฒนาศักยภาพของครูร่วมกัน ต่อไป

2. งานวิจัยต่างประเทศ

นักการศึกษาต่างประเทศได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ไว้ดังนี้

Silberglitt (2004,p. 3595-A) ได้ศึกษาถึงพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์และความคิดทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการ วิธีการศึกษาเริ่มด้วยการวิเคราะห์พัฒนาการทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยใช้การโต้ตอบระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข เรียนรู้จากความคิด การปฏิบัติจริง และเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่นได้ตามความสามารถของผู้เรียน ใช้สื่อการสอน เตรียมเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียนและเพิ่มทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย การวัดและการประเมินพัฒนาการของเด็กก็เพื่อจะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมก่อนวัยเรียน โดยได้เน้นมาตรฐานการใช้ว่าวิธีการสำคัญที่จะพัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเด็นปัญหาสำคัญ 3 ประเด็น ได้ระบุไว้ซึ่งเผชิญกับการพัฒนาหัวเลี้ยวหัวต่อทางสังคมอันเป็นแบบวัดทั่วไปของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กปฐมวัย ดังนี้ 1) ผลของการเปลี่ยนแปลงทางสถานการณ์ในรูปแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวัดผลทั่วไปเกี่ยวกับทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม 2) ผลของการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ในความเที่ยงตรงของการวัดทั่วไป 3) ความต้องการกำหนดปัจจัยภายนอกตัวเด็กที่สามารถถือเป็นความแปรปรวนในแบบวัดผลทั่วไป

Lee Eunhae A. (2005,P 1330-A) ได้ทำการวิจัยการศึกษาประสิทธิภาพการใช้สื่อประสมกับระบบการศึกษาในการใช้ภาษาอังกฤษที่สอง (English as a Second

Longuage : ESL) ในโรงเรียนอนุบาล โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ ประเมินผลกระทบของสื่อ
 ประสมในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียน และหาประสิทธิภาพของสื่อประสมจาก
 การเรียนในระบบการศึกษา ESL ที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยแบ่งผู้เรียน
 เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองเรียนด้วยสื่อประสม กลุ่มควบคุมเรียนโดยไม่ใช้สื่อประสม
 ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมมีค่าคะแนนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ 0.05

Kamra (1997, อ้างถึงใน สุชาติา รีเวียง, 2553, หน้า 73) ได้ศึกษาการใช้สื่อ
 การสอนใหม่ๆ ของครูมัธยมศึกษาตอนต้นในประเทศจอร์เจีย พบว่า ควรให้ครูใช้สื่อการ
 สอนประเภทที่มีราคาพอเหมาะ และสามารถผลิตได้เอง ภายใต้ขอบเขตของการดำเนินงานที่
 ไม่กว้างขวางนัก จะดีกว่าการไปเน้นการใช้สื่อที่มีราคาแพง โดยมีส่วนกลางเป็นผู้จัด
 ควบคุมและบริการ ปัญหาที่พบคือ โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดแคลนสื่อการสอนประเภท
 อุปกรณ์

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์
 เด็กปฐมวัย จะเห็นได้ว่า สื่อการเรียนรู้อุปกรณ์สำหรับเด็กปฐมวัยมีบทบาทสำคัญด้านการจัด
 การศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เด็กที่สอนโดยการใช้
 สื่อการเรียนรู้อุปกรณ์พัฒนาการและความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้ใช้สื่อการ
 เรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพครูน่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะส่งเสริม
 ให้เด็กปฐมวัยเกิดการเรียนรู้และพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ดังนั้น การพัฒนา
 บุคลากรครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้อุปกรณ์สำหรับเด็กปฐมวัยจึงมีความสำคัญยิ่ง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนครในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้รูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. ขั้นตอนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 7 คน ประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้วิจัย นางเกตสุดา อุณาพรหม
 - 1.2 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 6 คน ได้แก่
 - 1.2.1 นางสาวรัตนะนาฏ อัครจันทร์
 - 1.2.2 นางอนุสรณ์ หัตถสาร
 - 1.2.3 นางดาวใจ เข้มอุทา
 - 1.2.4 นางอ้อมใจ คีรินทร์
 - 1.2.5 นางสาวอารีญา หอมสมบัติ
 - 1.2.6 นางจารุณี นิवासวัฒน์
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 2 คน ประกอบด้วย
 - 2.1 นางลัดดาพร อุดมมา วิทยากร

2.2 นางอศยากร แก้วฝาย นักวิชาการศึกษา

3. ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ศึกษา ได้แก่

การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ได้แก่ กล้องโตมิโนความรู้

4. แนวทางพัฒนาพนักงานครู

4.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

4.2 การนิเทศภายใน

ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยผู้วิจัยได้นำหลักการและขั้นตอนตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (Kemmis and McTaggart 1991 อ้างถึงในองอาจ นัยพัฒน์, 2551, หน้า 301) ซึ่งเป็นกระบวนการในการศึกษาค้นคว้ามาประยุกต์ใช้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Planning)
2. การปฏิบัติการ (Action)
3. การสังเกตการณ์ (Observation)
4. การสะท้อนกลับ (Reflection)

รายละเอียดของแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning)

ขั้นตอนการวางแผนพัฒนา มีขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 ศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้แบบสอบถาม
- 1.2 กำหนดรูปแบบและขั้นตอนการพัฒนาพนักงานครู
- 1.3 ขออนุมัติโครงการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อ
- 1.4 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและคณะกรรมการติดตามประเมินผลการพัฒนาครู ด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ในปีการศึกษา 2558

1.5 วางแผนจัดทำหลักสูตรการอบรมและจัดทำปฏิทินการอบรมการพัฒนาครูด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

1.6 ประชุมผู้บริหารและพนักงานครู

1.7 จัดเตรียมสถานที่ในการอบรม

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Action)

ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนา มีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ใช้แบบทดสอบวัดความรู้พนักงานครูก่อนการอบรม เรื่อง การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในการจัดการเรียนรู้

2.2 ดำเนินการอบรมพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยกำหนดเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการประเมินผลการผลิตสื่อ ได้แก่ แบบบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

2.3 นิเทศติดตาม ซึ่งได้กำหนดเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบบันทึกการนิเทศติดตาม เพื่อใช้นิเทศ กำกับติดตามผล การผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู

ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observation)

ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนา มีขั้นตอน ดังนี้

3.1 สังเกตพฤติกรรมการผลิตสื่อของพนักงานครู แล้วทำการบันทึกลงในแบบบันทึกการสังเกตการณ์ผลิตสื่อ เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรม ความสามารถในการผลิตสื่อ และเป็นแนวทางการพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู

3.2 ตรวจสอบคุณภาพของสื่อ ประเมินผลงาน

ขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ (Reflection)

4.1 ได้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมจัดประสบการณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.2 ใช้แบบทดสอบวัดความรู้พนักงานครูหลังการอบรม เรื่อง การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในการจัดการเรียนรู้ เพื่อประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการ

4.3 ร่วมกันวิพากษ์เกี่ยวกับผลการดำเนินการตามแผนการ ปรับปรุงชิ้นงานในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้แบบสอบถามหลังการพัฒนา ซึ่งในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดแผนการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ดังตาราง 2

ตาราง 2 แผนการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

กิจกรรม	ระยะเวลา	เครื่องมือ
1. ขั้นวางแผน (Planning)	มิถุนายน-กรกฎาคม 2558	1. แบบสอบถามเพื่อให้ทราบถึงสภาพและปัญหา การพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
2. ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Action)	สิงหาคม 2558	2.แบบทดสอบความรู้ก่อนการอบรม 3. แบบบันทึกการสัมภาษณ์เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
3. ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observation)	สิงหาคม-กันยายน 2558	4. แบบสังเกตพฤติกรรมการผลิตสื่อ เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรม ความสามารถในการผลิตสื่อ และเป็นแนวทางการพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู
		5. แบบบันทึกการนิเทศภายในเพื่อใช้นิเทศ กำกับติดตามผล การผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู
4. ขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ (Reflection)	กันยายน-พฤศจิกายน 2558	6. แบบทดสอบความรู้หลังการอบรม เพื่อประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการ 7. แบบสอบถามหลังการพัฒนา

ขั้นที่ 5 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการวิจัยใช้เวลา 6 เดือน ตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 วงรอบที่ 1 ระหว่างเดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2558

5.2 วงรอบที่ 2 ระหว่างเดือนกันยายน-พฤศจิกายน 2558

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการ
2. แบบทดสอบความรู้ ก่อนและหลังการพัฒนา
3. แบบบันทึกการสัมภาษณ์
4. แบบสังเกตพฤติกรรม
5. แบบบันทึกการนิเทศภายใน
6. แบบสอบถามหลังการพัฒนา

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างแบบสอบถามสภาพ ปัญหา และความต้องการ ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบสอบถาม เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามที่สมบูรณ์

1.2 สร้างแบบสอบถาม คือ เพื่อใช้สอบถามสภาพและปัญหาการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

1.3 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และคำแนะนำเพื่อปรับปรุง

1.4 นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ไปตรวจสอบความเหมาะสม ด้านองค์ประกอบ เนื้อหา ภาษา โดยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งคณะผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวประกอบด้วย

1.4.1 นางอรพิน สมบูรณ์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านอากาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

1.4.2 นางสาววิษชุดา ดาคำ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาล 4 “รัฐประชานุเคราะห์” เทศบาลนครสกลนคร ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อและนวัตกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

1.4.3 นางสาวสรินดา พงษ์คูสิการ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษา ปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อและนวัตกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย

1.4.4 นายบุญส่ง วงศ์คำ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

1.4.5 ดร.พจมาน ชำนาญกิจ อาจารย์ประจำหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย

1.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเป็นขั้นสุดท้าย

1.6 แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

1.7 หาค่าคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 1

2. การสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจของพนักงานครูเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ดังนี้

2.1 ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบขั้นตอนการดำเนินการสร้างแบบทดสอบ

2.2 สร้างแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในการผลิตและใช้สื่อสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

- 2.3 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และคำแนะนำเพื่อปรับปรุง
- 2.4 นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ไปตรวจสอบความเหมาะสม ด้านองค์ประกอบ เนื้อหา ภาษา โดยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมได้ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- 2.5 หาค่าคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 1
3. การสร้างแบบบันทึกการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้
- 3.1 ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์ จากหนังสือพื้นฐานการวิจัยการศึกษาของ อรรนุช ศรีสะอาด (2550, หน้า 48 – 68)
- 3.2 ศึกษารูปแบบการสร้างแบบบันทึกการสัมภาษณ์
- 3.3 ดำเนินการสร้างแบบบันทึกการสัมภาษณ์
- 3.4 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และคำแนะนำเพื่อปรับปรุง
- 3.5 นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ไปตรวจสอบความเหมาะสม ด้านองค์ประกอบ เนื้อหา ภาษา โดยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมได้ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- 3.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกการสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
- 3.7 นำแบบบันทึกการสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเป็นขั้นสุดท้าย
- 3.8 แก้ไขปรับปรุงแบบบันทึกการสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจัดพิมพ์แบบบันทึกการสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.9 หาค่าคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 1

4. การสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการผลิตสื่อ ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้

4.1 ศึกษาต้นคว้าเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการผลิตสื่อ

4.2 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการผลิตสื่อ สำหรับใช้ในการสังเกตพฤติกรรมกรรมการดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

4.3 นำแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการผลิตสื่อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมในประเด็นที่จะสังเกต ความครอบคลุมของเรื่องที่จะสังเกต และนำมาปรับปรุงแก้ไข

4.4 นำแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการผลิตสื่อ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสมในประเด็นที่จะสังเกต ความครอบคลุมของเรื่องที่จะสังเกต และนำมาปรับปรุงแก้ไข

4.5 นำแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการผลิตสื่อ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อพิจารณาตรวจสอบเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มประเด็นที่ยังไม่ครอบคลุมเพื่อให้ได้แบบสังเกตที่สมบูรณ์

4.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการผลิตสื่อ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4.7 นำแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการผลิตสื่อ ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเป็นครั้งสุดท้าย

4.8 แก้ไขปรับปรุงแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการผลิตสื่อ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจัดพิมพ์แบบสังเกตการผลิตสื่อฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.9 หาค่าคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 1

5. แบบบันทึกการนิเทศภายใน แบบบันทึกการนิเทศที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการสร้างดังนี้

5.1 ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบ
บันทึกการนิเทศ ขั้นตอนการดำเนินการนิเทศ และประเด็นที่ใช้ในการนิเทศให้ครอบคลุม
ประเด็นการผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

5.2 สร้างแบบบันทึกการนิเทศภายใน เพื่อใช้ในการบันทึกพัฒนาการของ
กลุ่มผู้ร่วมวิจัยระหว่างดำเนินการผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ข้อเสนอแนะ
ปัญหาอุปสรรคที่พบ ตลอดจนตรวจผลงานการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของ
กลุ่มผู้ร่วมวิจัย

5.3 นำแบบบันทึกการนิเทศภายใน ที่สร้างขึ้นเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมในประเด็นการนิเทศ และปรับปรุง
แก้ไข

5.4 นำแบบบันทึกการนิเทศภายใน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อ
ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมในประเด็นการนิเทศติดตามและปรับปรุงแก้ไข

5.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกการนิเทศภายใน จากข้อเสนอแนะของ
ผู้เชี่ยวชาญ และนำแบบบันทึกการนิเทศที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อ
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบเป็นขั้นตอนสุดท้าย

5.6 แก้ไขปรับปรุงแบบบันทึกการนิเทศภายใน ตามข้อเสนอแนะของ
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจัดพิมพ์แบบบันทึกการนิเทศฉบับสมบูรณ์ เพื่อ
นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5.7 หาค่าคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
(Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 1

6. การสร้างแบบสอบถามหลังการพัฒนา ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดังนี้

6.1 ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบขั้นตอนการ
ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามหลังการพัฒนาที่สมบูรณ์

6.2 สร้างแบบสอบถามหลังการพัฒนา คือ เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพ
ของผลการดำเนินงานโครงการที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

6.3 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความ
ถูกต้อง ความเหมาะสม และคำแนะนำเพื่อปรับปรุง

6.4 นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ไปตรวจสอบความเหมาะสม ด้านองค์ประกอบ เนื้อหา ภาษา โดยเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ได้ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเป็นขั้นสุดท้าย

6.7 แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจัดพิมพ์แบบสอบถามหลังการพัฒนารับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

6.8 หาค่าคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเท่ากับ 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างเดือน มิถุนายน 2558 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2558 โดยใช้เครื่องมือดังนี้

1. แบบสอบถามผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
2. แบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ทราบเกี่ยวกับการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย
3. แบบบันทึกการนิเทศภายใน เพื่อใช้นิเทศ กำกับติดตามผล การผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู
4. แบบสังเกตพฤติกรรมการผลิตสื่อ เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรม ความสามารถในการผลิตสื่อ และเป็นแนวทางการพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู
5. แบบทดสอบก่อนและหลังการพัฒนา เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานโครงการว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้างนี้ ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และสรุปผลแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง
2. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม แบบการนิเทศภายใน และแบบสังเกตพฤติกรรมการผลิตสื่อของพนักงานครู วิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยพิจารณาตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 69-71) ตามเกณฑ์ ดังนี้
 - 4.51 – 5.00 แปลความหมายว่า มากที่สุด
 - 3.51 – 4.50 แปลความหมายว่า มาก
 - 2.51 – 3.50 แปลความหมายว่า ปานกลาง
 - 1.51 – 2.50 แปลความหมายว่า น้อย
 - 1.00 – 1.50 แปลความหมายว่า น้อยที่สุด
3. ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบก่อนและหลังการพัฒนา วิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย \bar{X}
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภอบ้านดุง จังหวัดสกลนคร ซึ่งสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อ ต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งผู้วิจัยได้นำหลักการและขั้นตอนตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (Kemmis and McTaggart 1991 อ้างถึงใน งามจิตต์, 2551, หน้า 301) ซึ่งเป็นกระบวนการในการศึกษาค้นคว้ามาประยุกต์ใช้ โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การวางแผน (Planning)
2. การปฏิบัติการ (Action)
3. การสังเกตการณ์ (Observation)
4. การสะท้อนกลับ (Reflection)

ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปได้ตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ผลการดำเนินการขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning)

การพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนในการวางแผนดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร โดยใช้แบบสอบถามแบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งจากการศึกษาสามารถนำมาวิเคราะห์ผล ดังนี้

1.1 แบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นพนักงานครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร จำนวน 7 คนผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ดังผลที่ปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	-	-
1.2 หญิง	7	100
2. อายุ		
2.1 ระหว่าง 26-30 ปี	2	28.57
2.2 ระหว่าง 31-35 ปี	-	-
2.3 ระหว่าง 36 ปี-40 ปี	2	28.57
2.4 ระหว่าง 41 ปี-50 ปี	3	42.86
3. วุฒิการศึกษา		
3.1 ปริญญาตรีปทุมวัย	5	71.43
3.2 ปริญญาโท	2	28.57
4. ประสบการณ์การสอนหรืออายุราชการในการปฏิบัติงานในตำแหน่งพนักงานครูเทศบาล		
4.1 ต่ำกว่า 5 ปี	2	28.57
4.2 5 ปีขึ้นไป	5	71.43
5. ผ่านการอบรมการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย		
5.1 เคย	6	85.71
5.2 ไม่เคย	1	14.29

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ร้อยละ 100 เป็นผู้หญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 26 - 50 ปี วุฒิปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย 5 คน วุฒิการศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา 2 คน มีประสบการณ์การสอนหรือการปฏิบัติงานในตำแหน่งพนักงานครูเทศบาลตำบลอากาศอำนวย เฉลี่ยอยู่ที่ 4-5 ปี และเคยผ่านการอบรมการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 6 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71

ตอนที่ 2 ผลรวมการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภอบ้านดง จังหวัดสกลนคร

จากการสอบถามผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภอบ้านดง จังหวัดสกลนคร สามารถนำมาวิเคราะห์ผลรวมทั้ง 3 ด้าน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 4 ผลรวมการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภอบ้านดง จังหวัดสกลนคร
สภาพ ปัญหาและความต้องการ

สภาพและปัญหา	สภาพ			ปัญหา			ความต้องการ		
	\bar{x}	S.D.	แปลความ	\bar{x}	S.D.	แปลความ	\bar{x}	S.D.	แปลความ
1. ด้านบุคลากร	3.58	0.95	ปานกลาง	3.39	0.53	ปานกลาง	4.27	0.45	มาก
2. ด้านการบริหาร	3.58	0.90	ปานกลาง	3.21	0.34	ปานกลาง	4.30	0.18	มาก
3. ด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า	3.09	0.41	ปานกลาง	3.77	0.58	ปานกลาง	4.39	0.31	มาก
รวม	3.42	0.75	ปานกลาง	3.46	0.59	ปานกลาง	4.32	0.31	มาก

จากตาราง 4 ผลรวมการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง”

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการในการผลิตสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ของพนักงานครู สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภอบ้านดง จังหวัดสกลนคร โดยจำแนกเป็นรายด้าน

จากการสอบถามผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภอบ้านดง จังหวัดสกลนครโดยจำแนกเป็นรายด้าน สามารถนำมาวิเคราะห์ผล ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการในการผลิตสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ของพนักงานครู สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ด้านบุคลากร

ด้านบุคลากร	สภาพ			ปัญหา			ความต้องการ		
	\bar{x}	S.D.	แปลความ	\bar{x}	S.D.	แปลความ	\bar{x}	S.D.	แปลความ
1. ความรู้ความเข้าใจในความหมายของสื่อการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับเด็กปฐมวัย	4.14	0.69	มาก	2.86	0.38	ปานกลาง	4.14	0.83	มาก
2. ความรู้ความเข้าใจในประเภทของสื่อการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับเด็กปฐมวัย	4.29	0.76	มาก	3.29	0.95	ปานกลาง	3.71	0.88	มาก
3. ความรู้ความเข้าใจในประโยชน์ของสื่อการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับเด็กปฐมวัย	4.43	0.53	มาก	2.71	1.11	ปานกลาง	4.14	0.83	มาก
4. ความรู้ความเข้าใจหลักการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับเด็กปฐมวัย	4.00	1.00	มาก	3.46	0.69	ปานกลาง	4.43	0.49	มาก
5. ความรู้ความเข้าใจในการออกแบบสื่อการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับเด็กปฐมวัย	2.14	0.69	น้อย	4.14	1.07	มาก	4.14	0.99	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านบุคลากร	สภาพ			ปัญหา			ความต้องการ		
	\bar{x}	S.D.	แปล ความ	\bar{x}	S.D.	แปล ความ	\bar{x}	S.D.	แปล ความ
6. ความรู้ความเข้าใจในคุณค่าของสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	4.71	0.49	มากที่สุด	2.86	1.07	ปานกลาง	4.14	0.99	มาก
7. ความรู้ความเข้าใจในการจำแนกสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	4.14	0.69	มาก	3.00	1.15	ปานกลาง	4	0.93	มาก
8. ความรู้ความเข้าใจในการนำสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.86	0.69	มาก	3.43	0.98	ปานกลาง	4.14	0.83	มาก
9. ความสนใจในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	4.00	0.82	มาก	3.00	1.15	ปานกลาง	4.14	0.83	มาก
10. ทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	2.14	0.69	น้อย	4.57	0.79	มาก	4.86	0.35	มากที่สุด
11. ความสามารถในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	2.29	0.49	น้อย	4.29	0.76	มาก	4.71	0.45	มากที่สุด
12. ประสิทธิภาพในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	2.43	0.79	น้อย	3.29	0.95	ปานกลาง	4.71	0.45	มากที่สุด
13. ความสามารถในการเลือกวัสดุผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	4.00	0.58	มาก	3.00	1.15	ปานกลาง	4.29	0.88	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ด้านบุคลากร	สภาพ			ปัญหา			ความต้องการ		
	\bar{x}	S.D.	แปล ความ	\bar{x}	S.D.	แปล ความ	\bar{x}	S.D.	แปล ความ
14. การนำผลงานไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน	4.14	0.69	มาก	3.39	0.53	ปานกลาง	4.14	0.83	มาก
รวม	3.58	0.95	มาก	3.39	0.53	ปานกลาง	4.27	0.45	มาก

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและ ปัญหา ความต้องการในการผลิตสื่อการเรียนรู้อของพนักงานครู ด้านสภาพ โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ “มาก” ยกเว้น 1. ความรู้ความเข้าใจในการออกแบบสื่อการเรียนรู้อสำหรับเด็กปฐมวัย 2. ทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้อสำหรับเด็กปฐมวัย 3. ความสามารถในการผลิตสื่อการเรียนรู้อสำหรับเด็กปฐมวัย 4. ประสิทธิภาพในการผลิตสื่อการเรียนรู้อสำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับ “น้อย” ยกเว้น ความรู้ความเข้าใจในคุณค่าของสื่อการเรียนรู้อสำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับ “มากที่สุด” ด้านปัญหา โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับ “ปานกลาง” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ยกเว้น 1. ความรู้ความเข้าใจในการออกแบบสื่อการเรียนรู้อสำหรับเด็กปฐมวัย 2. ทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้อสำหรับเด็กปฐมวัย 3. ความสามารถในการผลิตสื่อการเรียนรู้อสำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับ “มาก” ด้านความต้องการ โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ “มาก” ยกเว้น 1. ทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้อสำหรับเด็กปฐมวัย 2. ความสามารถในการผลิตสื่อการเรียนรู้อสำหรับเด็กปฐมวัย 3. ประสิทธิภาพในการผลิตสื่อการเรียนรู้อสำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับ “มากที่สุด” ตามลำดับ

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู ด้านการบริหาร

ด้านการบริหาร	สภาพ			ปัญหา			ความต้องการ		
	\bar{x}	S.D.	แปลความ	\bar{x}	S.D.	แปลความ	\bar{x}	S.D.	แปลความ
1. มีการกำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	4.00	0.76	มาก	2.43	0.53	น้อย	3.57	0.79	มาก
2. มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	2.25	1.04	น้อย	3.86	0.69	มาก	5	0	มากที่สุด
3. มีการจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย วัสดุอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นเพื่อส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	2.25	0.71	น้อย	4.29	0.76	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด
4. มีการจัดหาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้พนักงานครูได้ศึกษาค้นคว้า	2.50	1.07	น้อย	4.14	0.90	มาก	4.57	0.53	มากที่สุด
5. มีการนิเทศ กำกับติดตามให้คำแนะนำในเรื่องการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	3.50	0.76	ปานกลาง	3.43	0.53	ปานกลาง	4.43	0.79	มาก
6. ให้การยกย่องชมเชยเชิดชูเกียรติแก่ครูที่ผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ	4.50	0.53	มาก	2.57	0.53	ปานกลาง	4.29	1.11	มาก

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการบริหาร	สภาพ			ปัญหา			ความต้องการ		
	\bar{x}	S.D.	แปล ความ	\bar{x}	S.D.	แปล ความ	\bar{x}	S.D.	แปล ความ
7. เปิดโอกาสให้ครูเผยแพร่ ผลงานการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย	4.00	0.93	มาก	2.57	1.27	ปาน กลาง	4.14	0.9	มาก
8. มีการกระตุ้นให้ครูปรับปรุง กระบวนการเรียนการสอนโดย ใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย	4.13	0.83	มาก	3.14	1.07	ปาน กลาง	4.29	0.76	มาก
9. ให้ความสำคัญในการใช้สื่อ การเรียนรู้ในชั้นเรียนเพื่อ พัฒนาเด็กปฐมวัยครบทุกด้าน	4.25	0.71	มาก	2.57	1.27	ปาน กลาง	3.57	0.98	มาก
รวม	3.49	0.82	ปาน กลาง	3.22	0.84	ปาน กลาง	4.29	0.71	มาก

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู ด้านสภาพ โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับ “ปานกลาง” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ “มาก” ยกเว้น 1. มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 2. มีการจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย วัสดุอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นเพื่อส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 3. มีการจัดหาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อให้พนักงานครูได้ศึกษาค้นคว้า อยู่ในระดับ “น้อย” ยกเว้น มีการนิเทศ กำกับติดตามให้คำแนะนำในเรื่องการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ด้านปัญหา โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับ “ปานกลาง” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ยกเว้น 1. มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 2. มีการจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย วัสดุอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นเพื่อส่งเสริม

การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 3. มีการจัดหาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อให้พนักงานครูได้ศึกษาค้นคว้า อยู่ในระดับ “มาก” ยกเว้น มีการกำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับ “น้อย” ด้านความต้องการ โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ “มาก” ยกเว้น 1. มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 2. มีการจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยวัสดุอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นเพื่อส่งเสริมการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 3. มีการจัดหาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้พนักงานครูได้ศึกษาค้นคว้า อยู่ในระดับ “มากที่สุด” ตามลำดับ

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า

ด้านแหล่งข้อมูล ในการศึกษาค้นคว้า	สภาพ			ปัญหา			ความต้องการ		
	\bar{x}	S.D.	แปล ความ	\bar{x}	S.D.	แปล ความ	\bar{x}	S.D.	แปล ความ
1. เอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับ การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย	3	0.58	ปาน กลาง	3.71	1.25	มาก	4.14	1.07	มาก
2. ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ใน การสืบค้นข้อมูลด้านผลงานการ ผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย	2.43	0.98	น้อย	4.86	0.38	มาก ที่สุด	4.86	0.38	มากที่สุด
3. ผลงานการวิจัยที่ได้รับจาก สถาบันต่างๆ	3.43	0.53	ปาน กลาง	4.43	0.79	มาก	4.14	0.90	มาก
4. บุคลากรแกนนำที่ให้ความรู้ใน เรื่องการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับ เด็กปฐมวัย	3.29	1.11	ปาน กลาง	3.57	0.79	มาก	4.43	0.79	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านแหล่งข้อมูล ในการศึกษาค้นคว้า	สภาพ			ปัญหา			ความต้องการ		
	\bar{x}	S.D.	แปล ความ	\bar{x}	S.D.	แปล ความ	\bar{x}	S.D.	แปล ความ
5. การประสานงานกับบุคคล ชุมชน องค์กรและสถาบันต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการ ผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย	3.43	0.53	ปาน กลาง	3.57	1.13	มาก	4.43	0.79	มาก
6. ความร่วมมือจากเพื่อร่วมงาน ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับ เด็กปฐมวัย	3.14	1.07	ปาน กลาง	3.86	0.90	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด
7. ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาในการ ผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย	2.86	1.07	ปาน กลาง	4.43	0.79	มาก	4.29	1.11	มากที่สุด
8. แหล่งความรู้เพื่อศึกษาค้นคว้า ในเรื่องการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย	3.14	1.07	ปาน กลาง	4.14	0.90	มาก	4.14	0.90	มาก
รวม	3.09	0.87	ปาน กลาง	4.07	0.87	มาก	4.39	0.80	มาก

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู ด้านสภาพ โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับ “ปานกลาง” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ยกเว้น ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลด้านผลงานการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับ “น้อย” ด้านปัญหา โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ “มาก” ยกเว้น ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลด้านผลงานการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

อยู่ในระดับ “มากที่สุด” ด้านความต้องการ โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านย่อย พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ “มาก” ยกเว้น 1. ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลด้านผลงานการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 2. ความร่วมมือจากเพื่อร่วมงานในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 3. ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับ “มากที่สุด”

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. จากการการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้แบบสอบถามในครั้งนี้ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์สรุปได้ดังนี้

“ ต้องการให้ผู้บริหารจัดการสรรงบประมาณให้เพียงพอตอบสนองความต้องการของครูและนักเรียนในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย”

“ ควรพัฒนาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพไว้อำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลในการพัฒนาครูและนักเรียน”

“ ควรเปิดโอกาสให้ครูได้พัฒนาตนเอง โดยไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ในแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่ออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการผลิตสื่อใช้เองทดแทนการจัดซื้อสื่อที่มีราคาแพงจากร้านค้า”
 “ควรเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย อย่างต่อเนื่องในทุกภาคเรียน”

2. การวางแผนการพัฒนาในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันวางแผนปฏิบัติการดังรายละเอียดในตาราง 8

ตาราง 8 ปฏิทินปฏิบัติการพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู สำหรับเด็ก
ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

ขั้นตอนการ ดำเนินการ	กิจกรรม	ปีการศึกษา 2558						
		มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	
ขั้นที่ 1 Planing) การวางแผน	1. ศึกษาสภาพ ปัญหา และ ความต้องการการพัฒนา พนักงานครูในการผลิตสื่อการ เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ แบบสอบถาม 2. แต่งตั้งคณะกรรมการ รับผิดชอบโครงการ 3. กำหนดรูปแบบและขั้นตอน การพัฒนาพนักงานครู 4. กำหนดเวลาและสถานที่ 5. เสนอขออนุมัติโครงการ เพื่อ รับการสนับสนุนงบประมาณ จากผู้บริหาร	√ √						
ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Action)	1. พิธีเปิดและบรรยายพิเศษ 2. การประชุมชี้แจงผู้เข้าอบรม 3. การทดสอบก่อนการอบรม 4. การดำเนินการอบรม			√ √ √ √				
ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observation)	1. การสังเกตพฤติกรรม การผลิตสื่อของพนักงานครู 2. การบันทึกและสรุปผลจาก การสังเกต			√ √				
ขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ (Reflection)	1. การทดสอบหลังการอบรม 2. การตรวจและวิภาคผลงาน 3. การประเมินผลงาน 4. การนิเทศติดตามผล 5. การสรุปรายงานผล	√ √ √		√ √ √ √	√ √ √ √		√ √ √ √	

3. การกำหนดแนวทางพัฒนาในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย แนวทางพัฒนาในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย จากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของพนักงานครูกลุ่มผู้ร่วมวิจัย สรุปได้ดังนี้

3.1 แนวทางในการพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู สำหรับเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

3.1.1 ด้านบุคลากร พบว่าผู้ร่วมวิจัยต้องการจะพัฒนาตนเองในด้านการผลิตสื่อเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ ได้แก่

“ต้องการทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มีความสามารถในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มีความรู้ความเข้าใจในการออกแบบสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย”

(รัตนะนาฏ อัครจันทร์, สัมภาษณ์, 2558)

“ต้องการมีความรู้ ความสามารถมีทักษะและประสบการณ์ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย”

(อนุสรณ์ หัตถสาร, สัมภาษณ์, 2558)

3.1.2 ด้านการบริหาร

“ต้องการจัดให้มีการอบรมปฏิบัติการเพื่อพัฒนาพนักงานครู เกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และมีการนิเทศ กำกับติดตามให้คำแนะนำในเรื่องการผลิตสื่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง”

(ดาวใจ เข้มอุทา, สัมภาษณ์, 2558)

“ต้องการให้ฝ่ายบริหารจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย วัสดุอุปกรณ์ หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และจัดหาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อให้พนักงานครูได้ศึกษาค้นคว้าให้เพียงพอและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ”

(อ้อมใจ คิอินธิ, สัมภาษณ์, 2558)

3.1.3 ด้านแหล่งข้อมูล

“ต้องการระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลที่ได้มาตรฐานตั้งที่ศูนย์พัฒนาเด็กทุกศูนย์ ต้องการความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงาน และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการเรียนรู้อ สำหรับเด็กปฐมวัย ”

(อารียา หอมสมบัติ, สัมภาษณ์, 2558)

“ต้องการครูแกนนำและผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาในการผลิตสื่อการเรียนรู้อ และต้องการไปศึกษาดูงานภายนอกสถานที่เน้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่ออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง”

(จารุณี นิवासวัฒน์, สัมภาษณ์, 2558)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้เสนอแนวทางในการพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้อของพนักงานครู สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ดังนี้

1. พัฒนาทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้อสำหรับเด็กปฐมวัย
2. พัฒนาความสามารถในการผลิตสื่อการเรียนรู้อสำหรับเด็กปฐมวัย
3. พัฒนาความรู้ความเข้าใจในการออกแบบสื่อการเรียนรู้อ สำหรับเด็กปฐมวัย
4. เสริมสร้างประสบการณ์ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อสำหรับเด็กปฐมวัย
5. จัดให้มีการอบรมปฏิบัติการเพื่อพัฒนาพนักงานครูเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้อสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
6. จัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการผลิตสื่อการเรียนรู้อสำหรับเด็กปฐมวัยให้มากขึ้น
7. จัดให้มีการนิเทศ กำกับติดตามให้คำแนะนำในเรื่องการผลิตสื่อการเรียนรู้ออย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
8. จัดหาสื่อการเรียนรู้อสำหรับเด็กปฐมวัย วัสดุอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ
9. จัดหาเอกสาร ตำราเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้อสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้พนักงานครูได้ศึกษาค้นคว้าตามสมควรแก่ศักยภาพ

10. พัฒนาระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในการสืบค้นข้อมูลที่ได้มาตรฐาน
ตั้งที่ศูนย์พัฒนาเด็กทุกศูนย์

11. ประสานความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงานและให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ
ผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

12. จัดให้มีครูแกนนำและผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาในการผลิตสื่อ
การเรียนรู้

13. เปิดโอกาสให้พนักงานครูไปศึกษาดูงานนอกสถานที่เน้นหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่ออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

3.2 รูปแบบการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อสำหรับเด็กปฐมวัย

รูปแบบการพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย จากการสัมภาษณ์แบบมี
โครงสร้างของพนักงานครูกลุ่มผู้ร่วมพัฒนา สรุปได้ดังนี้

“ ควรกำหนดจุดประสงค์การพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก
ปฐมวัยไว้ให้ชัดเจนว่าจะผลิตสื่อชนิดไหน เพื่อให้สอดคล้องกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน”

(รัตนะนาฏ อัครจันทร์, สัมภาษณ์, 2558)

“ก่อนการผลิตสื่อควรมีการวิเคราะห์เนื้อหาสาระการเรียนรู้และกำหนด
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กด้วย”

(อนุสรณ์ หัตถสาร, สัมภาษณ์, 2558)

“ควรคำนึงถึงแหล่งข้อมูลการจัดทำสื่อ วิธีการเสนอเนื้อหาและรูปแบบ
วิธีประเมินผลมวลประสบการณ์การเรียนรู้ด้วย”

(ดาวใจ เข้มอุทา, สัมภาษณ์, 2558)

“ ต้องการให้ยกร่างและจัดทำสื่อตามรูปแบบและวิธีการ
ที่กำหนดไว้ในแผนและมีการทดสอบคุณภาพของสื่อที่ผลิตขึ้นก่อนนำไปใช้จริง”

(อ้อมใจ คิอินธิ, สัมภาษณ์, 2558)

“ก่อนนำสื่อไปใช้ควรปรับปรุงแก้ไขต้นแบบสื่อให้สมบูรณ์เสียก่อน”

(อารีญา หอมสมบัติ, สัมภาษณ์, 2558)

“ในการนำสื่อที่สมบูรณ์แล้วไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายทุกครั้งควรทำการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเพื่อให้ทราบว่าสื่อที่ผลิตขึ้นนำไปใช้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่”

(จารุณี นิवासวัฒน์, สัมภาษณ์, 2558)

จากผลการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยทั้ง 6 คน สามารถนำมาสรุปเป็นรูปแบบในการพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภออากาศอำนวย ได้ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์การพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ไว้ให้ชัดเจน
 2. กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการจัดประสบการณ์
 3. กำหนดและวิเคราะห์เนื้อหาสาระการเรียนรู้
 4. กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 5. กำหนดรูปแบบและวิธีประเมินผล
 6. กำหนดวิธีการและแนวทางในการเสนอเนื้อหา
 7. กำหนดแหล่งข้อมูลที่สนับสนุนการจัดทำสื่อ
 8. ยกร่างและจัดทำสื่อตามรูปแบบและวิธีการที่กำหนดไว้ในแผน
 9. ทดสอบคุณภาพของสื่อที่ผลิตขึ้นก่อนนำไปใช้จริง
 10. ปรับปรุงแก้ไขต้นฉบับหรือต้นแบบสื่อให้สมบูรณ์
 11. นำสื่อที่สมบูรณ์แล้วไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย
2. สรุปผลการดำเนินการขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Action)
- การดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ในครั้งนี้ ได้ดำเนินการระหว่างวันที่ 18 – 19 สิงหาคม 2558 โดย นางลัดดาพร อุดมมา ตำแหน่งครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านอากาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการอบรม ดังรายละเอียดการอบรม ตามตาราง 9

ตาราง 9 ตารางอบรมเชิงปฏิบัติการในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู สำหรับ
เด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย
อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

วัน เดือน ปี	เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
18 สิงหาคม 2558	08.30น.	ลงทะเบียนผู้เข้ารับการอบรม	นางเกตสุดา อุณาพรหม
	09.00น.	พิธีเปิดและบรรยายพิเศษเกี่ยวกับ นโยบายในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของ พนักงานครู สำหรับเด็ก ปฐมวัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล อากาศอำนวย	ผู้อำนวยการกอง การศึกษาเทศบาลตำบล อากาศอำนวย
	10.00น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
	10.45น. -12.00น.	1. หลักการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับ เด็กปฐมวัย 2. ความหมายของสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย	วิทยากร นางลัดดาพร อุดมมา
	12.00น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ผู้วิจัย พนักงานครู
	13.00น. -16.30น.	3. การออกแบบสื่อการเรียนรู้ สำหรับ เด็กปฐมวัย	วิทยากร นางลัดดาพร อุดมมา
19 สิงหาคม 2558	09.00น.	4. การผลิตสื่อการเรียนรู้ “กล่องโต มีโน้ความรู้” สำหรับเด็กปฐมวัย	วิทยากร นางลัดดาพร อุดมมา
	12.00น. -12.30น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ผู้วิจัย พนักงานครู
	13.0น. -14.30น.	5. อภิปรายการปฏิบัติจริงและการนำ สื่อไปใช้	วิทยากร นางลัดดาพร อุดมมา
	13.30น. -14.45น.	พักรับประทานอาหารว่าง	ผู้วิจัย พนักงานครู
	14.45น. -16.30น.	สรุป ชักถาม และพิธีปิด	วิทยากร, ผู้วิจัย และผู้เข้าร่วมวิจัย

3. สรุปผลการดำเนินการขั้นที่ 3 การสังเกต (Observation)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการในขั้นตอนนี้ คือ การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และการนิเทศ ติดตามผลการพัฒนาในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ซึ่งผลจากการดำเนินการสรุปได้ ดังนี้

3.1 สรุปผลการสังเกตพฤติกรรมการดำเนินปฏิบัติการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยโดยภาพรวมของการประชุมเชิงปฏิบัติการในระหว่างที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยเข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเกตพฤติกรรมโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมจำนวน 3 ฉบับ สรุปผลการสังเกตได้ดังนี้

ด้านที่ 1 ภาพรวมของการประชุมเชิงปฏิบัติการ

1.1 ด้านเอกสารประกอบการประชุม พบว่า มีจำนวนเพียงพอให้กับกลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัย มีเนื้อหาสาระครบถ้วนสมบูรณ์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม และมีตัวอย่างประกอบกระตุ้นให้ผู้ร่วมวิจัยเกิดความสนใจในบทเรียน และมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของการประชุมมากยิ่งขึ้น

1.2 ด้านวิทยากร พบว่า เป็นผู้มีความรู้และทักษะเชี่ยวชาญในการผลิตสื่อเป็นอย่างดี มีการเตรียมความพร้อมในการนำเสนอองค์ความรู้ถ่ายทอดแก่ผู้เข้าอบรมอย่างเต็มที่ และมีมนุษยสัมพันธ์เป็นอย่างดีกับผู้เข้ารับการประชุมทุกคน

1.3 ด้านกิจกรรมในระหว่างการอบรม พบว่า มีเนื้อหาสาระสำคัญกระชับง่ายต่อการเรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริงของกลุ่มผู้เข้ารับการอบรม

1.4 ด้านบรรยากาศในการฝึกอบรม พบว่า อาคารสถานที่มีความพร้อมสื่ออุปกรณ์ แสง เสียงมีคุณภาพ มีระบบสาธารณูปโภคครบถ้วนสมบูรณ์ และผู้ให้บริการมีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่พึงพอใจแก่ผู้ใช้บริการทุกคน

ด้านที่ 2 เนื้อหาสาระของการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.1 ได้รับความสนใจ ให้เกิดการใฝ่รู้ ในเรื่องราวที่ต้องศึกษา

2.2 ช่วยให้ผู้เข้าอบรมเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย และสามารถจดจำ ได้นาน

2.3 มีความถูกต้อง และสอดคล้องกับเนื้อหาสาระของการอบรม

2.4 สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การอบรม

2.5 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติจริง

2.6 ช่วยให้ผู้เข้าอบรมได้ข้อสรุปที่ถูกต้อง

2.7 กระตุ้นให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดกระบวนการคิด

2.8 มีความทันสมัยแปลกใหม่ แตกต่างไปจากการอบรมปกติ

ด้านที่ 3 กิจกรรมพัฒนาตนเองระหว่างการลงมือปฏิบัติการผลิตสื่อและใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

จากการสังเกตพฤติกรรมในการพัฒนาตนเองของผู้ร่วมวิจัย จำนวน 6 คน จากการประชุมเชิงปฏิบัติการในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยในครั้งนี้ สามารถนำมาวิเคราะห์สรุปผลได้ ดังตาราง 10

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมในการพัฒนาตนเองของผู้ร่วมวิจัย จำนวน 6 คน จากการประชุมเชิงปฏิบัติการในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย

รายการสังเกต	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. เข้าอบรมตรงเวลา	4.14	0.69	มาก
2. เสนอความคิดเห็นและซักถามในข้อที่สงสัย	4.43	0.53	มาก
3. ร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น	4.86	0.38	มากที่สุด
4. สนใจในการผลิตสื่อการเรียนรู้	4.29	0.95	มาก
5. ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองทุกขั้นตอน	4.43	0.53	มาก
6. ทำกิจกรรมครบถ้วน	4.43	0.79	มาก
7. ให้คำแนะนำและช่วยเหลือเพื่อนในการปฏิบัติจริง	4.29	0.76	มาก
8. ยอมรับความสามารถของเพื่อนคนอื่นๆ	4.57	0.53	มากที่สุด
9. มีความสุขในการอบรม	4.71	0.49	มากที่สุด
10. ผลิตสื่อได้อย่างน้อย 1 ชิ้น	4.86	0.38	มากที่สุด
รวม	4.50	0.60	มาก

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมในการพัฒนาตนเองของผู้ร่วมวิจัยทั้ง 6 คน ในการประชุมเชิงปฏิบัติการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับ “มาก” ยกเว้น 1. ร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น (4.86) 2. ผลิตสื่อได้อย่างน้อย 1 ชิ้น (4.86) 3. มีความสุขในการอบรม (4.71) 4. ยอมรับความสามารถของเพื่อนคนอื่นๆ อยู่ในระดับ “มากที่สุด” ตามลำดับ

4. สรุปผลการดำเนินการขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ (Reflection)

กิจกรรมที่ดำเนินการในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วย การทดสอบหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ การตรวจและวิพากษ์ผลงาน การประเมินผลงาน การนิเทศติดตามผล และการสรุปรายงานผล สามารถนำมาวิเคราะห์และสรุปผลตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยการทดสอบก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ ดังที่ปรากฏในตาราง 11

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยการทดสอบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ผู้ร่วมวิจัย	คะแนน ก่อนการพัฒนา	คะแนน หลังการพัฒนา	คะแนน การพัฒนา
	คะแนนเต็ม (30)	คะแนนเต็ม (30)	
คนที่ 1	18	28	10
คนที่ 2	16	27	11
คนที่ 3	19	29	10
คนที่ 4	17	28	11
คนที่ 5	16	26	10
คนที่ 6	19	28	9
รวม	105	166	61
เฉลี่ย	17.50	27.67	10.17
S.D.	1.38	1.03	0.75
ร้อยละ	58.33	92.23	33.88

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ก่อนและหลังการอบรม พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยที่เข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการ ได้คะแนนก่อนการประชุมโดยเฉลี่ย 17.50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 58.33 ของคะแนนเต็ม 30 และได้คะแนนหลังการประชุมโดยเฉลี่ย 27.67 คิดเป็นร้อยละ 92.23

ของคะแนนเต็ม 30 โดยผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 10.17 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 33.88 แสดงว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

4.2 ผลการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย จากการพัฒนาของพนักงานครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลลพบุรี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ดังที่ปรากฏในตาราง 12

ตาราง 12 ผลการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย จากการพัฒนาของพนักงานครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลลพบุรี อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

ชื่อผู้ผลิตสื่อ	สื่อที่ผลิต	หน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้ย่อย
1. นางสาวรัตนธนาภรณ์ อัครจันทร์	กล่องโดมิโนความรู้	สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต	1. ความหมายของสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต 2. ลักษณะของสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต 3. ประโยชน์ของสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต 4. โทษของสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต
2. นางอนุสรณ์ หัตถสาร	กล่องโดมิโนความรู้	สัตว์โลกผู้น่ารัก	1. สัตว์บก 2. สัตว์น้ำ 3. สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ 4. สัตว์เลี้ยง 5. สัตว์ป่า
3. นางเกตสุตา อูณาพรหม	กล่องโดมิโนความรู้	ข้าวมหัศจรรย์	1. ชนิดและลักษณะของข้าว 2. การปลูกข้าว 3. ชนิดของข้าว 4. การเก็บรักษาข้าว 5. ประโยชน์ของข้าว

ตาราง 12 (ต่อ)

ชื่อผู้ผลิตสื่อ	สื่อที่ผลิต	หน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้ย่อย
4. นางสาวใจ เข้มอุทา	กล่องโตมิโน้ความรู้	ต้นไม้แสนรัก	1. ลักษณะรูปร่าง สี 2. การขยายพันธุ์ 3. การบำรุงรักษา 4. ประโยชน์ของต้นไม้ 5. โทษของต้นไม้
5. นางอ้อมใจ คิอินธิ	กล่องโตมิโน้ความรู้	ดอกไม้สดใส	1. ลักษณะรูปร่าง สี 2. การขยายพันธุ์ 3. การบำรุงรักษา 4. ประโยชน์ของดอกไม้ 5. โทษของดอกไม้
6. นางสาวอารียา หอมสมบัติ	กล่องโตมิโน้ความรู้	ผักผลไม้	1. ชนิดของผักผลไม้ 2. รูปร่าง ลักษณะ 3. รูปร่างของผักผลไม้ 4. วิธีทำผักผลไม้ให้สะอาด 5. ประโยชน์และโทษ
7. นางจารุณี นิवासวัฒน์	กล่องโตมิโน้ความรู้	สีเส้นสดใส	1. สีที่ได้รู้จัก 2. สีจากพืชผักผลไม้ดอกไม้ 3. ประเภทของสี 4. แม่สีและการผสมสี 5. ประโยชน์และโทษของสี

4.3 ผลการวิเคราะห์ประโยชน์ในการใช้สื่อจากการพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของพนักงานครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ดังที่ปรากฏในตาราง 13

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ประโยชน์ในการใช้สื่อจากการพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของพนักงานครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาสื่อการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. ได้รับความสนใจ ให้เกิดการใฝ่รู้ ในเรื่องราวที่ต้องศึกษา	4.71	0.49	มากที่สุด
2. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย และสามารถจดจำ ได้นาน	4.86	0.38	มากที่สุด
3. มีความถูกต้อง และสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	4.71	0.49	มากที่สุด
4. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.00	0.82	มาก
5. สอดคล้องกับกิจกรรม การเรียนการสอน	4.00	0.82	มาก
6. ช่วยให้ผู้เรียนได้ข้อสรุปที่ถูกต้อง	4.14	0.69	มาก
7. กระตุ้นให้เกิดกระบวนการคิด	4.14	0.69	มาก
8. มีความทันสมัย แปลกใหม่แตกต่างไปจากการเรียนปกติ	4.00	0.82	มาก
9. สะดวก ง่ายต่อการใช้งาน	4.00	0.82	มาก
10. ราคาไม่แพง ต้นทุนการผลิตต่ำ คุ่มค่าต่อการใช้งาน	4.71	0.49	มากที่สุด
11. มีความคงทน สามารถนำกลับมาใช้ได้อีก	4.28	0.76	มาก
12. ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน	4.00	0.82	มาก
13. เหมาะสมกับวัย และระดับความยากง่ายของเนื้อหา	4.28	0.76	มาก
14. ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	4.42	0.79	มาก
15. ถูกต้องตามหลักการผลิตสื่อ	4.28	0.76	มาก
รวม	4.30	0.69	มาก

จากตาราง 13 พบว่าความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับ “มาก” ยกเว้น 2 อันดับแรก คือ ข้อ 2. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย และสามารถจดจำ ได้นาน ($\bar{X} = 4.86$) โดยมีอันดับที่ 2 เท่ากัน 3 ข้อ คือ ข้อ 1. ได้รับความสนใจ ให้เกิดการใฝ่รู้ ในเรื่องราวที่ต้องศึกษา ($\bar{X} = 4.71$) ข้อ 3. มีความถูกต้อง

ต้อง และสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ($\bar{X} = 4.71$) และข้อ 4. ราคาไม่แพง ต้นทุนการผลิตต่ำ
คุ่มค่าต่อการใช้งาน ($\bar{X} = 4.71$) อยู่ในระดับ “มากที่สุด” ตามลำดับ

4.4 ผลการวิเคราะห์การนิเทศภายในการพัฒนารผลิตสื่อการเรียนรู้อำหรับ
เด็กปฐมวัย ของพนักงานครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ดังผลที่
ปรากฏในตาราง 14

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์การนิเทศภายในการพัฒนารผลิตสื่อการเรียนรู้อำหรับ
เด็กปฐมวัย ของพนักงานครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล
อากาศอำนวย

สาระสำคัญในการนิเทศติดตามผล	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. ความสมบูรณ์ของสื่อการเรียนรู้อ	3.71	0.76	มาก
2. ความสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อที่ใช้	4.14	0.90	มาก
3. ประโยชน์ที่ครูได้รับจากการใช้สื่อการเรียนรู้อ	4.43	0.53	มาก
4. ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการใช้สื่อการเรียนรู้อ	4.86	0.38	มากที่สุด
5. นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้อ	4.71	0.49	มากที่สุด
6. ครูเกิดทักษะด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้อ	4.71	0.49	มากที่สุด
7. ครูมีการเตรียมความพร้อมก่อนใช้สื่อการเรียนรู้อ	3.86	0.69	มาก
8. ครูใช้สื่อการเรียนรู้อได้อย่างมั่นใจ	4.29	0.76	มาก
9. ครูใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมถูกต้องตามลำดับขั้นตอน	3.86	0.90	มาก
10. ครูมีการประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้อ หลังการจัด กิจกรรมการเรียนรู้อเสมอ	3.71	0.76	มาก
รวม	4.14	0.69	มาก

จากตาราง 14 พบว่าการนิเทศภายในการพัฒนารผลิตสื่อการเรียนรู้อ
สำหรับเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
อยู่ในระดับ “มากที่สุด” 3 อันดับแรก เรียงตามลำดับมากไปหาน้อย คือ ข้อ 4. ประโยชน์
ที่นักเรียนได้รับจากการใช้สื่อการเรียนรู้อ ($\bar{X} = 4.86$) รองลงมา มี 2 ข้อที่เท่ากัน คือ ข้อ 5.
นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้อ ($\bar{X} = 4.71$) และข้อ 6. ครูเกิดทักษะด้านการผลิต

สื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.71$) ส่วนลำดับที่ 3 คือ ข้อ 3.ประโยชน์ที่ครูได้รับจากการใช้สื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.43$) ตามลำดับ

สะท้อนผลวงรอบที่ 1

การสะท้อนผลดำเนินการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร โดยใช้แนวทางในการพัฒนาครั้งนี้ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน ในวงรอบที่ 1 มีรายละเอียด ดังนี้ ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันประชุมวิเคราะห์และสรุปผลการดำเนินงานร่วมกัน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสังเกตพฤติกรรมของพนักงานครูระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย ระหว่างการนิเทศ ซึ่งสามารถนำมาสรุปการสะท้อนผลการดำเนินงานได้ว่า หลังการดำเนินการพัฒนากลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 7 คน สรุปได้ว่าผลการประเมินหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยการนิเทศภายใน การพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$)

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันสรุปและวางแผนในการพัฒนาปรับปรุงในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงและแก้ไขในการดำเนินการพัฒนาวงรอบที่ 2 ต่อไป โดยต้องพัฒนาในด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X} = 4.14$) คือ ความสมบูรณ์ของสื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.71$) ครูมีการเตรียมความพร้อมก่อนใช้สื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.86$) ครูใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมถูกต้องตามลำดับขั้นตอน ($\bar{X} = 3.86$) ครูมีการประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสมอ ($\bar{X} = 3.71$) ตามลำดับ

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1

ดำเนินการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในวงรอบที่ 1 นี้ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ปรึกษาและวางแผนร่วมกัน กำหนดแนวทางในการพัฒนาความสมบูรณ์ของสื่อการเรียนรู้ การเตรียมความพร้อมก่อนใช้สื่อการเรียนรู้ การใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมถูกต้องตามลำดับขั้นตอน และการประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสมอ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้นผู้วิจัยและผู้ร่วม

วิจัย ได้วางแผนการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 เพื่อพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้อ สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แนวทางในการพัฒนาคือ การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ซึ่งได้กำหนดใช้แนวทางในการพัฒนาคือ การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ โดยได้ปรึกษาและวางแผนการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ ตามรายละเอียดในตาราง 15

ตารางที่ 15 ตารางการนิเทศแบบให้คำชี้แนะการผลิตสื่อการเรียนรู้อ สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภอากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

วัน/เดือน/ปี	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ	หมายเหตุ
10 พ.ย. 58	นางสาวรัตนะนาฏ อัครจันทร์ นางอนุสรณ์ หัตถสาร	นางลัดดาพร อุดมมา นางอศิยากร แก้วฝ้าย	วิทยากร นักวิชาการศึกษา
11 พ.ย. 58	นางเกตสุดา อุดมพรหม นางดาวใจ เข้มอุทา	นางลัดดาพร อุดมมา นางอศิยากร แก้วฝ้าย	วิทยากร นักวิชาการศึกษา
12 พ.ย. 58	นางอ้อมใจ คิอินธิ นางสาวอารีญา หอมสมบัติ นางจารุณี นิवासวัฒน์	นางลัดดาพร อุดมมา นางอศิยากร แก้วฝ้าย	วิทยากร นักวิชาการศึกษา

การนิเทศให้คำชี้แนะในวงรอบที่ 1 ผู้วิจัยได้สังเกตการพัฒนาความสมบูรณ์ของสื่อการเรียนรู้อ การเตรียมความพร้อมก่อนใช้สื่อการเรียนรู้อ การใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม ถูกต้องตามลำดับขั้นตอน และการประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้อ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อเสมอ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้พัฒนาทั้ง 4 ด้านเพิ่มมากขึ้น

การดำเนินการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ โดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย เพื่อให้คำแนะนำคำปรึกษา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้อในการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้อ สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภอากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ผลการนิเทศให้คำชี้แนะปรากฏดังตาราง 16

ตาราง 16 ผลการนิเทศให้คำชี้แนะการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภอบ้านดง จังหวัดสกลนคร

รายการ	ค่าสถิติ		แปลความ
	\bar{X}	S.D.	
1. การพัฒนาความสมบูรณ์ของสื่อการเรียนรู้	4.23	0.50	มาก
2. การเตรียมความพร้อมก่อนใช้สื่อการเรียนรู้	4.43	0.53	มาก
3. การใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมถูกต้องตามลำดับขั้นตอน	4.29	0.76	มาก
4. การประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสมอ	4.14	0.69	มาก
รวม	4.27	0.62	มาก

จากตาราง 16 พบว่าผลการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ การพัฒนาความสมบูรณ์ของสื่อการเรียนรู้ การเตรียมความพร้อมก่อนใช้สื่อการเรียนรู้ การใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมถูกต้องตามลำดับขั้นตอน และการประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสมอ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$)

การสะท้อนผลวงรอบที่ 2

การสะท้อนผลดำเนินการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภอบ้านดง จังหวัดสกลนคร ในวงรอบที่ 2 โดยใช้แนวทางในการพัฒนาครั้งนี้ คือ การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ โดยการนิเทศการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันประชุมวิเคราะห์และสรุปผลการดำเนินงานการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 ดังนี้

การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ วงรอบที่ 2 เพื่อพัฒนาพนักงานครูทั้ง 7 คน สามารถผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้รับการให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขปรับปรุงในการพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกการนิเทศภายใน พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัย

ทั้ง 7 คน มีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น จากการสะท้อนผลดำเนินการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้แนวทางการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ โดยการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยไปใช้ปฏิบัติจริง สรุปได้ว่าสามารถพัฒนากลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 7 คน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนครในครั้งนี้ มีความมุ่งหมายของการวิจัยคือ 1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย 2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย 3. เพื่อติดตามผลการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ พนักงานครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1. แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ 2. แบบบันทึกการสัมภาษณ์ 3. แบบสังเกตพฤติกรรม 4. แบบบันทึกการนิเทศภายใน และ 5. แบบทดสอบก่อนและหลังการพัฒนา โดยใช้สถิติพื้นฐานการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร สรุปได้ดังนี้

1. ผลรวมการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการ ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ของพนักงานครู สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย เมื่อแยกเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

1.1 สภาพ

1.1.1 ด้านบุคลากร ด้านการบริหาร พบว่า อยู่ในระดับ “มาก” และด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับ “ปานกลาง”

1.2 ปัญหา

1.2.1 ด้านบุคลากร ด้านการบริหาร พบว่า อยู่ในระดับ “ปานกลาง” และด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับ “มาก”

1.3 ความต้องการ

1.3.1 ด้านบุคลากร ด้านการบริหาร และด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า พบว่าอยู่ในระดับ “มาก”

2. แนวทางการพัฒนา มี 2 แนวทาง คือ

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.2 การนิเทศภายใน

3. ผลการติดตามการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า

3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า พนักงานครูมีความรู้ความเข้าใจ และเกิดทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

3.2 ผลการนิเทศภายใน พบว่า พนักงานครูมีการพัฒนาทักษะการผลิตสื่อการเรียนรู้ในระดับ “มาก” เรียงตามลำดับ 3 ด้าน คือ ด้านประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการใช้สื่อการเรียนรู้ ด้านนักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้ และด้านครูเกิดทักษะด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้

อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยของพนักงานครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สภาพ ปัญหาและความต้องการ ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหาร และพนักงานครูต่างก็มีแนวคิดและให้ความสำคัญต่อสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือคาดหวังให้พนักงานครู สามารถผลิตสื่อใช้เองได้อย่าง มีคุณภาพ จึงเน้นหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาพนักงานครูในเรื่อง ความรู้ความ เข้าใจในคุณค่าของสื่อการเรียนรู้ ความรู้ความเข้าใจในประเภทของสื่อการเรียนรู้ ความรู้ ความเข้าใจในความหมายของสื่อการเรียนรู้ ความรู้ความเข้าใจในการจำแนกสื่อการเรียนรู้ ความสามารถในการเลือกวัสดุผลิตสื่อการเรียนรู้ การนำผลงานไปใช้ในการพัฒนา สื่อการเรียนรู้ ความสนใจในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และความรู้ความ เข้าใจในประโยชน์ของสื่อการเรียนรู้ เพราะเชื่อว่าสื่อการเรียนรู้ จะเป็นตัวช่วยสำคัญที่จะ ทำให้พนักงานครูสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรชนก คนหาญ (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการ พัฒนาศักยภาพผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม พบว่า สภาพ ปัญหาและความต้องการ ในการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อใช้ในการ จัดการเรียนรู้อยู่ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การ บริหารส่วนตำบลเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม ด้านปัจจัยเกี่ยวข้องกับ ผู้สอนพบว่า สภาพโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัยไม่มี ความรู้ ความเข้าใจ ขาดทักษะ วิธีการที่ถูกต้องในการผลิตและใช้สื่อจัดการเรียนรู้ ปัญหา ในการพัฒนาศักยภาพผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความต้องการพัฒนาศักยภาพของครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กปฐมวัยต้องการพัฒนาความรู้ ทักษะ การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และการนำสื่อการเรียนรู้ไปใช้

2. แนวทางการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็ก ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย ประกอบด้วย 1. การจัด ประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยมีเนื้อหาในการประชุม ได้แก่ หลักการผลิตสื่อการเรียนรู้ ความหมายของสื่อการเรียนรู้ การออกแบบสื่อการเรียนรู้ การผลิตสื่อการเรียนรู้ “กล่อง โดมิโนความรู้” และอภิปรายการปฏิบัติจริงและการนำสื่อไปใช้ โดยเนื้อหาที่ใช้ในการ ประชุมเชิงปฏิบัติการนี้ เป็นเนื้อหาที่สำคัญในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

สอดคล้องกับ ดนตรี โกสิงห์ (2556, หน้า 141) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการผลิตและการใช้สื่อ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์เด็กเล็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลต้นผึ้ง อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร พบว่า ผู้วิจัยได้ประชุมชี้แจงให้ผู้ดูแลเด็กทุกคนได้ทราบเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาครั้งนี้ ซึ่งผู้ดูแลเด็กทุกคนมีความสนใจ และมีความยินดีที่จะเข้ารับการพัฒนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อ เพื่อการสร้างเสริมประสบการณ์เด็กเล็ก ร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาการผลิตและการใช้สื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นประกอบด้วย

แนวทางพัฒนาที่ 1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยผู้วิจัยได้จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กด้านวิชาการ การผลิตและการใช้สื่อ เพื่อการสร้างเสริมประสบการณ์เด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลต้นผึ้ง เพื่อให้ครูผู้ดูแลเด็กเห็นความสำคัญของการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็ก การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย และพัฒนาศักยภาพของครูผู้ดูแลเด็กให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการ การผลิตและการใช้สื่อ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์เด็กเล็ก ทำให้ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ที่จำเป็นในการส่งเสริมพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัย และปฏิบัติได้ถูกต้อง เนื้อหาที่ใช้ในการอบรม ได้แก่ การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ และการจัดหาสื่อเพื่อการสร้างเสริมประสบการณ์เด็กเล็ก การผลิตและการใช้สื่อเพื่อการสร้างเสริมประสบการณ์เด็กเล็ก การประเมินผล การใช้แผนการจัดประสบการณ์โดยใช้สื่อเพื่อการสร้างเสริมประสบการณ์เด็กเล็ก 2. การนิเทศติดตามผล โดยผู้นิเทศทำการนิเทศครูผู้ดูแลเด็กตามตารางการนิเทศติดตามผล ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประเมินการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้

3. ผลการติดตามและประเมินผลจากการพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร พบว่า พนักงานครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเพิ่มมากขึ้น ที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจากด้านเอกสารประกอบการอบรม พบว่า มีจำนวนเพียงพอกับกลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัย มีเนื้อหาสาระครบถ้วนสมบูรณ์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม และมีตัวอย่างประกอบกระตุ้นให้ผู้ร่วมวิจัยเกิดความสนใจในบทเรียน มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของการอบรมมากยิ่งขึ้น และด้านวิทยากร พบว่า เป็นผู้มีความรู้และทักษะเชี่ยวชาญในการผลิตสื่อเป็นอย่างดี มีการเตรียมความพร้อมในการนำเสนอองค์ความรู้ถ่ายทอดแก่ผู้เข้าอบรมอย่างเต็มที่ และมีมนุษยสัมพันธ์เป็นอย่างดีกับผู้เข้ารับการอบรมทุกคน และ

ด้านกิจกรรมในระหว่างการอบรม พบว่า มีเนื้อหาสาระสำคัญกระชับ ง่ายต่อการเรียนรู้ โดยการฝึกปฏิบัติจริงของกลุ่มผู้เข้ารับการอบรม ที่เป็นเช่นนี้สืบเนื่องมาจากบรรยากาศในการฝึกอบรม พบว่า อาคารสถานที่ที่มีความพร้อมสื่ออุปกรณ์ แสง เสียงมีคุณภาพ มีระบบสาธารณูปโภคครบถ้วนสมบูรณ์ และผู้ให้บริการมีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่พึงพอใจแก่ผู้ใช้บริการทุกคน และด้านเนื้อหาสาระของการประชุมเชิงปฏิบัติการ พบว่า มีวัตถุประสงค์การอบรมที่ชัดเจน มีเนื้อหาสาระของการอบรมตอบสนองความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม มีกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติจริง และมีสื่อที่มีคุณภาพสร้างความสนใจให้เกิดการเรียนรู้ใฝ่เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนตรชนก คนหาญ (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาศักยภาพผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม พบว่า การใช้แนวทางการพัฒนาศักยภาพผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย ในการผลิตสื่อการเรียนรู้ มีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัยที่เข้าร่วมโครงการมีพฤติกรรมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ภายหลังเข้าร่วมอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ สามารถนำสื่อการเรียนรู้ที่ผลิตไปใช้ในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และสามารถผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพได้อย่างน้อยคนละ 1 ชิ้น และทำให้เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และจะทำการวิจัยในเรื่องต่อไปนี

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 พนักงานครู ควรได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต การศึกษาอบรมจากผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น

1.2 ฝ่ายบริหารและจัดการ ควรให้ความสำคัญในการจัดหาเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสื่อ จัดทำและจัดหาสื่อ อุปกรณ์ประกอบการผลิตสื่อ และจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอแก่พนักงานครูในการผลิตสื่ออย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ในการพัฒนาการศึกษาในเรื่องอื่นๆ เช่น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนางานวิชาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น

2.2 ควรเพิ่มความหลากหลายของกลุ่มตัวอย่าง ที่นอกเหนือจากพนักงานครู โดยการเพิ่มกลุ่มตัวอย่างในส่วนของผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อจะได้นำแนวทางพัฒนานั้นมาบูรณาการในแผนการจัดประสบการณ์เด็กเล็ก ต่อไป

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2550). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ของสภาลาดพร้าว.
- จรรยา ชินลี. (2552). แนวทางพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีและแนวทางในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตพอยท์.
- ชนิดา จินดาศรี. 2551. การพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เกม การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองอ้อม อำเภอทุ่งศรีอุดม จังหวัดอุบลราชธานีวิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดนตรี โกสิงห์. (2556). การพัฒนาศักยภาพครูผู้ดูแลเด็กในการผลิตและการใช้สื่อ เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์เด็กเล็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลต้นผึ้ง อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธีระ รุณเจริญ. (2545). การบริการโรงเรียนนุศุปฎิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: แอล.ที.เพรส.
- ธีระวุฒิ เจริญราษฎร์ และคณะ. (2545). คู่มือปฏิบัติการเจ้าหน้าที่. นครพนม: ไทยสากลเซ็นเตอร์กรุ๊ป.
- นงราม ชลอเจริญยิ่ง. (2552). การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการผลิตสื่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โรงเรียนบ้านเขาแก้ว อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นริศรา ชมจุมจัง. (2550). การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล

เด่นราษฎร์ กิ่งอำเภอหนองฮี จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นิมิตร กวีกรณ์. (2553). การพัฒนาบุคลากรในการผลิตและใช้สื่อบทเรียนสำเร็จรูปโรงเรียน
ศรีภูวิทยายำเภอไชพิสัย จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เนตรชนก คนหาญ. (2553). การพัฒนาศักยภาพผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กอนุบาลและปฐมวัย
ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล
เหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ปัญญา อึ้งสกุล. (2546). เส้นทางสู่การวิจัยในชั้นเรียน : เส้นทางสู่ครูมืออาชีพ.

วารสารวิชาการ. 6(8) : 50-52 ; สิงหาคม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุญสม ลอยบัณฑิต. (2546). การศึกษาการทำกิจกรรมวาดภาพเป็นกลุ่มที่มีต่อความคิด
สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครสวรรค์.

เบญจวรรณ รอดแก้ว. (2550). การวิจัยในชั้นเรียน. สกลนคร: คณะครุศาสตร์

เบญจา แสงมลิ และประติพันธ์ อูปรมย์. (2552). สื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา.

พิมพ์ครั้งที่ 13. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประกอบ เพชรสุวรรณ. (2547). การพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนบูรณา
การข้ามวิชาศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดบ้านโพนเจริญ จังหวัดบุรีรัมย์.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ประภัสสร ประทุมตา. การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลนาจารย์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์.

การศึกษาค้นคว้าอิสระกศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.

ประทีป พาโคกทม. (2547). การพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญโรงเรียนชุมชนบ้านหนองแคว อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด.

วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ประวิต เอราวรรณ์. (2545). การวิจัยปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้าวิชาการ.

บุญชรัศมี ตาคำ. (2551)การพัฒนาครูด้านการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนโรงเรียนพาน

- พสกสิวัสดีอำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เชียงราย:
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พจมาน ชำนาญกิจ. (2549). *สื่อการเรียนและของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย*. สกลนคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พันธุ์ทิพย์ รามสูต. (2545). *การวิจัยปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: สถาบัน
พัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พิเชษฐ สุทธิวิรัตน์. (2545). *ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษา
ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิภพ ธรรมประชา. (2550). *การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลัญญา อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์*.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภณิดา ฤกษ์กำลัง. (2552) *การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป้า อำเภอเกษตรสมบูรณ์
จังหวัดชัยภูมิ*. กศ.ม. มหาสารคาม :มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไมยมิตร บ้องวิชัย. (2546). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
โดยกระบวนการ นิเทศภายในโรงเรียนโรงเรียนบ้านโคกหนองแวง อำเภอ
ศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ยงยุทธ เกษสาคร. (2548). *การวางแผนและนโยบายทางด้านทรัพยากรมนุษย์*.
พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ลัดดา นิลละมณี. (2552). *สื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 15.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วรวรรณ ทองเหมือน. (2545). *สังเคราะห์งานวิจัยการนิเทศการศึกษา*. ปรินญาณิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วันเพ็ญ วรวงศ์พงศา. (2546). “แนวคิดและรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ”
วารสารวิชาการ. 6(6) : 15-22 ; มิถุนายน.

- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย. (2557). รายงานสภาพปัญหาการจัด
 ประสพการณ์เด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย.
 สกจนคร: เทศบาลตำบลอากาศอำนวย.
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย. (2558). แผนพัฒนาการศึกษาสามปี
 (พ.ศ. 2559-2561). สกจนคร: เทศบาลตำบลอากาศอำนวย.
- ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2
 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, กรม. (2552). แผนการศึกษาท้องถิ่นกรมส่งเสริมการ
 ปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักงานประสานแผนและพัฒนาการจัด
 การศึกษาท้องถิ่น.
- สมเกียรติ ศรีจักรวาล. (2545). การวางแผนและการจัดประชุมทางวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 3.
 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สมคิด บางโม. (2545). เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2547). เอกสารประกอบการสอนวิชาการการวิจัยการศึกษาเบื้องต้น.
 มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาหลักสูตรการวิจัยเชิง
 ปฏิบัติการในชั้นเรียนสำหรับครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
 พื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2558).
 รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558)
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ.
- สุชาติา วีเวียง. (2553). การพัฒนาศักยภาพของครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้ที่เน้นการใช้
 วัสดุในท้องถิ่น โรงเรียนบ้านอู่ม่จาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 สกจนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกจนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกจนคร.
- สุนัน ชันทะสิทธิ์. (2552). การศึกษาการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด
 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เลย:
 มหาวิทยาลัยเลย.
- สุทัศน์ จันบัวลา และคณะ. (2555). การพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะทาง

วิทยาศาสตร์และทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ใน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เขตพื้นที่จังหวัด อุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

สุรสิทธิ์ ฤทธิบุญครอง. (2545). *ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อปัญหาการบริหารงาน
วิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุรียา ชัญไชย. (2554). *การพัฒนาบุคลากรด้านการผลิตสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์
ช่วยสอนโรงเรียนบ้านห้วยไช้จัว อำเภอลำดวน จังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

องอาจ นัยพัฒน์. (2551). *การออกแบบการวิจัย วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพและ
ผสมผสานวิธีการ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อนามัย, กรม. (2552). *คู่มือดำเนินงานโครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนอกระบบ*. กรุงเทพฯ:
กรมอนามัย.

Lee Eunhae A. (2005). A study of the Effectiveness of Interactive Multimedia in
Adult ESL child Education, Dissertation Abstracts International. 61(4):
1330–A: October.

Silbergliitt. Benjomin. (2004). Beyond Situational Specificity and Other Hypothetical
Constructs : A Practical Approach to General Outcome Measurement of
Preschool Social Skill Development, Dissertation Abstracts
International.64(10) : 3595–A; April.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.พจมาน ชำนาญกิจ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. นายบุญส่ง วงศ์คำ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. นางสาวสรินดา พงษ์คูลีการ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
4. นางอรพิน สมบูรณ์ ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านอากาศ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร
เขต 3
5. นางสาววิชชุดา ดาคำ ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาล 4
“รัฐประชานุเคราะห์” เทศบาลนครสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๑๓๓๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

๖๘๐ หมู่ ๑๑ สกลนคร – อุดรธานี

อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๓/๐๐๐

๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.พจมาน ชำนาญกิจ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางเกตสุดา อุณาพรหม นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ปาริชาติ ไม้ตสุภา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอดความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์และประเมินเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.กิตติชัย ไสพินนา)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๓/๔ ๓๓/๓๘

โทรสาร. ๐.๔๒๓๙/ ๐๐๓๒

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๑๓๓๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ หมู่ ๑๑ สกลนคร – อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายบุญส่ง วงศ์คำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางเกตสุดา อุณาพรหม นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง **“การพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร”** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหญ่ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ปาริชาติ ไนตสุภา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอดความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิทยานิพนธ์และประเมินเครื่องมือการวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.กิตติชัย ไสพินนา)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๓/๔ ๓๓/๓๘

โทรสาร. ๐.๔๒๓/๓ ๐๐๓๒

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๑๓๓๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

๖๘๐ หมู่ ๑๑ สกลนคร – อุดรธานี

อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๓/๐๐๐

๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวสรินดา พงษ์คูลีการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางเกตสุดา อุณาพรหม นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ปาริชาติ ไม้ตสุภา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอดความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์และประเมินเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.กิตติชัย ไสพันทนา)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๓/๔ ๓๓/๓๘

โทรสาร. ๐.๔๒๓/๓ ๐๐๓๒

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๑๓๓๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ หมู่ ๑๑ สกลนคร – อุดรธานี
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอดำเนินการขอความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางอรพิน สบูรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางเกตสุดา อุดมพรหม นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหญ่ เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ปาริชาติ ไนดีสุภา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอดำเนินการขอความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์และประเมินเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.กิตติชัย ไสพันทนา)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๓/๔ ๓๓/๓๘

โทรสาร. ๐.๔๒๓๓/ ๐๐๓๒

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/ว ๑๓๓๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

๖๘๐ หมู่ ๑๑ สกลนคร – อุดรธานี

อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ๔๓/๐๐๐

๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอดความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาววิษชุดา คำคำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางเกตสุดา อุณาพรหม นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล เป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ปาริชาติ ไม้ตสุภา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอดความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์และประเมินเครื่องมือการทำวิทยานิพนธ์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผศ.ดร.กิตติชัย ไสพันทนา)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๓/๔ ๓๓/๓๘

โทรสาร. ๐.๔๒๓/๓ ๐๐๓๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แบบประเมินเครื่องมือแบบสอบถามสภาพและปัญหาในการผลิตสื่อการเรียนรู้
 สำหรับเด็กปฐมวัยของพนักงานครูเรื่อง การพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อ
 การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 สังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

คำชี้แจง

ขอให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเรื่องการพัฒนา
 พนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด
 เทศบาลตำบลอากาศอำนวย เสนอแนะแบบสอบถามสภาพและปัญหาในการผลิตสื่อการ
 เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย โดย
 ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น เพื่อนำกลับมาปรับปรุง
 ให้เกิดความสมบูรณ์

ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเอกสารแต่ละรายการ แล้วตอบลงความคิดเห็น
 โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือของแต่ละรายการ

ตัวเลขในช่องประเมินมีความหมาย ดังนี้

- + 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ใช้ได้”
- 0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ไม่แน่ใจว่าใช้ได้”
- 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ใช้ไม่ได้”

สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสอบถาม

ตาราง 17 สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสอบถามพนักงานครู
เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและความต้องการรายด้านในการผลิตและการ
ใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น (กรรมการคนที่)					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม

ตาราง 18 สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสอบถามพนักงานครู
เกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการด้านบุคลากร(พนักงานครู)
ในการผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น (กรรมการคนที่)					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น (กรรมการคนที)					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม

ตาราง 19 สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสอบถามพนักงานครูเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและความต้องการ ด้านการบริหารในการผลิตและการใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น (กรรมการคนที)					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม

ตาราง 20 สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสอบถามพนักงานครู
เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและความต้องการด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษา
ค้นคว้าเพื่อทำการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในการผลิต
และใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น (กรรมการคนที่)					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม

ตาราง 21 สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสอบถามพนักงานครู
เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและความต้องการด้านอื่นๆ ในการผลิตและใช้สื่อการ
เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น (กรรมการคนที่)					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม

สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสอบถาม

ตาราง 22 สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบทดสอบวัดความรู้
ความเข้าใจในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น (กรรมการคนที่)					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น (กรรมการคนที่)					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม

แบบประเมินเครื่องมือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
เรื่อง การพัฒนาพนักงานครูเทศบาลในการผลิตสื่อการเรียนรู้
สำหรับเด็กปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

ผู้เสนอความคิดเห็นตำแหน่ง.....
 สถานที่ทำงาน.....

คำชี้แจง

1. การพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย
2. เอกสารนี้เป็นแบบประเมินคุณภาพของเครื่องมือวิจัยโดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญ
3. ขอความกรุณาตรวจสอบเอกสารแต่ละรายการ แล้วตอบลงความเห็นโดยการ
ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือของแต่ละรายการ

ตัวเลขในช่องประเมินมีความหมาย ดังนี้

+1	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ใช้ได้”
0	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ไม่แน่ใจว่าใช้ได้”
-1	หมายถึง	ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเครื่องมือ “ใช้ไม่ได้”

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

เรื่อง การพัฒนาพนักงานครูเทศบาลในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
ในสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

เครื่องมือ	ระดับความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
1. แนวทางการพัฒนาพนักงานครูเทศบาล ด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ตำบลอากาศอำนวย			
1.1 ความคาดหวังในการพัฒนา พนักงานครูเทศบาลในการผลิตสื่อการ เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย
1.2 รูปแบบในการพัฒนา พนักงานครู เทศบาลในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับ เด็กปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล ตำบลอากาศอำนวย
2. แนวทางการติดตามประเมินผล ระหว่างที่ทำการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับ เด็กปฐมวัย			
2.1 รูปแบบการติดตามประเมินผล
2.2 จำนวนและระยะเวลาในการนิเทศ

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

**สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
ต่อแบบประเมินเครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง**

ตาราง 23 สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของพนักงานครู

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น (กรรมการคนที่)					รวม	ค่า IOC	สรุปผล	
	1	2	3	4	5				
1	1.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
	1.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
2	2.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
	2.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม

ตาราง 24 สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างของผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

ข้อที่						รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม

**สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
ต่อแบบประเมินเครื่องมือแบบสังเกตพฤติกรรม**

ตาราง 25 สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสังเกต
พฤติกรรมการดำเนินการผลิตสื่อการเรียนรู้ ของพนักงานครู

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น (กรรมการคนที)					รวม	ค่า IOC	สรุปผล	
	1	2	3	4	5				
ตอนที่ 1	1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
	2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
	3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
	4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
ตอนที่ 2	1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
ตอนที่ 3	1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
	1.1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
	1.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
	1.3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
	1.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
	1.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
	1.6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
	1.7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
	1.8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม

**สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ
ต่อแบบบันทึกการนิเทศติดตาม**

ตาราง 26 สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบบันทึกการนิเทศ
ติดตามในการผลิตและใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น (กรรมการคนที่)					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม

สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสอบถาม

ตาราง 27 สรุปการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญต่อแบบสอบถามพนักงาน
ครูในการพัฒนา

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น (กรรมการคนที่)					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	เหมาะสม

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

เครื่องมือหมายเลข 1

แบบสอบถามสภาพและปัญหาในการผลิตสื่อการเรียนรู้
สำหรับเด็กปฐมวัยของพนักงานครู
เรื่อง การพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้
สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มี 2 ตอน
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
ของพนักงานครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย
2. ผู้ตอบแบบสอบถามสภาพและปัญหาในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก
ปฐมวัยเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่พนักงานครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล
อากาศอำนวย
3. การตอบแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน โปรดตอบคำถามทุกข้อตามสภาพที่เป็น
จริงทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และข้อมูลที่เป็นจริง เกิดประโยชน์ต่องานวิจัยและนำไป
แก้ไข้ปัญหาได้จริงตรงตามความมุ่งหมาย
ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี
และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางเกตสุดา อุณาพรหม

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสอบถามสภาพและปัญหาในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำหรับเด็กปฐมวัย
ของพนักงานครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความและเติมคำลงในช่องว่าง
ที่กำหนดให้ ตามสภาพความเป็นจริงที่ท่านปฏิบัติงานอยู่

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุปี

3. สถานภาพ โสด สมรส หม้าย หย่าร้าง

4. วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี ปริญญาโท

5. ประสบการณ์หรืออายุราชการในการปฏิบัติราชการครู

ต่ำกว่า 5 ปี

5-10 ปี

มากกว่า 10 ปี

6. ท่านเคย เข้ารับการอบรม ประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้อำหรับเด็กปฐมวัยหรือไม่

ไม่เคย

เคย จำนวน.....ครั้ง

หน่วยงานที่จัดอบรมฯ คือ

โรงเรียน

ศูนย์เครือข่าย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

อื่นๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2

สภาพและปัญหาในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของพนักงานครู ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

คำชี้แจง

โปรดอ่านข้อความซึ่งเป็นคำถามที่เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และปัญหา ในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของพนักงานครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย แล้วพิจารณาว่าการปฏิบัติงานในแต่ละประเด็นนั้น ท่านประสบปัญหาในการดำเนินการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยมากน้อยเพียงใดและทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ช่องระดับของปัญหาท้ายข้อความแต่ละข้อเพียง 1 เครื่องหมาย โดยพิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับของสภาพและปัญหา 5 หมายถึง สภาพและปัญหามากที่สุด

ระดับของสภาพและปัญหา 4 หมายถึง สภาพและปัญหามาก

ระดับของสภาพและปัญหา 3 หมายถึง สภาพและปัญหาปานกลาง

ระดับของสภาพและปัญหา 2 หมายถึง สภาพและปัญหาน้อย

ระดับของสภาพและปัญหา 1 หมายถึง สภาพและปัญหาน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

สภาพ ปัญหา และความต้องการ	ระดับของสภาพ					ระดับของปัญหา					ระดับของความต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยและความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย			✓				✓				✓				

แสดงว่า สภาพในเรื่องความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำหรับเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาในเรื่องความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำหรับเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการที่อยากจะมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำหรับเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมากที่สุด

สภาพ ปัญหา และความต้องการ	ระดับ ของสภาพ					ระดับ ของปัญหา					ระดับ ของความต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. ด้านบุคลากร (พนักงานครู)															
2. ด้านผู้บริหาร															
3. ด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำการผลิตสื่อการเรียนรู้อำหรับเด็กปฐมวัย															
4. ด้านอื่นๆ															

สภาพ ปัญหา และความต้องการ	ระดับ ของสภาพ					ระดับ ของปัญหา					ระดับ ของความต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านบุคลากร (พนักงานครู)															
1. ความรู้ความเข้าใจในความหมาย ของสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย															
2. ความรู้ความเข้าใจในประเภทของ สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย															
3. ความรู้ความเข้าใจในประโยชน์ ของสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย															
4. ความรู้ความเข้าใจหลักการ พัฒนาสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย															
5. ความรู้ความเข้าใจในการ ออกแบบสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็ก ปฐมวัย															
6. ความรู้ความเข้าใจในคุณค่าของ สื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย															
7. ความรู้ความเข้าใจในการจำแนก สื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย															
8. ความรู้ความเข้าใจในการ ออกแบบสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย															
9. ความรู้ความเข้าใจในการนำสื่อ การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยไปใช้ใน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน															
10. ความสนใจในการผลิตสื่อการ เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย															

สภาพ ปัญหา และความต้องการ	ระดับ ของสภาพ					ระดับ ของปัญหา					ระดับ ของความต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
11. ทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย															
12. ความสามารถในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย															
13. ประสิทธิภาพในการผลิตสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย															
14. ความสามารถในการเลือกวัสดุ ผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย															
15. การนำผลงานไปใช้ในการ พัฒนาการเรียนการสอน															

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ปัญหาด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

.....

.....

.....

.....

.....

สภาพ ปัญหา และความต้องการ	ระดับ ของสภาพ					ระดับ ของปัญหา					ระดับ ของความต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8. มีการกระตุ้นให้ครูปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย															
9. ให้ความสำคัญในการใช้สื่อการเรียนรู้ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยครบทุกด้าน															
10. จัดให้มีการอบรมปฏิบัติการเพื่อพัฒนาพนักงานครูเกี่ยวกับการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย															

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ปัญหาด้านบทบาทของผู้บริหารที่เกี่ยวข้องในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

.....

.....

.....

สภาพ ปัญหา และความต้องการ	ระดับ ของสภาพ					ระดับ ของปัญหา					ระดับ ของความต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษา ค้นคว้าเพื่อทำการผลิตสื่อการ เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 1. เอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการ ผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย															
2. ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ใน การสืบค้นข้อมูลด้านผลงานการ ผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย															
3. ผลงานการวิจัยที่ได้รับจาก สถาบันต่างๆ															
4. บุคลากรแกนนำที่ให้ความรู้ใน เรื่องการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับ เด็กปฐมวัย															
5. การประสานงานกับบุคคล ชุมชน องค์กรและสถาบันต่างๆ เพื่อ ก่อให้เกิดความร่วมมือในการผลิต สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย															
6. ความร่วมมือจากเพื่อร่วมงานใน การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย															
7. ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาในการ ผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย															

สภาพ ปัญหา และความต้องการ	ระดับ ของสภาพ					ระดับ ของปัญหา					ระดับ ของความต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษา ค้นคว้าเพื่อทำการผลิตสื่อการ เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย 8. แหล่งความรู้เพื่อศึกษาค้นคว้าใน เรื่องการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย															

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ปัญหาด้านแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าเพื่อผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

.....

.....

.....

.....

เครื่องมือหมายเลข 2

**แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำเภอปลวกแดง
เรื่อง การพัฒนาพนักงานครู ในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำเภอปลวกแดง ของศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลตำบลอากาศอำนวย**

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความรู้ก่อน การพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำเภอปลวกแดงของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย
2. แบบทดสอบนี้เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ซึ่งมีจำนวน 30 ข้อ
3. โปรดทำเครื่องหมาย X ทับข้อหน้าอักษรที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด

<p>1. ข้อใดเป็นความหมายของสื่อการเรียนรู้อ</p> <p>ก. สื่อชนิดใดก็ตามที่เป็นตัวกลางช่วยนำและถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนไปยังผู้เรียน</p> <p>ข. สื่อที่เป็นรูปภาพที่ถ่ายทอดความรู้จากครูผู้สอนไปยังผู้เรียนเท่านั้น</p> <p>ค. สีเขียน</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>2. ประเภทของสื่อการเรียนรู้อำเภอปลวกแดงตามทรัพยากรการเรียนรู้อำเภอปลวกแดงหมายถึงข้อใด</p> <p>ก. สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี</p> <p>ข. สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี สื่ออื่นๆ</p> <p>สื่อประสม</p> <p>ค. สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี สื่อประสม</p> <p>ง. สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี สื่ออื่นๆ</p>	<p>3. ข้อใดเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้อได้ถูกต้องที่สุด</p> <p>ก. ดุลยภาพระหว่างการเรียนรู้อจากรูปธรรมและนามธรรม</p> <p>ข. การเลือกประสบการณ์ให้ผู้เรียนสัมพันธ์กับการเลือกใช้สื่อทฤษฎีใหม่</p> <p>ค. ผู้เรียนวัยเด็กระดับก่อนประถมศึกษาควรใช้สื่อที่เป็นของจริง มองเห็นชัดเจนเข้าใจง่าย</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>4. ประโยชน์ที่สำคัญของสื่อการเรียนรู้อคือข้อใด</p> <p>ก. เป็นข้อมูลในการพัฒนาผู้เรียน</p> <p>ข. เป็นเครื่องมือในการพัฒนาวิชาชีพครู</p> <p>ค. การเรียนการสอนได้รับการพัฒนาที่ถูกต้อง</p> <p>ง. เป็นสิ่งที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้อความเข้าใจบทเรียนที่ยุ่งยากซับซ้อนได้ง่ายขึ้น</p>
--	--

<p>5. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องมากที่สุดเกี่ยวกับประโยชน์ของสื่อการเรียนรู้อ</p> <p>ก. การใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการเรียนการสอนช่วยให้บรรยากาศในชั้นเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น</p> <p>ข. จุดเริ่มต้นของการใช้สื่อการเรียนรู้อเกิดจากครูพบปัญหาในชั้นเรียน</p> <p>ค. สื่อช่วยแบ่งเบาภาระของผู้สอนในด้านการเตรียมเนื้อหา</p> <p>ง. ข้อ ก. และ ค. ถูก</p> <p>6. ข้อใดกล่าวถึงขั้นตอนในการใช้สื่อถูกต้องที่สุด</p> <p>ก. สำรวจและวิเคราะห์ปัญหา นำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ข. กำหนดวิธีในการแก้ปัญหา นำเข้าสู่บทเรียน ดำเนินการสอน</p> <p>ค. ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน พัฒนาวีธีการหรือนวัตกรรม</p> <p>ง. ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน ช้่นด้าเนินการสอน ช้่นสรุปบทเรียน</p> <p>7. สื่อประกอบกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม สติปัญญา ควรเป็นสื่อลักษณะใด</p> <p>ก. เชื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนโดยตรง</p> <p>ข. สื่อประเภท 2 มิติ 3 มิติ ที่เป็นสื่อจริง สื่อธรรมชาติ สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อที่เอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า</p> <p>ค. สื่อสัญลักษณ์</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p>	<p>8. การผลิตสื่อชิ้นเองข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด</p> <p>ก. ผู้จัดต้องสามารถวิเคราะห์ความต้องการ</p> <p>ข. ความพร้อมทางด้านบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ</p> <p>ค. ทรัพยากรที่สามารถผลิต</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>9. กระบวนการผลิตและสร้างสื่อที่ถูกต้องคือข้อใด</p> <p>ก. กำหนดวัตถุประสงค์ วิเคราะห์ลักษณะผู้เรียน เนื้อหา</p> <p>ข. กำหนดจุดมุ่งหมายเฉพาะ กำหนดวิธีการ กำหนดรูปแบบ วิธีการประเมินผล</p> <p>ค. แหล่งข้อมูล จัดทำ ทดสอบปรับปรุงนำไปใช้</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>10. สื่อประสม หมายถึง</p> <p>ก. สื่อหลายมิติช่วยให้สามารถข้อมูลบนจอภาพได้หลายลักษณะ ทั้งอักษร ภาพและเสียง</p> <p>ข. สื่อที่ได้จากการวาดภาพ และหนังสือ</p> <p>ค. สื่อจากหนังสือทุกชนิด</p> <p>ง. ผิดทุกข้อ</p> <p>11. การวาดภาพด้วยสีน้ำ สีเทียน ฯลฯ เป็นการช่วยพัฒนาการด้านใด</p> <p>ก. พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ ความคิดสร้างสรรค์</p> <p>ข. พัฒนากล้ามเนื้อเล็ก ความคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้ทฤษฎีสี</p> <p>ค. พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ การเรียนรู้ทฤษฎีสี</p> <p>ง. พัฒนาการด้านอารมณ์ ความคิด</p>
---	---

<p>12. สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย จัดแบ่งได้กี่ประเภท</p> <p>ก. 2 ประเภท ข. 3 ประเภท ค. 4 ประเภท ง. 5 ประเภท</p> <p>13. ข้อใดกล่าวถึงประเภทของสื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัยได้ถูกต้อง</p> <p>ก. ประเภทวัสดุ ข. ประเภทอุปกรณ์ ค. ประเภทวิธีการ ง. ถูกทุกข้อ.</p> <p>14. สื่อวัสดุ ได้แก่ข้อใด</p> <p>ก. วิหตุ เครื่องฉาย ข. วีดีโอ ค. แผ่นภาพ เปลือกหอย หนังสือนิทาน ง. กระดานดำ ป้ายนิเทศ</p> <p>15. สื่ออุปกรณ์ได้แก่ข้อใด</p> <p>ก. บทเรียนแบบโปรแกรม ข. วิหตุ เครื่องฉาย กระดานดำ ป้ายนิเทศ ค. แผ่นภาพ เปลือกหอย หนังสือนิทาน ง. การสอนแบบแก้ปัญหา</p> <p>16. สื่อประเภทวิธีการได้แก่ข้อใด</p> <p>ก. บทเรียนโปรแกรม ข. การสาธิต ทดลอง เล่นเกม จุดมุ่งต่างๆ ค. คุณลักษณะใดก็ได้ที่สะท้อนว่านวัตกรรม ที่นำมาทดลองนั้นใช้ได้ผล ง. การสอนแบบแก้ปัญหา</p>	<p>17. สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยควรมี ลักษณะอย่างไร</p> <p>ก. ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ข. มีขนาดเหมาะสมกับวัย ค. ไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>18. ความหมายของการเล่นข้อใดถูกต้องที่สุด</p> <p>ก. เป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่เด็กจะช่วยตนเอง ในการปรับตัว เปลี่ยนแปลงความคิดเข้ากับ สิ่งแวดล้อม ข. สร้างประสบการณ์ให้กับตนเอง ค. เรียนรู้สิ่งแวดล้อมโดยไม่มีใครสอน ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>19. จุดมุ่งหมายของการเล่นข้อใดกล่าวได้ ถูกต้อง</p> <p>ก. ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ข. ช่วยพัฒนาการแก้ปัญหา ค. เสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>20. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของการเล่นได้ ถูกต้อง</p> <p>ก. สิ่งของ วัสดุอุปกรณ์ที่นำมาให้เด็กเล่น ข. สื่อที่ช่วยให้เด็กรู้จัก ได้ใช้ ได้จัด ได้ กระทำประกอบขึ้นตามจินตนาการเด็ก ค. วิธีการสาธิตของผู้สอน ง. ถูกทั้ง ก.และ ข.</p>
---	---

<p>21. ของเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ได้แก่</p> <p>ก. การเล่นที่เกี่ยวกับภาพ คำ เรื่องราว หนังสือนิทาน เพลง</p> <p>ข. การเล่นรูปเรขาคณิต เรียงลำดับขนาด</p> <p>ค. ภาพตัดต่อ โดมิโน</p> <p>ง. การร้อยลูกปัด</p> <p>22. ของเล่นที่ส่งเสริมด้านคณิตศาสตร์ ได้แก่</p> <p>ก. การเล่นที่เกี่ยวกับภาพ คำ เรื่องราว หนังสือนิทาน เพลง</p> <p>ข. การเล่นรูปเรขาคณิต เรียงลำดับขนาด</p> <p>ค. ภาพตัดต่อ ง. การร้อยลูกปัด</p> <p>23. ของเล่นที่ฝึกประสาทตา ได้แก่</p> <p>ก. การเล่นเกี่ยวกับภาพ คำ เรื่องราว หนังสือนิทาน เพลง</p> <p>ข. การเล่นรูปเรขาคณิต การเรียงลำดับขนาด</p> <p>ค. ภาพตัดต่อโดมิโน</p> <p>ง. ของเล่นที่ให้เด็กได้ ตอก ต่อก หยอด กดร้อย ปัก ผูก เกี่ยว</p> <p>24. ของเล่นที่ฝึกแก้ปัญหา ได้แก่</p> <p>ก. การเล่นที่เกี่ยวกับภาพ คำ เรื่องราว หนังสือนิทาน เพลง</p> <p>ข. การเล่นรูปเรขาคณิต เรียงลำดับขนาด</p> <p>ค. ภาพตัดต่อ โดมิโน</p> <p>ง. เล่นปริศนาหรือทายปัญหา</p>	<p>25. ของเล่นที่ให้สร้าง และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่</p> <p>ก. การเล่นที่เกี่ยวกับภาพ คำ เรื่องราว หนังสือนิทาน เพลง</p> <p>ข. การเล่นรูปเรขาคณิต เรียงลำดับขนาด</p> <p>ค. เล่นไม้บล็อก สร้างบ้าน เล่นปั้นวาดภาพ ระบายสี</p> <p>ง. การร้อยลูกปัด</p> <p>26. ของเล่นที่ทำให้กล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อใหญ่แข็งแรง ได้แก่</p> <p>ก. การเล่นที่เกี่ยวกับภาพ คำ เรื่องราว หนังสือนิทาน เพลง</p> <p>ข. การเล่นรูปเรขาคณิต เรียงลำดับขนาด</p> <p>ค. ภาพตัดต่อ โดมิโน</p> <p>ง. ปั้นดิน ขุดทราย เล่นลูกบอล ชิงช้า ไม้สั่น เขย่าเครื่องดนตรี</p> <p>27. ข้อใดกล่าวถึงวัสดุเหลือใช้ได้ถูกต้อง</p> <p>ก. การนำเอาสิ่งของที่เหลือใช้แล้วมาทำให้เกิดประโยชน์และมีความคิดสร้างสรรค์</p> <p>ข. การนำเอาสิ่งของที่เหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นของเล่น</p> <p>ค. วัสดุที่ไม่มีประโยชน์</p> <p>ง. ถูกทั้งข้อ ก. และ ข.</p>
---	---

<p>28. ความหมายของสื่อพื้นบ้านข้อใดกล่าวถูกต้อง</p> <p>ก. วัฒนธรรมประเพณีที่มีความสร้างสรรค์ ในลักษณะของการส่งข่าวระหว่างบุคคลกับบุคคล</p> <p>ข. บทเพลง ดนตรี การละเล่น</p> <p>ค. หัตถกรรม สถาปัตยกรรม</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>29. ประเภทของสื่อพื้นบ้านมีกี่ประเภท</p> <p>ก. 2 ประเภท ข. 3 ประเภท</p> <p>ค. 4 ประเภท ง. 5 ประเภท</p>	<p>30. ข้อใดกล่าวถึงความหมายของของเล่นพื้นบ้านได้อย่างถูกต้อง</p> <p>ก. สิ่งของ วัสดุอุปกรณ์ ที่นำมาให้เด็กเล่นที่ได้จากวัสดุเหลือใช้ที่อยู่รอบบ้านในสมัยก่อน</p> <p>ข. สิ่งของ วัสดุ อุปกรณ์ที่นำมาให้เด็กเล่น</p> <p>ค. ของเล่นที่นำมาให้เด็กเล่น</p> <p>ง. ไม่มีข้อใดถูก</p>
--	---

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

เครื่องมือหมายเลข 3

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
เรื่องการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้
สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างชุดนี้ สร้างเพื่อสอบถามแนวทางการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย และเพื่อหาแนวทางการนิเทศติดตามกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ระหว่างการดำเนินการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยและนำสื่อการเรียนรู้ไปใช้

2. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้มี 2 ข้อ

3. โปรดตอบคำถามที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางเกตสุดา อุณาพรหม

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

เรื่อง แนวทางการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

ข้อมูลเบื้องต้น

1. ชื่อผู้ให้ข้อมูล.....
2. วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....
3. สถานที่.....

คำถาม	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
1. แนวทางการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย
1.1 ความคาดหวังในการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
1.2 รูปแบบในการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
2. แนวทางการติดตามประเมินผลระหว่างที่ทำการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
2.1 รูปแบบการติดตามประเมินผล
2.2 จำนวนและระยะเวลาในการนิเทศ

เครื่องมือหมายเลข 4

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง
เรื่องการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้
สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างชุดนี้ สร้างเพื่อสอบถามการจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้สื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย และเพื่อหาแนวทางการนิเทศติดตามกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ระหว่างการดำเนินการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยและนำสื่อการเรียนรู้ไปใช้

2. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้มี 2 ข้อ

3. โปรดตอบคำถามที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางเกตสุดา อุณาพรหม

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

เรื่อง แนวทางการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

ข้อมูลเบื้องต้น

1. ชื่อผู้ให้ข้อมูล.....
2. วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....
3. สถานที่.....

คำถาม	ข้อมูลจากการสัมภาษณ์
1. พนักงานครูมีการผลิตสื่อการเรียนรู้ ขึ้นเองได้หลากหลายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย
2. ใช้สื่อการเรียนรู้ที่ผลิตเองได้อย่างไร เหมาะสม และหลากหลาย สอดคล้องกับเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียน บรรลุจุดประสงค์ในการเรียนรู้
3. เด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย มีความสนใจและมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้

เครื่องมือหมายเลข 5

แบบสังเกตพฤติกรรมพนักงานครู
เรื่อง การพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้
สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

คำชี้แจง

1. แบบบันทึกการสังเกตชุดนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ระหว่างการเข้าร่วมอบรมและดำเนินการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
2. แบบสังเกตพฤติกรรมพนักงานครูชุดนี้ มีทั้งหมด 3 ตอน
 - 2.1 ภาพรวมของการอบรมเชิงปฏิบัติการ
 - 2.2 เนื้อหาสาระของการอบรมเชิงปฏิบัติการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
 - 2.3 กิจกรรมพัฒนาตนเองระหว่างการลงมือปฏิบัติการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
3. ผู้ที่ถูกสังเกต คือ พนักงานครูที่เข้าร่วมอบรมและดำเนินการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

นางเกตสุดา อุณาพรหม

นักศึกษาปริญญาโท

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบบันทึกการสังเกต ตอนที่ 1
เรื่องการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้
สำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

ข้อมูลเบื้องต้น

1. ชื่อผู้ถูกสังเกต.....
2. วัน เดือน ปี ที่สังเกต.....
3. ช่วงเวลาที่สังเกต..... ครั้งที่สังเกต.....

คำชี้แจง

แบบสังเกตใช้บันทึกพฤติกรรมกรรมการดำเนินปฏิบัติการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของพนักงานครู ที่ร่วมมือปฏิบัติการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ข้อคิดเห็นจากการสังเกตเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการดำเนินพัฒนาผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของพนักงานครู เพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลในการนำไปปรับปรุงในการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ประเด็นการสังเกต	ข้อมูลจากการสังเกต	ข้อคิดเห็นจากผู้สังเกต
ภาพรวมของการอบรม
เชิงปฏิบัติการ
1. ด้านเอกสาร
ประกอบการฝึกอบรม

2. ด้านวิทยากร

ประเด็นการสังเกต	ข้อมูลจากการสังเกต	ข้อคิดเห็นจากผู้สังเกต
ภาพรวมของการอบรม เชิงปฏิบัติการ (ต่อ) 3. กิจกรรมในระหว่าง การอบรม 4. บรรยากาศในการ ฝึกอบรม

ลงชื่อ..... ผู้สังเกต

(.....)

...../...../.....

แบบบันทึกการสังเกต ตอนที่ 2

เรื่อง การพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

ข้อมูลเบื้องต้น

1. ชื่อผู้ถูกสังเกต.....
2. วัน เดือน ปี ที่สังเกต.....
3. ช่วงเวลาที่สังเกต..... ครั้งที่สังเกต.....

คำชี้แจง

แบบสังเกตใช้บันทึกพฤติกรรมการดำเนินปฏิบัติการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของพนักงานครู ที่ร่วมมือปฏิบัติการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ข้อคิดเห็นจากการสังเกตเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการดำเนินพัฒนาผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของพนักงานครู เพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลในการนำไปปรับแผนในการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ประเด็นการสังเกต	ข้อมูลจากการสังเกต	ข้อคิดเห็นจากผู้สังเกต
1. เนื้อหาสาระของการ อบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก ปฐมวัย

ลงชื่อ..... ผู้สังเกต

(.....)

...../...../.....

เครื่องมือหมายเลข 6

แบบบันทึกการนิเทศภายใน
เรื่อง การพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้อำหรับเด็กปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

ชื่อ-สกุล.....สอนระดับชั้น.....

ผลิตสื่อในสาระการเรียนรู้.....

คำชี้แจง ให้พิจารณากิจการปฏิบัติกิจกรรมของพนักงานครูโดยใช้สื่อการเรียนรู้อันผลิตเอง แล้วทำเครื่องหมาย \checkmark ลงในช่องระดับประเมินผลแต่ละรายการเพียงระดับเดียวและกรุณาเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเป็นจริง				
		5	4	3	2	1
1	ความสมบูรณ์ของสื่อการเรียนรู้อันผลิตเอง					
2	ความสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้ที่ใช้					
3	ประโยชน์ที่ครูได้รับจากการใช้สื่อการเรียนรู้อันผลิตเอง					
4	ประโยชน์ที่นักเรียนได้รับจากการใช้สื่อการเรียนรู้อันผลิตเอง					
5	นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนรู้อันผลิตเอง					
6	ครูเกิดทักษะด้านการผลิตสื่อการเรียนรู้อันผลิตเอง					
7	ครูมีการเตรียมความพร้อมก่อนใช้สื่อการเรียนรู้อันผลิตเอง					
8	ครูใช้สื่อการเรียนรู้อันผลิตเองได้อย่างมั่นใจ					
9	ครูใช้สื่อได้อย่างเหมาะสมถูกต้องตามลำดับขั้นตอน					
10	ครูมีการประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้อันผลิตเอง หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อันผลิตเอง					

บันทึกเพิ่มเติม

.....

เครื่องมือหมายเลข 7

**เรื่อง การพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย**

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ใช้สอบถามผู้ร่วมวิจัยหลังการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยให้ตอบตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

1. ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม.....
2. อายุ.....ปี
3. การศึกษาระดับ.....
4. ประสบการณ์สอน.....ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานและสิ่งที่เกิดขึ้น

1. หลังจากการเข้าร่วมโครงการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ท่านเกิดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. หลังจากที่ได้เข้าร่วมโครงการพัฒนาพนักงานครูในการผลิตสื่อการเรียนรู้
สำหรับเด็กปฐมวัย ท่านได้เพิ่มพูนความรู้ และทักษะในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีข้อคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้
สำหรับเด็กปฐมวัย ของพนักงานครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลอากาศอำนวย

.....

.....

.....

.....

4. สิ่งที่ดีดำเนินการได้ดีแล้วควรส่งเสริมให้พัฒนาดียิ่งขึ้นมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

5. ข้อควรปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินการพัฒนาการผลิตสื่อการเรียนรู้
สำหรับเด็กปฐมวัย ที่ผ่านมามีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

6. สรุปผลการดำเนินงานการผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยเป็น
อย่างไร (โปรดสะท้อนความเห็น)

.....

.....

.....

.....

7. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก จ
ภาพประกอบการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาพประกอบ 4 การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย กล้องโดมในความรู้
ชุด สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต โดย นางสาวรัตนะนาฏ อัครจันทร์

ภาพประกอบ 5 การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย กล่องโตมิโน่ความรู้
ชุด สัตว์โลกผู้น่ารักโดย นางอนุสรณ์ หัตถสาร

ภาพประกอบ 6 การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย กลองโตมิโนความรู้
ชุด ข้าวมหัศจรรย์ โดย นางเกตสุดา อุณาพรหม

ภาพประกอบ 7 การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ก่องโตมิโนความรู้
ชุด ต้นไม้แสนรัก โดย นางดาวใจ เข้มอุทา

ภาพประกอบ 8 การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย กล่องโตมิโน้ความรู้
ชุด ดอกไม้สดใส โดย นางอ้อมใจ คีอินธิ

ภาพประกอบ 9 การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย กล้องโดมิโนความรู้
ชุด ผักผลไม้ โดย นางสาวอารีญา หอมสมบัติ

ภาพประกอบ 10 การผลิตสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย กล้องโตมิโน่ความรู้
ชุด สีสันสดใส โดย นางจรรุณี นิवासวัฒน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก จ
ประวัติย่อของผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางเกตสุดา อุณาพรหม
วัน เดือน ปีเกิด	20 มกราคม 2522
สถานที่เกิด	110 หมู่ที่ 3 ตำบลอากาศ อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร
สถานที่ทำงาน	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2535	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านอากาศ จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2538	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนอากาศอำนวยศึกษา จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2541	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปิยะมหาราชาลัย จังหวัดนครพนม
พ.ศ. 2543	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (การบัญชี) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครพนม
พ.ศ. 2545	ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2552	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (การศึกษาปฐมวัย) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
พ.ศ. 2558	ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2552	ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศ อำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร
2557-ปัจจุบัน	ครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอากาศอำนวย อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี